roja bolşevik

Karkerên hemû welatan yekbin!
Karkerên hemû welatan û gelên bindest yekbin!
Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz!
Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz!

BOLŞEVİK PARTİ (KUZEY KÜRDİSTAN) YAYIN ORGANIDIR

Faşist Türk devletine ölüm!

HALKLARIN KARDEŞLİĞİ İÇİN TEK YOL DEVRİM!

HEJMAR/SAYI: 5 ► ÎLON/EYLÜL'95 ► BIHA/FİYATI: 10.000 TL, 4.-DM

ÖNSÖZ

Roja Bolşevik'in bu sayısında da, Bolşevik Partizan'ın 83 (1 Ağustos 1993) ile 85. (15 Kasım 1993) sayıları arasında yayınlanan ulusal sorun ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi'ne ilişkin yazıları, gözden geçirerek toplu olarak yeniden yayınlıyoruz.

Ulusal sorundaki görüşlerimizi ve değişik örgütlerin tavırları hakkındaki değerlendirmelerimizi, yeni ulaşacağımız insanlara toplu halde iletmek için yayınlamayı önemli ve gerekli görüyoruz.

Amacımız, bu doğruların daha geniş kesimlere ulaştırılması, kitlelerin malı haline getirilmesidir.

Bu, aynı zamanda Roja Bolşevik okurlarının da görevidir...

Eylül 1995

İÇİNDEKİLER

KAWA ve PKK'nın azınlıklara ilişkin tavırları üzerine... 4

"Ateşkes" hakkında ne dediler? 10

PKK'nın birlik çağrısı üzerine:
Birlik, büyük bir hedef! Fakat nasıl, ne için bir birlik? 16

"Devrimci Demokratik Güç Birliği" mi?
REFORMLAR İÇİN BİRLİK Mİ? 20

KAWA'nın "Kürdistan ulusal birlik cephesi ve birlik politikamız" konulu toplantısı hakkında notlar... 26

Lice yerle bir edildi! Hiçbir katliam Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesini durduramaz!
Faşist TC var oldukça gerçek çözüm yok!
Çözüm devrimdedir!
Halkların kardeşliği için tek yol devrim! 36

KAWA "Kongre Belgeleri"nde
"Sosyalizmin Sorunları" ve çarpıtmalar... 43

KAWA ve PKK'nın azınlıklara ilişkin tavırları üzerine...

K A W A:

Marksist-Leninistler ezilen ulusun ulusal baskıya karşı mücadelesini desteklerken, aynı zamanda, bu ezilen ulusun kendisi için imtiyazlara sahip olma savunusuna karşı da mücadele eder. Yani, Marksist-Leninistler ezen ulus şovenizmine karşı mücadeleyi esas mücadele olarak ele alırken, ezilen ulus milliyetçiliğine karşı da –bu milliyetçiliğin ulusal baskıya karşı olan yanını desteklemelerine rağmen– mücadele ederler, etmek zorundadırlar.

Ezen ulus şovenizmi kendisini, genel olarak daha açık bir biçimde ortaya koyar. Bu, ezilen ulus ve milliyetlerin varlığını reddetme, ulusal haklarını ellerinden alma, baskı ve zulüm temelinde asimile etme vb. biçimlerde kendisini gösterir.

Ezilen ulus milliyetçiliği ise, ezen ulus şovenizmine oranla kendisini bu kadar açık göstermez. Bu milliyetçilik kendisini, genelde ulusal baskıya uğrama gerçeği ardına gizleme imkanına sahiptir ve gizlemektedir de. Onun için ulusal baskıya karşı olma yanı ile demokratik bir muhtevaya sahip olan ezilen ulus milliyetçiliği, ezen ulus şovenizminin biçimlerinden değişik olan biçimlere bürünür. Ezilen ulus milliyetçiliğini gösteren ve açığa çıkaran tavırlardan biri de, milli azınlıklara karşı takınılan, takınılacak tavırdır.

Türkiye-Kuzey Kürdistan somutuna indirgersek, Kürt ulusunun ulusal baskıya karşı mücadele etmesi doğru ve haklı bir mücadeledir. Bu mücadele, bu yanı ile kayıtsız şartsız desteklenmek zorundadır ve bugünkü güç ölçüsünde bunun için mücadele verilmesi gerekir. Ne zaman ki, Kürt ulusunun ulusal baskıya karşı olan mücadelesi, kendisi için imtiyaz elde etme biçimine dönüşürse, o noktadan itibaren Marksist-Leninistler buna karşı mücadele etme görevi ile karşı karşıya kalırlar.

Bunu somuta indirgersek, örneğin KAWA kendisini Kürdistan'da tek komünist örgüt olarak değerlendirmekte ve Kürt ulusunun bağımsızlığı için mücadele ettiğini söylemekte ve mücadele etmektedir. Marksist-Leninist olma iddiasındaki KAWA, aslında savunduğu teori ile Marksizm-Leninizm ile çelişme durumundadır. KAWA'nın proleter enternasyonalist değil de, milliyetçi bir yaklaşıma sahip olduğunu gösteren yaklaşımlardan biri de, azınlıklar sorunu bağlamında takındığı tavırdır.

Bu kendisini, özellikle Ermenilere karşı tavır içinde ortaya koymaktadır. KAWA, "Savaş Ve Parti İnşa Kongresi"nde azınlıklar ile ilgili aldığı kararda şu tavrı takınmaktadır:

"8- KAWA, tarihteki Ermeni soykırımını tarihi bir haksızlık olarak görür, mahkum eder ve tarihteki kara bir leke olarak görür.

"9- KAWA, kendi ülkelerinden koparılan azınlık halkına mensup insanların geriye dönüş istemlerini gözönünde tutar, onlara kolaylık sağlar, yerleşmeleri için toprak verir." (Kongre Belgeleri, sayfa 23)

Sözkonusu bu tavıra bakıldığında KAWA'nın doğru bir pozisyonda olduğu sanılır. Fakat, bu *"kolaylık sağlama, yerleşmeleri için toprak verme"* nin ne anlama geldiğinin ortaya çıktığı yerde, KAWA'nın milliyetçiliği de ortaya çıkmaktadır. KAWA şu tespiti yapmaktadır:

*"13- **KAWA, tarihte Batı Ermenistan olarak bilinen topraklar üzerindeki Ermeni milliyetçilerinin, ikinci bir tarihi haksızlığa yol açacak olan toprakların boşaltılarak Ermenistan'a devri istemlerini reddeder. Kürdistan, Kürdistan'da yaşayan her milliyetten insanın yurdudur.**" (abç)(agb, sayfa 24)*

Batı Ermenistan coğrafyası üzerinde bugün Kürt ulusundan insanların yoğun bir şekilde yaşaması olgusuna dayanarak KAWA, Batı Ermenistan'ı Kürdistan coğrafyası/haritası içine sokarak Batı Ermenistan'ın varlığını red etmektedir. Böylesi bir tavır, Kürt ulusuna imtiyaz hakkı tanımanın yanısıra, Batı Ermenistan'ı Kürdistan coğrafyası içine sokmakla, ilhakı savunan bir tavırdır da. KAWA'nın milliyetçiliğinin vardığı nokta burasıdır...

Olguların yerini değiştirerek KAWA'ya sormak gerekiyor: Batı Ermenistan yerine Kuzey Kürdistan, Ermeniler yerine Kürtler konsun. Faşist Türk devletinin Kuzey Kürdistan üzerinde Kürt ulusu üzerinde uyguladığı soykırım ve sürgün sonucu, Kuzey Kürdistan'da Kürt ulusu ulus olmaktan çıkarılsın; ve bu topraklar üzerinde Ermeniler yaşamaya devam etsin. Kürt ulusunun temsilcileri Kürdistan'ın bir parçası olan Kuzey Kürdistan'ın Kürtlerin ülkesi olduğunu söyleyip kendi ülkelerinin bir parçası olan bu bölümün geri verilmesini talep etsin. Bu talebe karşı Ermeni ulusundan "komünistler" Kürtlerin bu talebini reddetsinler. Böylesi bir durumda KAWA'nın tavrı ne olurdu? O zaman KAWA, Ermenileri "sömürgeci", "ilhakçı" olarak değerlendirirdi. Ve o zaman bu tespitlerinde haklı da olurdu.

Öyleyse, bu ölçü neden Ermeniler bağlamında ortadan kalkmaktadır? Tek doğru cevap, milliyetçilikten dolayı cevabıdır. KAWA'nın bu kararına karşı Ermeniler'in haklı olarak *"İLHAKçı bir tavır içindesiniz"* diye eleştiri getirmeleri gerekir.

KAWA'nın Ermenilere uyguladığı bu ölçüyü Kürtlere uygulamadığının en açık göstergesi takındığı şu tavırda ortaya çıkmaktadır:

"17- Güney Kürdistan'da zor alımı sonucu Kürt'lerden alınıp, Arap'lara verilen topraklar, eski sahiplerine iade edilmeli, kalmak isteyen Arap'lara yeni yerleşim verilmelidir." (aynı yerde)

Kürtlerden zorla alınan toprakların geri iade edilmesini savunan KAWA, bugün Kürtlerin elinde olan ve zorla alınan Ermenilerin topraklarının geri iade edilmesini reddetmesinin bir tek temeli vardır, Kürt milliyetçiliği ve Kürtlere imtiyaz hakkı...

Bunlar dışında, Batı Ermenistan toprakları üzerinde, kardeşçe beraber yaşamak KAWA'nın aklının ucundan bile geçmediği için, toprakların boşaltılmasından bahsetmektedir. Topraklar boşaltıldığında Kürtlerin Ermenilerden kalma toprakları elden çıkarması gerekiyor. Bunun için de buna karşı gelerek, bunun *"ikinci bir tarihi haksızlık"* olacağını savunmaktadır. Böylece değişik ulus ve milliyetlerin eşit temelde ortaya çıkacak ortak birlikteliklerini KAWA, en baştan reddetmektedir. KAWA, aynı zamanda Ermeniler üzerinde gerçekleştirilen yüzyılımızın ilk büyük soykırımı *"tarihi haksızlığı"* ile; bu topraklar üzerinde yaşayanların *"bu toprakları boşaltma"* temelinde ortaya çıkacak *"tarihi haksızlığı"*, aynı kefeye koyarak da yanlış bir konuma düşmektedir.

Ermenilerin Batı Ermenistan üzerindeki var olan haklarını reddettikten sonra, *"geriye*

dönüş istemlerini" gözönünde tutmak ve *"onlara kolaylık sağlamak, yerleşmek için toprak verme"*nin hiçbir sağlam temeli kalmaz. Ayrıca sorun, *"geriye dönüş istemlerinin gözününde"* tutulup tutulmaması değildir. Sorun, Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme-yerleşme hakkına sahip olup olmadıklarıdır. Kürtlerin Kuzey Kürdistan'da sahip olması gereken haklar gibi, Ermenilerin de Batı Ermenistan'da bu haklara sahip olma hakkı vardır.

Ermenilerin soykırıma uğratılması ve kendi topraklarından sürülmesi olgusu, hiçbir şekilde onların geri dönüp yerleşme hakkını ortadan kaldıramaz. Marksist-Leninistler bu hakkı kayıtsız şartsız savunmak zorundadırlar. Yani bugün diasporadaki Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönme, yerleşme hakkının savunulması gerekir. Ve bu hakkın savunulması, TKP/ML(BOLŞEVİK) 4. Kongresi'nde açıkça belirtildiği gibi, aynı zamanda ayrılma hakkının da savunulması anlamına gelir. Dönme ve yerleşme hakkı bu bilinçle savunulmak zorundadır.

KAWA, Batı Ermenistan'ı Kürdistan'ın bir parçası haline getirerek ve Ermenilerin geriye dönüp yerleşme hakkını savunmayarak Kürt milliyetçisi bir konuma sahip olduğunu ele vermektedir. Bunun da ötesinde *"Kürdistan'da tek komünist örgüt olma"* iddiasındaki KAWA, ilhakı savunma noktasına kadar ileri gitmektedir. Biz Kuzey Kürdistanlı komünistler böylesi bir tavrı red ve mahkum ediyoruz.

KAWA'nın milliyetçi tavrı sadece Batı Ermenistan ve Ermenilere karşı takındığı bu tavır ile sınırlı değildir. Dil sorununa cevap verdiği yerde, milliyetçi tavır yine kendisini ortaya koymaktadır. KAWA'nın tavrı şöyledir:

*"14- Azınlıklar **Kürtçe'nin yanında** (abç) kendi dillerini de **resmi dil** (abç) olarak kullanabilir, kendi etnik kimliklerini ve kültürlerini korur ve geliştirirler." (aynı yerde)*

Dil konusunda alınan bu karar iki açıdan yanlıştır:

1) Marksizm-Leninizm, hangi gerekçe ile olursa olsun zorunlu bir devlet diline kesinlikle karşıdır. Her milliyetin kendi ana dilinde konuşma, eğitim yapma, bütün ilişkilerinde ana dilini kullanma vb. hakkını tanır ve bunun şartlarını yaratmayı komünistlerin önüne görev olarak koyar. Bunun için de Lenin şöyle der:

*"Demokratik bir devlet, ayrı ayrı dillerin, **tam özgürlüğünü** kayıtsız şartsız tanımalı ve hangisi olursa olsun bu dillerden biri için ayrıcalığı reddetmelidir. (Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı, sayfa 139, Sol Yayınları)*

KAWA, resmi dilin ortadan kaldırılmasını savunmayarak Marksizm-Leninizm'in yaklaşımına ters bir konuma girmiştir. Çünkü, resmi dil, zorunlu bir devlet dili olmanın dışında herhangi bir anlama gelmez. Böylece KAWA, açıkça zorunlu bir devlet dilinin savunuculuğunu yapmaktadır.

2) Bu, birinci noktaya bağlı olarak ortaya çıkan bir yanlıştır. KAWA azınlıkların dil konusunda da eşit olma hakkını savunma yerine, resmi dil Kürtçe olacak ve diğer azınlıklar da ***"Kürtçe'nin yanında kendi dillerini de resmi dil"*** olarak kullanabileceklerini savunmaktadır. Resmi dilin savunulması yanlışının ötesinde burada ortaya konan savunu, yine milliyetçi, Kürtçe'ye imtiyaz hakkı tanıyan yanlış bir savunudur.

Şöyle ki, azınlık milliyetlerin kendi dillerini konuşma hakları *"Kürtçe'nin yanında"* tanınan bir "hak" olarak savunulmaktadır. Yani Kürtçe ilk etapta kullanılması gereken ve geçerli olan dil olarak savunulmaktadır. Ancak bu dilin ilk resmi dil olarak kullanılması önşartında azınlıklar kendi dillerini ***de*** kullanabileceklerdir.

KAWA, Kürtçeyi, diğer azınlıklara zorunlu bir dil olarak dayatmaktadır. Böylesi bir

tavır, faşist Türk devletinin zorunlu dil olarak Türkçeyi dayatması ile, ***nitelik*** açıdan hiçbir farkı yoktur. Böylesi bir tavır da red ve mahkum edilmelidir.

KAWA'nın resmi dil vb. konusundaki yaklaşımına karşı, biz Kuzey Kürdistanlı komünistler İbrahim Kaypakkaya'nın şu görüşünü hatırlatmayı gerekli görüyoruz:

"Demokratik halk diktatörlüğü sisteminde bütün milliyetlerin ve dillerin tam eşitliği garanti edilecektir. Hiçbir zorunlu dil tanınmayacak, halka bütün yerli dillerin öğretildiği okullar sağlanacaktır. Halk devletinin anayasası, herhangi bir milletin herhangi bir imtiyaza sahip olmasını ve milli azınlığın haklarına herhangi bir tecavüzü kesinlikle yasaklayacaktır. Her ulusa kendi kaderini tayin etme hakkı tanınacaktır. Bütün bunların gerçekleşmesi için, özellikle yaygın ***bölgesel özerklik*** *ve tamamen demokratik yerel kendi kendini yönetim gereklidir. Bu özerk ve kendi kendini yöneten bölgelerin sınırları ekonomik ve sosyal şartlar, nüfusun milli bileşimi vb... temeli üzerinde bizzat mahalli nüfus tarafından tayin edilecektir." (İbrahim KAYPAKKAYA, Seçme Yazılar, sayfa 259, Ocak Yayınları)*

İşte Marksist-Leninist tutum böyledir. İbrahim Kaypakkaya Türkiye proletaryasına olduğu gibi, Kuzey Kürdistan proletaryasına da kurtuluş yolunu göstermektedir.

İbrahim Kaypakkaya'dan aktardığımız bu alıntı vesilesi ile, katledildiğinin 20. yıldönümünde onu proleter enternasyonalist duygularla anıyoruz. İbrahim Kaypakkaya yoldaş ve onun Marsist-Leninist mirası biz Kuzey Kürdistanlı Bolşeviklerin mücadelesinde de yaşıyor, yaşıyacak!

–MİLLİYETÇİLİĞİN ALTERNATİFİ, PROLETER ENTERNASYONALİZMİDİR!
–OPORTÜNİZMİN ALTERNATİFİ, MARKSİZM-LENİNİZMDİR!
–BOLŞEVİZM YENECEKTİR!!!

P K K:

"Kürdistan, Kürdistan'da yaşayan herkesin yurdudur" sloganı ardına saklanan ve azınlıklara karşı tavırda Kürt milliyetçisi pozisyona sahip olan sadece KAWA değildir. PKK lideri A.Öcalan'ın 15 Nisan 1993 tarihli Berxwedan'da, yukarıdaki sloganı başlık olarak kullandığı yazı içinde de aynı yaklaşım vardır.

İlk bakışta milliyetçiliğe karşı imiş gibi görünen bu slogan, içeriğinin nasıl doldurulduğuna bakıldığında, Kürdistan, Batı Ermenistan ve yer yer Arap ulusundan milli azınlığın hâlâ yoğun olarak yaşadığı kimi alanları da içine alan bir coğrafya olarak savunulmaktadır. En başta Batı Ermenistan'ın Kürdistan coğrafyası içinde ele alınması, Kürt ulusu için imtiyazı savunan ve Ermenilerin yurdunu inkar eden Kürt milliyetçisi bir tavırdır.

Eğer Kürdistan dendiğinde örneğin Kuzey Kürdistan somutunda Batı Ermenistan vb. dışındaki alanlar kastedilse, o zaman sözkonusu sloganın kendisi yanlış olmaz. Fakat bu slogan, Kürdistan'ın sınırları içinde olmayan bölgeleri, Kürdistan'ın sınırları içinde gösteren bir slogan olarak savunulduğu noktadan itibaren yanlış bir slogan olmaktadır. KAWA ve PKK'nın savunduğu içerik de tam da böyledir. A. Öcalan şöyle tavır takınmaktadır:

"Ermeniler Ermenistan desinler, Asuriler Asuristan desinler, Araplar Arabistan desinler, Kürtler de Kürdistan desinler. ***Bunu bir tür zenginlik, ondan öteye tarih zenginliği ve milli zenginlik olarak değerlendiriyoruz.*** *" (abç)(agd, sayfa 1)*

Altı çizili yerde ortaya konan yaklaşım, Türk hakim sınıflarının başta Kürt ulusu olmak

üzere diğer milli azınlıkların varlığını inkar etmek için savundukları "hepsi biz Türklerin ortak kültür ve milli zenginliğidir" anlayışının bir türü olan yaklaşımdır. Bu, TC'ye –işin özünde hiçbir şey değişmeden– Türklerin Türkiye, Kürtlerin Kürdistan; Arapların Arabistan vb. demesine benzer.

A. Öcalan devamen şöyle demektedir:

"Kürdistan, tarihi olarak halkların en çok karıştığı, birbirlerinden etkilendikleri bir halklar mozaiğidir. Kürtlerin ulusal kimliğinde bile çok, çeşitli kültürlerin, halkların, birleşik etkisini görmemek mümkün değildir. Denilebilir ki Kürt ulusal kimliği hemen hemen bütün tarih süreci boyunca bu sahaya gelen halklardan özellikler kapmıştır. Arap, Fars, Türk, Ermeni, Asuri özelliği ve tarihin derinliklerinde birçok halkların özelliklerini, özümseye özümseye bir Kürt tipi ortaya çıkmıştır. Bu anlamda ben Kürt tipini –bütün eleştirilerime rağmen– en özlü insani tip olarak değerlendiriyorum. Çünkü en soylu, gelişkin ve çok sayıda halkın özelliği Kürt tipinde özümsenmiştir. (...) İşte bu gerçeğin bilincinde olarak, mevcut ulusal ve kültürel gerçekleri, özgerçekliklerimiz olarak değerlendiriyoruz." (agd, sayfa 22)

Bu alıntıda, ilk önce mevcut milli azınlıklar ve halklar, Kürt ulusunun parçaları olarak gösterilmekte ve bu temelde de Kürdistanlı diğer halklar üstü örtülü bir şekilde inkar edilmektedir. Bu inkar ise, eşitlik, kardeşlik maskesi altında yapılmaktadır. Böylece diğer azınlıkların varlığı işi halledildikten sonra, *"Kürt tipi"* nin nasıl bir "tip" olduğu ortaya konmaktadır. A. Öcalan'a göre *"en özlü insan tipi"* Kürt tipidir.

Kürt "tipi"nin bu biçimde ortaya konması bütünü ile yanlış ve aşırı milliyetçidir. A.Öcalan'ın takındığı bu tavır, *"birlik, kardeşlik"* vb. adına takınılan bir tavır da olsa, yanlış ve reddedilmesi gereken bir tavırdır. Bu, niyetten bağımsız olarak "Kürt tipi"ni diğer uluslardan daha üstün olduğunu savunma anlamına gelir.

Burada Kürt tipini *"en insani tip"* yaptığı söylenen çeşitli ulusların karışması, birbirini etkilemesi olayı, istisnasız hemen her ulus için geçerli bir olgudur. Diğer ulus/halklardan etkilenmemiş ulus/halk ancak ırkçıların kafasında vardır.

A. Öcalan'ın bu yazısı içinde savunduğu önemli yanlışlar sadece bunlarla sınırlı değildir. PKK'nın verdiği savaşımı, *"Kürt ulusal savaşımı"* olmaktan çıkarıp şöyle demektedir:

"Aleviliğe, Yezidiliğe, Süryaniliğe, Ermeniliğe karşı da savaşıyorlar. Mal varlığını gaspediyorlar, kültürlerini yok ediyorlar. Şiddetle karşıyız ve inanıyoruz ki bizim mücadele aynı zamanda bu halkların da yararına ve özgürlüklerine, kimliklerine, kavuşma savaşıdır. ***Kesinlikle bir Kürt ulusal kurtuluşu savaşı değil, Kürdistan ulusal savaşımıdır.*** *" (abç)(aynı yerde)*

Bu alıntı içinde de birkaç yanlış birlikte savunulmaktadır:

1) PKK'nın verdiği savaşımı Kürt ulusunun ulusal kurtuluş savaşımı olduğunu dıştaladığı yerde, gerçekler tersyüz edilmektedir. Çünkü şimdiye kadar verdikleri savaşım –doğruluğu yanlışlığından bağımsız olarak– Kürt ulusunun ulusal kurtuluş savaşımı olduğu ve kendilerinin de bunu böyle savunduğu gün gibi açıktır.

2) Bu gerçeği tersyüz etmenin ardında yatan düşünce, Kürdistan'da ve Kürdistan'a dahledilen Batı Ermenistan'da vb. yaşayan milli azınlıkların varlığının inkarı düşüncesidir. Bunun için de *"**Kürt** ulusal savaşımı"* yerine *"**Kürdistan** ulusal savaşımı"* konmaktadır.

Kürdistan ulusal savaşımına Kürt ulusunun ulusal savaşımı dışında anlam vererek, bunu diğer azınlıkları içine sokarak savunmak, ulusal savaşımın içeriğini hiç etmek

anlamına gelir. Yani bu savunu iki yönden yanlıştır. Birincisi, ulusal kurtuluş savaşımının içeriğini çarpıtmaktadır. İkincisi ise bu çarpıtma temelinde, Ermenilerin, Arapların ve diğer milli azınlıkların milli varlıklarının reddedilmesini içerdiği için yanlıştır. Ayrıca bu reddin temelinde yükselen düşünce, yukarıda da ortaya koyduğumuz gibi, Batı Ermenistan'ı Kürdistan'ın bir parçası olarak göstermektir.

3) A. Öcalan Aleviliği, Yezidiliği, Süryaniliği de milliyetler ya da onun deyimiyle halklar arasına sokarak bir yanlış daha yapmaktadır. Dini baskı, mezhep baskısı, ulusal baskı ile bir ve aynı şey değildir.

Yazısının sonuna doğru ise şunları söylemektedir:

"... Özellikle Kürdistan'daki diğer halklara karşı da görevli olduğumuzu biliyoruz. Yürüttüğümüz savaşımın onların da savaşımı olduğuna emin olmalarına ve mümkünse kendi yurtlarına, ülkelerine dönüş hazırlıklarını önce düşüncede, giderek bizzat direnmeye kadar ilgi duymalarını bekliyorum." (aynı yerde)

Ve böylece tablo bütünleşiyor. PKK'nın verdiği mücadele Ermenilerin, Asurilerin, Yezidilerin ve diğerlerinin de mücadelesidir; ve kendi yurtları Batı Ermenistan'dan sürülen Ermeniler, geri dönüşe ilkönce düşüncede hazırlanıp Kürdistan'a –yani şimdiki yurtlarına– gelmeye hazır olmalıdırlar. Ermenilerin yurdu Batı Ermenistan Kürdistan'a dahledildikten sonra onların Kürdistan'a gelmeye hazır olmalarını talep etmek de *"insanlığın temel değerlerinin yeniden kazanılması"* olarak gösterilmektedir.

Ne adına yapılırsa yapılsın, böyle bir tavır, milli azınlıklar üzerinde imtiyazlara sahip olma tavrıdır. Kürt milliyetçiliği başka maskeler altında savunulmaktadır.

Ermenilerin kendi ülkelerine geri dönme istekleri, en azından düşüncede zaten vardır. Ve bu istek değişik biçimlerde şimdiye kadar hep savunulmuştur. Bugün, *"önce düşüncede"* hazır olmalıdırlar talebi, somut olarak Ermeniler bağlamında boş bir taleptir. Bugün hazır olma talebi yerine savunulması gereken düşünce, Ermenilerin Batı Ermenistan'a dönüp yerleşme ve ayrılma hakkı düşüncesidir. Bunu savunacağına, geriye dönüş için "düşüncede" hazır olmayı savunmak, Ermenilerin bu hakkını savunmadığı oranda da yanlış bir düşüncedir.

Toparlarsak, *"Kürdistan, Kürdistan' da yaşayan herkesin yurdudur"* sloganı, KAWA'da olduğu gibi PKK'da da, özellikle Batı Ermenistan'ın varlığının reddi ve diğer azınlıklar üzerinde imtiyaz elde etme içeriği ile savunulmaktadır. Bu sloganın bu içerikle savunulması milliyetçi bir savunudur. Reddedilmesi gerekir. Reddedilmesi gereken diğer bir yan da, bu savununun eşitlik, kardeşlik vb. adına yapılmasıdır. Batı Ermenistan üzerinde bugün yaşayan nüfusun büyük oranı Kürt ulusundan insanlar teşkil etse de, Batı Ermenistan Kürdistan'ın bir parçası değildir.

–YAŞASIN ERMENİLERİN BATI ERMENİSTAN'A DÖNME, YERLEŞME VE AYRILMA HAKKI!

–BÜTÜN ULUS VE MİLLİYETLERE TAM HAK EŞİTLİĞİ!

8.5.1993

TKP/ML(BOLŞEVİK) Kuzey Kürdistan Seksiyonu Örgütleme Komisyonu

(BOLŞEVİK PARTİZAN no: 83, 1 Ağustos/Tebax 1993)

"Ateşkes" hakkında ne dediler?

Bilindiği gibi 1993 Newroz'una TC esaslı bir şekilde hazırlanmış, fakat Abdullah Öcalan Newroz'dan dört gün önce, 17 Mart'ta bir basın toplantısıyla PKK'nın 20 Mart ile 15 Nisan arası tek taraflı olarak ateşkes ilan ettiğini açıklamıştı.

15 Nisan gelmeden de süresiz ateşkes ilan edilmişti. Çeşitli çevreler ateşkese şöyle ya da böyle tavır takındılar. Biz Bolşevik Partizan olarak;

"... PKK açısından silahlı mücadelenin sürdürülmesi, ya da sürdürülmemesi TC'nin tavrına bağlanmaktadır. TC'yi devrimle yıkmak amaçlı bir silahlı mücadele PKK'nın gündeminde yoktur. Silahlı mücadele PKK'nın yasal çalışmasına izin verildiği şartlarda tümden de bir kenara konabilir. Fakat bu, şimdilik devletle pazarlık unsuru olarak elde tutulmaktadır. Yeni siyasi çizgide belirleyici olan 'barış' anlaşması için TC devleti ile görüşmedir. Bu konuda Apo devletin şimdiye dek 'terörist', 'şaki' vb. olarak nitelediği PKK ile doğrudan görüşmesinin şimdiki durum ve şartlarda imkansız olduğunu gördüğü için, doğrudan muhatap alınma konusunda da ısrarlı değildir, dolaylı görüşmeye de hazır olduğunu belirtmektedir. ...

Toparlarsak: PKK gelinen yerde çok açık olarak reformist bir çizgiye oturmuştur. PKK'nın silah bırakmamış olması, onun çizgisinin gelinen yerde açık olarak reformist olduğu gerçeğini değiştirmiyor. Çünkü silahlı mücadele yukarda gördüğümüz gibi, en iyi halde, TC'nin anlaşmaya yanaşmaması halinde, kimi reform amaçlarını gerçekleştirmek için bir araç olarak düşünülüyor. PKK açıkça –şimdiye dek onu diğer milliyetçi-reformist Kürt örgütlerinden ayıran– TC'nin silahlı mücadele ile yıkılması hedefini terketmiştir. PKK gelinen yerde reform amacına da artık askeri yöntemlerden çok, siyasi-diplomatik yöntemlerle ulaşma yönünde bir rota çizmiştir. ..." (Bolşevik Partizan sayı 81, sayfa 11) tespitini yapmıştık.

PKK'nın "ateşkes" tavrına bütün siyasi örgütler şu veya bu biçimde tavır takındı. Biz bu yazımızda, TKP/ML ve TDKP ile Özgür Gelecek ve Emeğin Sesi gazetelerinin bu konudaki tavırları üzerinde duracağız.

TKP/ML-GBMK ATEŞKESE NİYE KARŞI?

TKP/ML-GBMK *(GBMK: Geçici Birleşik Merkez Komitesi /BN)*, Mart 1993 tarihli *"Gerici 'Ateşkes' Çağrısına Silahların Sesini Yükselterek Yanıt Ver!"* bildirisi ile tavır takındı.

Bildirinin başlığından da anlaşılacağı gibi, ateşkese birincisi, *"gerici"* olduğu için; ikincisi, *"Bunun tek anlamı vardır, o da; gerilla savaşının tasfiyesidir"* diyerek karşı çıkılmaktadır.

Bildiride; Talabani'nin Apo'ya söylediklerinden ve Apo'nun ateşkes açıklamalarında söylediklerinden alıntılar da verilmektedir. Apo'dan alıntılar yapılarak eleştiriler geti-

rilmektedir. Örneğin:

" "tek taraflı ateşkes" ",

*" "artık savaşmaktan yorulduk" diyebilmektedir. **Bunun tek bir anlamı vardır, o da; gerilla savaşının tasfiyesidir.**"*

" "Bir tek eylemim dahi yok" ",

" "asılmayacağına dair güvence" ",

*"**Daha önce Kürdistan'a dönüşünün "şanlı" olacağından dem vuran Öcalan, bugün ise sürgünden dönen bir mülteci liderin ağzıyla konuşmaktadır.**"*

*"Görünen o ki **Öcalan bu oyuna "bilerek" ve "isteyerek" gelmektedir!**"*

*"Dün Nikaragua'da, El Salvador'da, Güney-Kürdistan'da yaşanan **"masaya oturma", "uzlaşma" süreçleri, bugün A.Öcalan ve PKK şahsında Türkiye-Kürdistan'ında uygulamaya sokulmuştur.**"*

*"**Öcalan, ABD'ne adamını gönderdiğini çeşitli "temaslarda" bulunduklarını açıklayarak, emperyalist politikanın bu gereğini de yerine getirmekte olduğunu ilan etmiştir.**"*

*"**Partimiz TKP/ML, silahları ellerinden alınmak istenen PKK gerillalarını içtenlikle TİKKO saflarına çağırmaktadır.**"* vb.

TKP/ML-GBMK'nın göremediği, Türkiye-Kuzey Kürdistan'da PKK tarafından verilen silahlı mücadelenin artık reformlar için verildiğidir.

Evet; dikkat edilmesi gereken nokta, silahlı mücadelenin ne için verildiğidir. Silahlı mücadele, Kürt ulusunun ayrılıp ayrı devlet kurması için mi veriliyor, yoksa belli reform taleplerine ulaşabilme için mi veriliyor? Ama bugün gelinen aşamada açıkça görülen, temelleri daha önceden atılan, silahlı mücadelenin reformlar için verildiğidir... Bunun ötesinde "ateşkes"in "silah bırakma", "savaşı tasfiye" olarak yorumlanması bütünüyle yanlıştır –ki TKP/ML'in eleştirisinin merkezinde duran bu yorumdur–.

"Ateşkes"in TC'den istenilen yanıtın gelmemesi halinde, savaşın yeniden ve daha boyutlanmış biçimde gündeme geleceği, Apo'nun açıklamasında vardır. "Ateşkes"in mantığında da vardır. Hal böyle iken, "ateşkes"i "silah bırakma" biçiminde göstermek bütünüyle yanlıştır, demagojiktir.

"Proletaryanın partisi", *"Partimiz TKP/ML, silahları ellerinden alınmak istenen PKK gerillalarını içtenlikle TİKKO saflarına çağırmaktadır."* diyor, ama Kürt ulusunun ayrılıp ayrı devlet kurma hakkından hiç bahsetmiyor. İlginç.

"Proletaryanın partisi", *"ezilen milliyetlerin kardeşliği"* diyerek ulusal sorunu bir çırpıda hallediyor.

Bildirinin altındaki sloganlar da bile, Kürt ulusunun ayrılıp ayrı devlet kurma hakkından, azınlıkların haklarından eser yok.

Bu nasıl "Proletaryanın Partisi" ki; Türkiye-Kuzey Kürdistan'da ulusal sorunun gerçek çözümünün milliyetçi temellerde örgütlenmekten değil, proleter enternasyonalizminden geçtiğini, ortak düşmana karşı ortak mücadeleden geçtiğini ortaya koymuyor...

ÖZGÜR GELECEK

Özgür Gelecek, 1-15 Nisan 1993 tarihli 1. sayısında, derginin kapağında konuya ilişkin

olarak büyük puntolarla *"PKK nereye?"* başlığını attıktan sonra, 2. sayfada yeralan *"Sunuş"* yazısında, *"Tek taraflı 'ateşkes' le ulusal hareketin rotayı reformizme kırması"* ndan sözetmekte ve bu soruna *"Tam hak eşitliği her ulusun vazgeçilmez hakkıdır"* başlıklı yazıda *(sayfa 3)* değineceklerini ve bu yazıda ulusal hareketin açmazlarını sunmaya çalışacaklarını belirtmektedir.

Adı geçen yazının başında, A. Öcalan'ın *"tek taraflı 'ateşkes' çağrısı"*nın *"ülkenin gündemini tamamen meşgul eder bir niteliğe büründü"* ğü tespiti yapılmaktadır. Yazının bundan sonraki kısmında, bir daha hiçbir şekilde "ateşkes" kelimesi kullanılmayıp; bunun yerine A. Öcalan'ın *"tek başına", " 'silah bırakma' kararı" aldığı, "Apo'nun 'barış' çağrısı" yaptığı, "Önderlerin 'silahları bırakırız' diye açıklamalar"* yaptıkları şeklinde ifadeler ve kavramlar tercih edilmektedir.

PKK'nın "ateşkes" ilişkisinde yazılı-çizili tavırlarının ve açıklamalarının varlığı koşullarında, "ateşkes"in "silah bırakma" şeklinde ele alınışı, Özgür Gelecek'in bu konuda, –en hafif deyimiyle– demagoji yaptığını göstermektedir. Ya da Özgür Gelecek, "ateşkes"in her durumda "silah bırakma", "barış" vb. olduğunu savunmaktadır.

Elde silah "ateşkes" mümkündür. Özellikle gerilla hareketlerinin mücadele sürecinde ve Çin'de halk savaşının çeşitli evrelerinde gündeme gelebilmiştir. Bunu reddetmek, "halk savaşı"nı savunma adına, savaşın askeri kurallarını anlayamamış olmak anlamına gelir.

Özgür Gelecek'in bu yazıda, PKK'yı temelsiz "ayaklanma" çağrıları yapmakla eleştirdiği; *"... yarı sömürge ve sömürge ülkelerde silahlı ayaklanma halk savaşının son dönemlerinde (sözünü ettiğimiz toplu ayaklanmadır) başvurulması gereken bir mücadele taktiğidir." (aynı yerde)* diye ifadeler kullandığı bilindiğinde; "ateşkes"in "barış", "silah bırakma" olarak yorumlanışı(!) oldukça enteresandır...

Özgür Gelecek, yazısının sonunda şunları söylemektedir:

"Demokratik halk devriminin doğal müttefiği durumunda olan önemli bir kurtuluş mücadelesinin rotasını reformizme kırması proletarya ve öncüsü için bir kayıptır." (aynı yerde)

Özgür Gelecek, kurtuluş hareketinin rotasını reformizme kırdığını söylediği yerde, neyin reforme edildiğini söylemediği sürece, yaptığı tespit boşlukta sallanmaktadır. PKK'nın "bağımsız Kürdistan" ve "ayrılma hakkı" talebiyle yürüttüğü ulusal kurtuluş mücadelesinden, federal bir devlet içinde hak eşitliği isteyen reformist bir çizgiye oturduğu tespit edilmediği sürece, söylenenler havada kalacaktır.

Burada sorun, Özgür Gelecek'in PKK'yı –son rotasından önce– gerçekten de DHD'nin "doğal müttefiği" olarak görüp görmediği; PKK'nın faşist TC devletiyle savaşında ona destek sunup sunmadığıdır. Bu sorunun cevabını, daha 1. sayısında tavır takınmış olduğu bu yazıdan çıkarmak her ne kadar güç ise de, onun "proletarya partisi" diye sözünü ettiği TKP/ML'in PKK'yı değerlendirme konusundaki zikzakları da bizce malumdur.

"Bu gerçek bir kez daha göstermiştir ki; Kürdistan'da sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelesi tüm ağırlığıyla proletarya ve partisinin omuzlarında durmaktadır."

"Proletarya partisi"(!), –A. Öcalan'ın silahları bırakmalarını söylediği iddia edilen– PKK gerillalarını TİKKO'ya çağırmak meşguliyetinin ateşi içinde; bugüne kadar ulusal kurtuluş hareketine karşı takındığı tavırların özeleştirel bir şekilde ele alınmasını aklına

bile getirmemektedir. Ulusal kurtuluş mücadelesinin tüm ağırlığını omuzlarında hissedenler; PKK'daki bu yeni siyaset belirlemesinde kendi rollerinin de olup olmadığının hesabını vermek zorundadırlar. Fakat nafile!

TDKP - DEVRİMİN SESİ

TDKP, PKK'nın "ateşkes" ilanına ilişkin olarak bir dizi tavır takındı. Biz burada Devrimin Sesi sayı 155 (Mart 1993) ile Dengê Şoreş'in 28. ve 29. sayılarını (Nisan ve Mayıs 1993) esas alacağız.

Devrimin Sesi, Mart 1993 tarihli 155. sayısında, daha A. Öcalan'ın resmen "ateşkes"i ilan etmediği; Özal ve Demirel'e Talabani'nin gönderdiği mektubun boyalı basına yansıdığı bir döneme (15 Mart) ilişkin olarak tavır takınıyor. TDKP, *"NEWROZ ve Kürt ulusal direnişi"* başlıklı yazıda şunları söylüyor:

"... söz konusu 'mesaj'da, ortaya konan yaklaşım, PKK açısından yeni şeyler değil. Özellikle son bir-iki yıldan bu yana PKK'nın 'Bağımsız Kürdistan' talebi üzerinde şekillendiği söylenebilecek eski platformundan uzaklaşmasının, uzlaşmacı-reformcu bir platforma yönelişinin bir ifadesi olarak, bu görüşler, değişik dönemlerde dile getirildi. ...

Daha önceleri, Kürt sorununun 'barışçıl' sözde 'siyasi çözümü' için yapılan koşullu 'ateşkes' çağrıları, yerini 'önkoşulsuz ateşkes' çağrılarına bıraktı. ..." (sayfa 2)

TDKP, PKK'daki bu değişikliğin, *"liberal-reformcu bir platformun açıktan şekillenmekte olduğunu"* gösterdiğini tespit ettikten sonra, bu platformun *"Kürt halkının ulusal özgürlük istemlerini değil, Kürt burjuvazisinin çıkarlarını ifade"* ettiğini; *"Kürt ulusal direnişinin Kürt burjuvazisinin çıkarlarına feda edilmesini içeren"* bir platform olduğunu söylemektedir.

Mevcut statüyü parçalamayı hedeflemeyen her türlü sözde çözüm önerilerinin reddedilmesi gerektiğini dile getiren TDKP, *"Kürt ulusal direnişi, ... ulusal özgürlük talepleri ile, demokrasi ve anti-emperyalist talepleri, ulusal mücadele ile sınıfsal mücadeleyi birleştiren bir platforma"* yönelirse, *"Kürt ulusal direnişinin gerçek zaferi yolunda"* ilerlemenin mümkün olabileceğini savunmaktadır.

TDKP, PKK'nın "ateşkes" önerisini –görece olarak– doğru bir şekilde tahlil ederken, *"uzlaşmacı-reformcu bir platforma"* yönelen PKK ve ulusal kurtuluş hareketinin önüne *"ulusal mücadele ile sınıfsal mücadeleyi"* birleştirme görevi koymaktadır.

Türkiye-Kuzey Kürdistan somutunda, gerçekten de ulusal mücadele ile sınıfsal mücadelenin birleştirilmesi, Demokratik Halk Devriminin canalıcı görevlerinden biridir! Ancak emperyalizm ve proleter devrimleri çağında, burjuva milliyetçiliğinin ulusal kurtuluşu gerçekleştiremediği, sonuçta emperyalizmle uzlaştığı ve ona teslim olduğu bilinen bir gerçek. (Devrimin Sesi'nin de teorik düzlemde bununla pek bir çelişkisinin olduğunu düşünemiyoruz!) Ulusal kurtuluş, çağımızda ayrılmaz bir biçimde sosyalizm davasına bağlanmıştır. O halde ulusal sorunun çözümüne ilişkin olarak, kimin hangi görevlere sahip olduğu sorusuna doğru cevap verilmek zorundadır: Çağımızda *"ulusal mücadele ile sınıfsal mücadeleyi"* birleştirebilecek tek güç, komünist ideolojiyi kendine rehber edinen, proleter enternasyonalist bir tutumla proleter dünya devrimini gerçekleştirecek

olan uluslararası işçi sınıfıdır. TDKP, –eğer bir dil sürçmesi sözkonusu değilse– kendine ait olması gereken görevleri atlayıp, "reformist", "uzlaşmacı" platforma yol aldığını söylediği bir harekete bu görevleri yüklememelidir. Çünkü TDKP'nin iddiası, kendisinin proletaryanın öncü partisi olduğudur...

İşte bu TDKP, 1980 Şubat'ında gerçekleştirdiği 1. (Kuruluş) Kongresi'nde PKK'yı *"Apocu türünden faşist hareketler", "Apocu faşist çete" (Bkz. TDKP 1. (Kuruluş) Kongresi Belgeleri, sayfa 194, 196)* olarak değerlendirirken; TDKP Şubat 1990 (1. Genel) Konferansı, bu değerlendirmenin yaklaşık olarak 1987 Mayıs ayına kadar sürdürüldüğünü, *"Kürt ulusal hareketi karşısında oportünist ve gerici bir platforma"* sürüklenmiş olduklarını tespit etmektedir. TDKP, bu tarihten itibaren Kürt ulusal sorunu karşısında tutum ve konumlarında *"devrimci bir değişiklik"* geçirdiklerini, PKK hakkındaki eski tespitlerinin günahının ise, eski "önderlik"lerine ait olduğunu yazmaktadır. *(Bkz. TDKP Şubat (1. Genel) Konferansı Belgeleri, sayfa 273-294)*

TDKP'nin, PKK'dan "ulusal mücadeleyle sınıfsal mücadeleyi" birleştirme görevini yerine getirmesini beklediği, başka yerlerde de vardır. İşte Dengê Şoreş'in 28. sayısında (Nisan 1993) *" 'Ateşkes'e gelen süreç"* başlıklı bir makalede şu satırlar yer almaktadır:

"PKK'nın tutarlı bir anti-emperyalist, anti-faşist, anti-sömürgeci mücadele çizgisinde yürümesi, böyle bir kararlılık göstermesi kuşkusuz halkımızın yararına olacaktır." (sayfa 4)

TDKP, PKK'nın "ateşkes" ilanını, *"ulusal-devrimci örgütün önemli zaaflarıdır"* diye adlandırmaktadır. Çünkü TDKP'ye göre; *"Bir devrim örgütünün ... geçici olarak geri çekilmesi, ya da 'ateşkes' ilan etmesi ise farklı bir olaydır ve bu herzaman kendi koşulları içinde değerlendirilir." (sayfa 2)*

Bu durumda, TDKP'nin PKK'nın "ateşkes" ilanı hakkındaki tavrının ve eleştirisinin ne olduğunu anlamak için, bize aşağıdaki satırları okumaktan başka çare kalmamaktadır:

"PKK, 'gerillacılığı' yanlış bir anlayışla başlattı ve şimdi de yanlış bir zamanda ve tehlikeli ilişkilere girme eğilimi göstererek bitirme eğilimi gösteriyor." (sayfa 4)

TDKP ve onun "Kürdistan Örgütü" bu kısa süreçte, "tutarlı" olmak gerekliliğini görmüş, PKK'nın "ateşkes" ilanıyla birlikte ulusal hareketin yeni bir döneme girdiği tespitini yapmıştır. Tabii ki her yeni dönem, kendi özelliklerine uygun perspektifleri de beraberinde getirecektir; nitekim TDKP'de de olan budur:

"PKK'nın 'tek taraflı ateşkes'inden sonraki gelişmeler, bir kez daha gösteriyor ki, Kürt burjuva-reformist milliyetçiliğin eklentisi olmak değil, kendi sınıf talepleri ve bağımsız devrimci örgütleriyle ulusal harekete katılıp önderliği ele almaları, Kürt işçisi ve köylüsünün sınıfsal çıkarları gereğidir." (Dengê Şoreş sayı 29, sayfa 18)

Bu nasıl gerçekleşecek?

"Partimizde (Partimiz TDKP ve onun Kürdistan Örgütü'nde tabii ki! /BN) *birleşin, taleplerinize sahip çıkın! Kendi kaderiniz hakkında, söz sahibi siz olun!" (aynı yerde)*

Bu sonuç, TDKP'nin ulusal sorundaki tavrının oportünist ve reformist olduğu gerçeğinden bağımsız olarak ele alınamaz. TDKP, hâlâ "ulus" ve "halk" kavramları konusunda açıklığa sahip değildir. TDKP, hâlâ "ulusların ayrı devlet kurma hakkı" ile "ayrılma" ve "halkın ayrı devlet kurması" konularında açıklığa sahip değildir. TDKP,

hâlâ "ulusların kendi kaderini tayin hakkı" ile "halkın kendi kaderini tayin hakkı"nı birbirine karıştırmaktadır. TDKP, çok uluslu devletlerde, işçi sınıfının ulusal temelde örgütlenmesini savunan yaklaşımlar içindedir. TDKP, ulusal sorunun çözümüne ilişkin perspektiflerinde bizzat kendisi reformist konumlarda konaklama durumundadır. İşte bu yüzden de Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine ilişkin geliştirdiği tavırlarında bir o yana, bir öte yana savrulup durmaktadır...

(Yazımızın konusu, TDKP'nin ulusal soruna ilişkin genel değerlendirmesini yapmak olmadığına göre, okuyucularımızın Bolşevik Partizan'ın 77. sayısında yayınlanmış olan *"TDKP'nin ulusal sorundaki tavrına kısa bir bakış..."* başlıklı makaleyi bu bağlamda bir kez daha okumalarını salık vererek bu bölümü kapatmak istiyoruz!)

EMEĞİN SESİ

Emeğin Sesi'nin 215. sayısında yeralan *"Kürt halkı, '93 Newroz'unu da direnişlerle kutladı"* başlıklı bir makalede, PKK'nın "ateşkes" ilanının Kürt halkında beklentilere ve pasifizme yol açtığı tespitleri yapılmaktadır. Nisan 1993 tarihli derginin 10. ve 11. sayfalarında yayınlanmış olan bu makalenin devamında şunlar da söylenmektedir:

"... bugün PKK'nın üzerinde bulunduğu platformun zaaflarının bir sonucu olarak ileri sürülen 'siyasal çözüm taktiği' ve 'ateşkes' de devrimci taktikler değildir. ...

... bir yandan Talabani-Barzani gericiliği, diğer yandan HEP, PSK (KOMKAR) gibi reformist-revizyonist odaklar ve diğer yandan da emperyalizm ve bölge gericiliği, Kürt halkını ve PKK'yı olabildiğince geri politikalara çekmeye çalışıyorlar. Bunda önemli ölçüde başarılı da olmuşlardır. Bugün gerek ateşkes (mevcut ortaya çıkışıyla) açıklaması, gerekse de Öcalan-Burkay anlaşması, bunu ortaya koyuyor." (sayfa 11)

Bu ve benzeri tespitleri yapan Emeğin Sesi, görevlerin daha da arttığını, bugünkü koşullarda da ortaya çıkan beklenti havasını dağıtmak için, *"TDKP'nin **aktüel taktik platformu**'nun"* propagandasını yapıp, onu gericiliğe karşı bir mücadele silahı olarak kullanmak gerektiği derslerini çıkarıyor. O silah paslıdır, paslı olduğunun kanıtlarından bir bölümü az yukarıdadır...

Temmuz 1993

(BOLŞEVİK PARTİZAN no: 83, 1 Ağustos/Tebax 1993)

PKK'nın birlik çağrısı üzerine: Birlik, büyük bir hedef! Fakat nasıl, ne için bir birlik?

PKK'nın tek yanlı ateşkes ilanı ve PSK ile ortak imzaladığı protokol sonrasında PKK'ya yöneltilen eleştiriler, PKK'nın *"Türk solu"* diye değerlendirdiği kesime karşı tavrını bir ölçüde değiştirmesini de beraberinde getirdi.

Eleştiri getirenler birçok yerde, *"örümcek kafalı"*, *"kemalizmin savunucuları"*, *"şovenist"* vb. şekilde değerlendirildi. Bu tür değerlendirmeler dışında şu tavrı da takınıyorlar:

"Kötümserlik eğilimi daha çok bazı Türk çevrelerinde, Türk solu denilen çevrelerde görülüyor. ***Türklerin Kürdistan sorununda bu kadar duyarlı ve Kürt halkının bağımsızlığı ve özgürlüğünde bu kadar titiz olduğunu gördükçe, Kürtlerin neden ve nasıl böyle bir kölelik altında kalmış olduklarına insan şaşırıyor.*** *" (abç) (Serxwebun sayı 136, sayfa 2)*

Altını çizdiğimiz yerde alay edercesine takınılan bu tavırda, Kürt ulusunun kölelik altında kalmış olmasının sorumlusunun Türk ulusundan devrimciler olduğu sonucu çıkmaktadır. Böyle düşündükleri için de, Kürt ulusunun ulusal kurtuluşunun faşist Türk devleti ile anlaşmalar temelinde mümkün olmadığını, bunu savunanların reformist bir tavır içine girdiğini söyleyenlere karşı PKK *"şaşırıyor"*. Sorunu milliyetçi ve reformist çerçeve dışında ele almadıkları için "şaşırmak" doğal bir sonuçtur.

Fakat bu, PKK'nın *"Türk Solu"* dediklerine karşı tavrının yalnızca bir yanıdır. Bir yandan Kürt ulusunun baskı altında olmasının sorumlusu olarak gösterilen, *"örümcek kafalı"*, *"kemalist"* ve *"şovenist"* olanlara, diğer yandan aynı zamanda *"birlik"* çağrıları da yapılmaktadır. ERNK Avrupa Örgütü 8 Mayıs 1993 tarihli bir yazı ile *"Türkiye sol"* güçlerine bir çağrı yaptı. Sözkonusu çağrı şöyledir:

"..... yetkililerine!

Ülkemiz Kürdistan'da ve Türkiye'de halklarımız açısından önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Bu gelişmelere ivme kazandırma ve devrim lehine önemli sonuçlar elde etmede bütün devrimci güçlere her zamankinden daha fazla sorumluluk düştüğü inancındayız. PKK Genel Sekreteri Abdullah ÖCALAN yoldaş, 4 Mayıs 1993 tarihli "Özgür Gündem" gazetesine verdiği demeçte partimizin bu konudaki yaklaşımını somut bir çağrı biçiminde dile getirmiştir. Parti olarak eskiden olduğu gibi günümüzde de Türkiye sol güçleriyle her düzeyde ilişki ve birliklere açık olduğumuzu vurgulamak isteriz. Bu maksatla bütün devrimci-demokrat örgüt ve partilerle gerek Avrupa alanında ve gerekirse Genel Sekreterlikler düzeyinde bu sorunları görüşmek istediğimizi iletiriz. Bu vesileyle aşağıda vereceğimiz ilişki üzeri bize ulaşabilirsiniz. Devrimci selamlarımızla.

ERNK Avrupa Örgütü, 8 Mayıs 1993"

Çağrıdan da görüldüğü gibi muhatap edilen kesim "Türkiye sol" güçleridir. Burada *"Türkiye solu"*, *"Türk solu"* ile eş anlamlı kullanılmaktadır. İlkönce belirtilmesi gereken nokta, kendisine "Kürt örgütüyüm" demeyen örgütlerin "Türk solu" olarak adlandırılması yanlıştır. Bu tanımlamının somut olarak ortaya çıkardığı, eğer bir örgüt yanlış bir tavır içine girmişse, bu örgütün yanlışlarını diğer geri kalan bütün örgütlerin yanlışı imiş gibi göstermektir.

İkincisi ise, muhatap alınan kesim "Türkiye sol" güçleri de olsa, bu çağrının ne anlama geldiğini, "birlik" isteminin hangi temelde yükseldiğini ortaya koymak, biz Kuzey Kürdistanlı komünistlerin de görevidir. Bunu ortaya koyabilmek için de, çağrıda sözkonusu edilen A. Öcalan'ın tavrına bakmak gerekiyor.

HANGİ TEMELDE BİRLİK?

PKK'nın *"Türkiye sol güçleriyle her düzeyde ilişki ve birliklere açık"* olduğunu açıklaması ve birlikten yana tavır takınması, soyut düzeyde ele alındığında, olumlu bir tavır olarak değerlendirilebilir. Somut yaklaşıldığında, nasıl ve hangi temelde bir birlik istendiğine bakıldığında ise bu olumluluk ortadan kalkmaktadır. Birlik istemi, kendi başına içeriğinden kopuk bir biçimde ele alınamayacağına göre, istenen birliğin hangi temele dayandığına bakmak gerekiyor.

A. Öcalan'ın 4 Mayıs 1993 tarihli "Özgür Gündem" gazetesinde takındığı tavır şöyledir:

"Bir özgür tartışmaya gelsinler, kendileri kararlaştırsınlar, ben altına imzamı atayım. Yeter ki anlasınlar, bu bir halk hizmetidir, halk hareketidir. Şöyle anti-emperyalist, şöyle anti-kapitalist, şöyle demokratik, şöyle sosyalist diyerek ortaya koydukları görüşlerini ve yapmak istediklerini yazsınlar, altına ben imzamı atayım. Ben bu Kürt cephesi için de aynı şeyi söyledim. Yazın dedim, ilgili gitti yazdı, bir kelimeyi değiştirdim ve imzamı attım. Benden Türkiyeliler yardım istesin, çok somut ilişkiyi geliştirelim; program düzeyinde olsun, maddi düzeyde olsun, kitle temeli düzeyinde olsun bunu yapalım." (aynı yerde, sayfa 8)

A. Öcalan'ın bu tavrı, ilkesiz temelde bir birliği savunan bir tavırdır. Kürt cephesi konusundaki tavrı da bu ilkesizliği ortaya koymaktadır. A. Öcalan'a göre yazılanın ne olduğu pek önemli değil, önemli olan ortak imza atmaktır. Sanki imza attımı herşey hal oluyor? Böylesi bir yaklaşımla "program" düzeyinde bir birliğe bile imza atmaya hazır görünüyor.

Her yana açık kapı bırakan A. Öcalan, *"özgür tartışmaya gelsinler"* dediği yerde gerçekleri de tersyüz etmektedir. Özgür tartışma dediği, *"Daha bizden ne istenebilir? Yine PKK'nın kusurları, yine PKK kendini şöyle yapsın böyle yapsın gibi lafları bir yana bırakınlar." (aynı yerde)* tavrı çerçevesinde, PKK'ya eleştiri getirmeme temelinde *"özgür"* bir tartışmadır. Bu çerçevede olduğu için de şöyle demektedir: *"Bu son aldığımız karar ve açılımları da iki de bir reformizm olarak mahkum etmesinler." (aynı yerde)*

Takınılan bu tavırlar istenen birliğin hangi temele dayandığını da ortaya koymaktadır. Bu tavırlardan ortaya çıkan tablo şöyledir: *"Türkiye sol"* güçleri PKK'ya eleştiri getirmemelidir, görüş ayrılıklarının üzerinde durmamalı, PKK'nın savunduğu politikayı desteklemeli ve bu temelde de birlik yapmalıdır.

PKK'yı eleştirmedikten sonra sözkonusu örgütler neyi savunurlarsa savunsunlar, bunun

pek önemi yoktur. Önemli olan ortak iştir. Açıktır ki bu temelde yapılacak birlikler ilkesiz ve temeli çürük olan birlikler olacaktır. Onun da dışında, kendisine gelen eleştirilere sansür koyan, eylemlerde –yürüyüş vb.– diğer örgütlerin imzası olan pankartların taşınmasına bile izin vermeyen PKK'nın istediği birlik, kendi politikasını onaylayan bir birliktir.

Bunun ötesinde bir birlik isteniyorsa, bu birlik eleştiri özgürlüğü, eylemde birlik, ajitasyon ve propagandada serbestlik temelinde gerçekleştirilmek zorundadır. Görüş ayrılıklarının üstü örtüldüğü, eleştiri özgürlüğünün ortadan kaldırıldığı bir yerde birlikten dem vurmak, kitleleri aldatmaktır. Bu temelde savunulan birlikler reddedilmesi gereken birliklerdir.

Biz Kuzey Kürdistanlı komünistler, ilkeli ve sağlam temellere dayanan birliklerden yanayız. Bunun da ötesinde biz, her ulus ve milliyetlerden komünistlerin ortak program temeline dayanan birliğinden yanayız. Faşist Türk devletini yıkacak olan ve Kürt ulusunun gerçek kurtuluşunun yolunu açacak olan da bu temeldeki bir birliktir. Değişik düzeylerde birliklerin de yapılabileceğini düşünmemize rağmen, bugün öne çıkarılması gereken, propaganda ve ajitasyonda özgürlük ilkesine ağırlık verilmesi gereken birlik, bu temeldeki bir birliktir.

REFORMİZMİN DOĞAL SONUCU, LEGALİZMİN SAVUNUCULUĞU...

A. Öcalan'ın hangi temelde bir birlikten yana olduğu sorunun yanısıra, "Türkiye sol" güçlerine önerdiği mücadele biçimleri, PKK'nın reformizme ne kadar kaydığını gösterme açısından önemlidir. A. Öcalan şöyle tavır takınıyor:

"Bana göre yeni bir legal parti girişimine rahatlıkla girişilebilir. Çok devrimci, demokratik bir kuruluş da olabilir. Hemen bu işe soyunsunlar, biz tüm gücümüzle destekleyelim." (aynı yerde)

A. Öcalan'ın "Türkiye sol" güçlerine legal parti kurma çalışmalarına girmeleri gerektiği dışında önereceği bir yol kalmamış. Legal kurulacak bu partiyi de *"çok devrimci, demokratik"* olabilecek bir kuruluş olarak göstermektedir. Sözkonusu edilen parti bu arada kuruldu da. *"Çok devrimci"* olacak olan bu parti (Demokrasi Partisi = DEP), kurucuları tarafından açıklandığı kadarıyla (Örneğin İbrahim Aksoy), sınıf temeline dayanmayan, bütün sınıf ve katmanları içinde birleştirmeyi temel alan, Kürt ulusunun ulusal kurtuluş mücadelesini parlamentarist mücadele çerçevesine oturtan, faşist Türk devletini reforme etmeyi kendine hedef olarak koyan bir partidir. İşte "çok devrimci"likten anladıkları şey böyledir. Böyle bir partinin devrimcilikle hiçbir ilişkisi yoktur, olamaz da.

A. Öcalan kendisi ile görüşmek isteyenlerin önünde yasal bir engelin olmadığını, *"Artık Türkiye'deki koşulların buna elverdiğini"* de ekledikten sonra şu tavrı takınıyor:

"Biraz daha fazla gerçekçi olsunlar, halktan hukuktan yana tavır alsınlar, demokrasiden yana, yine siyasal çözüm yollarından ve hatta barıştan yana tavır alsınlar." (aynı yerde)

Burada, bir kez daha ortaya çıkmaktadır ki, istenen şey, PKK'nın faşist Türk devleti ile masaya oturup, Kürt ulusal sorununu barışçıl ve siyasal bir temelde "çözme" politikasının desteklenmesidir. Bunu yaparken de legalizmin propagandasını yapmaktadır.

A. Öcalan, hukuk, demokrasi vb. şeyleri sınıflarüstü bir şeymiş gibi göstermektedir. "Türkiye sol" güçlerinden istenen şey de, burjuva hukuku ve demokrasisinden yana

olmaktır. Sözkonusu edilen siyasi çözüm de zaten bu çerçevede savunulan bir "çözüm"dür. Barıştan yana olmak ise, bugün, faşist Türk devleti ile barıştan yana olma dışında herhangi bir anlama gelmemektedir.

Böyle olunca da önerilenlerden, devrimi geliştirme yerine geriletme, devrim mücadelesi yerine reformlar için mücadele, illegal mücadele yerine legal mücadelenin savunulduğu dışında herhangi bir sonuç çıkarılamaz.

Biz Kuzey Kürdistanlı komünistler böylesi politika ve önerileri reddediyoruz. PKK, kendisi reformizmi savunması yetmiyormuş gibi, bunu Türkiye-Kuzey Kürdistanlı devrimci örgütlere de önermektedir. Bu öneriler iyi niyetlerle de yapılsa, somut olarak en iyi olasılık, faşist Türk devletinin varlığı şartlarında, kimi ulusal ve demokratik reformların ötesine geçmeyen önerilerdir.

İlkesiz, eleştiri yasağı temelinde birlikten yana olan, reformizmin, legalizmin propagandasını yapan A. Öcalan, "Türkiye solu"nu değerlendirdiği yerde gerçekleri tersyüz ettiği için bu konuya da kısaca değinmek gerekiyor. Bir yandan *"program düzeyinde"* bile birlik çağrısını yaparken, diğer yandan ise şu tavrı takınmaktadır:

"... Türkiye solu biraz despotikti. Şimdilerde belki çok aşırı liberalleşmeyle günahını ödüyor ama bu çok kötü bir ödeme tarzıdır. Ve bu sefer yaşanan likidasyondur. Liberasyon bile değildir. Önce bu çok diktatörce veya dediğim dedik yaklaşımlar vardı. Şimdi ise hiçbir örgüt kuralı tanımama, hiçbir otorite olayına gelmeme egemen, bu liberalizm bile değil." (aynı yerde, 3 Mayıs 1993, sayfa 8)

Burada söylenenler kelimesi kelimesine yanlış olan ve reddedilmesi gereken bir tavırdır. Bu tavrın temelinde yatan yaklaşım ise, örgüt ve gruplar tek tek değerlendirilecekleri ne, devrimci, komünist ve sol geçinen karşı-devrimcilere kadar bütün örgütlerin aynı kefeye konması ve bu temelde eleştirilmesi yaklaşımıdır.

Soruna öyle yaklaşıldığı içindir ki, 4 Mayıs'ta yayınlanan röportajın devamında örnek olarak verilenler, Taner Akçam ve Doğu Perinçek'tir. Bu iki kişinin tavırlarını bütün devrimcilerin tavırları imiş gibi göstermek, bilimsel bir yaklaşım olmadığı gibi, gerçekleri de tersyüz etmektir. Bu sorunun bir yanı...

Diğer yan ise, eğer "Türkiye solu" yapılan değerlendirme gibi bir durumda ise, yani, liberal bir tavır içinde bile olmayan, tasfiyeci olan hiçbir örgüt kuralı tanımayan bir durumda ise, nasıl olur da PKK lideri bunlarla program düzeyinde bile bir birlikten yana tavır takınmaktadır? Bizce bunun bir tek açıklaması vardır. İlkesiz, pragmatik günübirlik politikanın savunulmasıdır. Başka türlü mümkün değildir. *"Altmış yaşındaki bakireye"* benzetilen, *"politika üretemeyen"*ler ile program düzeyinde bile bir birliği savunmak ne kadar tutarlı bir tavırdır? Bunun tutarlı bir tavır olmadığı açıktır. Her ne kadar bu tutarsızlık PKK'nın siyaseti açısından doğal bir tavır olsa da, yine de bunun yanlış olduğu ortaya konulmak zorundadır.

–YAŞASIN DEĞİŞİK ULUS VE MİLLİYETLERDEN İŞÇİ VE EMEKÇİLERİN ORTAK MÜCADELE BİRLİĞİ!
–REFORMİZM YENİLGİYE, DEVRİM ZAFERE GÖTÜRÜR!
–FAŞİST TÜRK DEVLETİNE ÖLÜM!

1993 Mayıs sonu

TKP/ML(BOLŞEVİK) Kuzey Kürdistan Seksiyonu Örgütleme Komisyonu

(BOLŞEVİK PARTİZAN no: 84, 15 Eylül/İlon 1993)

"Devrimci Demokratik Güç Birliği" mi? REFORMLAR İÇİN BİRLİK Mİ?

ERNK Avrupa Örgütü'nün çağrısında sözkonusu edilen A. Öcalan'ın demeci hakkında, yukarıda takındığımız tavır sonrasındaki gelişmeler, *"Devrimci Demokratik Güç Birliği"* adı altında bir birliğin kurulmasını beraberinde getirdi.

Bu birlikte yeralan örgütler şunlardır: PKK, TKP-Kıvılcım, MLSPB, TDP, TKP/ML Hareketi, TKEP ve Devrimci Partizan. Ayrıca EKİM de bu birliği desteklemektedir.

Sözkonusu bu örgütlerin 15 Haziran 1993 tarihli kamuoyuna yayınladıkları bildiri, bu birliğin platformu, bunların hangi temelde birleştiklerini gösteren temel belgedir.

Kuruluş gerekçelerinin ortaya konduğu ilk bölümde durum tespiti ve temel amacın ne olduğu ortaya konulurken, şunlar savunulmaktadır:

"Türkiye'de demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin, Kürdistan'da ise ulusal ve sosyal kurtuluş mücadelesinin, kan ve barutla bastırılıp, halklarımızın köleliğe mahkum edilmek istendiği koşullarda yaşıyoruz." (agb)

Bu tespitte ilk önce üzerinde durulması gereken şey, Türkiye için *"demokrasi ve sosyalizm"* mücadelesi; Kürdistan için ise, *"ulusal ve sosyal kurtuluş"* mücadelesinin öngörülmesi, bunların içiçeliğinin reddi, iki ayrı devrimin oldukça açık bir şekilde savunulmasıdır.

Buna göre, "Türkiye'de" verilen demokrasi mücadelesi, Kürt ulusunun Kuzey Kürdistan bazında verdiği ulusal kurtuluş mücadelesi birbirinden bağımsız olgulardır. Böylece, Türkiye' de ayrı bir "demokrasi ve sosyalizm" mücadelesi, Kuzey Kürdistan'da ise (bildiriye göre Kürdistan'da) zaten demokrasi ve sosyalizm mücadelesi ile bağı olmayan bir "ulusal ve sosyal kurtuluş" mücadelesinin verildiği bir ortamda yaşıyoruz...

Bu yaklaşımın ardında yatan, ulusal sorunun proleter devrimlerin bir yan sorunu olduğu, ulusal kurtuluşu gerçekten sağlayabilecek olanın ise sosyal kurtuluş olduğu gerçeğini reddetmektir. Bu gerçeği reddetmek, Kuzey Kürdistan'da Kürt ulusunun kurtuluşunun ancak, faşist Türk devletinin yıkılması ile mümkün olacağını reddetmeyi de beraberinde getirmektedir.

Devamen şöyle deniyor:

*"Kürt, Türk tüm emekçi halklarımızın **demokratik ve ulusal haklarının koparılıp alınması için ortak paydalarda birleşmesi, ertelenemez bir görev haline gelmiştir.**" (abç) (agb)*

Bu görev tespiti, kendisini açıkça bazı hakların "koparılıp alınması" ile sınırlayan ve devrim yapma, faşist Türk devletini yıkma görevini sözkonusu bile etmeyen bir tespittir. Yükseltilmek istenen mücadele de bu çerçeve içinde ele alınmaktadır.

Üzerinde durulması gereken bir diğer sorun ise, üzerinde birleşilen *"ortak paydaların"* ne olduğudur. Ortak paydalarda birleşmek, sözkonusu paydaların devrimci içeriğe sahip oldukları bir durumda, olumlu ve doğrudur. Fakat bu paydalar, kendisini sadece bazı hakların koparılıp alınması ile sınırlıyorsa, bu hakların (örneğin Kürt ulusunun

ayrılıp ayrı devlet kurma hakkının) ancak, faşist Türk devletini devrimle yıkma temelinde elde edileceği gerçeğini gizleyen paydalar ise, bu temelde birleşmek olumsuz ve yanlıştır. Böylesi bir birlik ise, devrimci bir birlik olamaz. Koparılıp alınmak istenen haklar, devrim sorununa bağlı ele alınmadığı sürece, sözkonusu mücadele reformist mücadeleden öteye gidemez. Bu birliğin ortak paydası da işte bu reformizmdir.

* * *

Bu, kendisini birliğin ***temel amacını*** ortaya koydukları tespitte de açıkça ortaya koymaktadır. Bu birliğin temel amacı şudur:

"Türkiye'de demokrasinin, Kürdistan'da ulusal demokratik çözümün (DİKKAT! sosyalizm ve sosyal kurtuluş sorunu artık sözkonusu bile değil. /BN) *sağlanması için legal, illegal mücadele ve örgüt biçimlerini kullanarak politik ortama müdahale etmek ve bu yolda en geniş işçi ve emekçi yığınları ulusal ve sosyal mücadelemize aktif katmak ve haklı davamızı yığınlara taşımak temel amacımızdır." (agb)*

Bu temel amacı ayrıştırırsak karşımıza şu gerçekler çıkmaktadır:

1) *"Türkiye'de demokrasi, Kürdistan'da ulusal demokratik"* çözüm;

2) Bu çözüm için *"politik ortama müdahale"* etmek;

3) Müdahale edebilmek için en geniş yığınları *"ulusal ve sosyal mücadeleye aktif katmak"* ve

4) *"Haklı davamızı yığınlara taşımak"*.

Bunlara tek tek değinirsek sonuç şöyledir:

1) Türkiye'de sosyalizm mücadelesi, Kürdistan'da sosyal kurtuluş mücadelesinin verildiği, bildirinin başında tespit edilmesine rağmen, bu mücadeleler ***temel amaç*** bölümünde bütünüyle bir kenara atılmıştır. Bunun dışında sözkonusu edilen *"demokrasi ve ulusal demokratik çözüm"* ise, devletin yıkılması temelinde değil, faşist devletin ***"demokratikleştirilmesi"*** temelinde savunulan bir çözümdür. Bu çözüm, tam da PKK'nın faşist Türk devletinden Anayasal düzenlemelerle elde etmek istediği "çözüm"ün, başka biçimde dile getirilmesidir.

2) Durum böyle olduğu içindir ki, legal ve illegal mücadele ile ***"politik ortama müdahale etme"*** görevi tespit edilmektedir. Yani "Devrimci Demokratik Güç Birliği"nin yapacağı iş, ***politik ortamı değiştirmek de*** değil, sadece ve sadece ***"değişmesi için müdahale"*** etmektir. Kendisine *"devrimci, komünist, ilerici güç"* diyenlerin, amacını sadece *"politik ortama müdahale etmek"* olarak ortaya koymaları, oportünistlere uygun bir tavırdır. Bunların bu çerçevede verecekleri hiçbir mücadele de faşist Türk devletinin varlığını tehdit eden, onun sömürü çarkını yıkan, baskı, katliamlarına son verecek olan mücadele olamaz. Böylesi bir mücadele ile ne ulusal kurtuluş ne de sosyal kurtuluş mümkün değildir.

3) Ulusal ve sosyal mücadeleye en geniş işçi ve emekçi yığınları aktif bir şekilde katma isteği, yine *"politik ortama müdahale etme"* anlayışı temelinde savunulmaktadır. Yani yığınlar devrim için değil de, *"politik ortama müdahale etmek"* için kazanılacaktır. Reformizm burada da kendisini açığa vurmaktadır. Fakat sorun bununla da bitmiyor.

Ulusal kurtuluş ile sosyal kurtuluş mücadelesi, ***"ulusal ve sosyal"*** mücadeleye dönüştürülmüştür. Ulusal ve sosyal mücadele, ***kurtuluş*** sorununun kendisi ile eşitlenemez. Örnek verirsek, ulusal mücadele ***dil*** sorununu da içerir. Kürtçenin serbest bırakılması, ana dilde eğitime izin verilmesi için mücadele, aynı zamanda ulusal bir mücadeledir. Ama bu ulusal mücadele hiçbir şekilde Kürt ulusunun kurtuluşu sorunu ile eşitlenemez.

Aynı şekilde sosyal mücadele de böyledir. İşçi sınıfı ve emekçilerin çalışma ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi, işsizlik sigortası, sosyal sigorta, yaşlılık sigortası, ücretlerin yükseltilmesi, konut imkanları vb., vb. sorunlar sosyal kurtuluşun içerdiği sosyal haklardır. Fakat bu hakların elde edilmesi sosyal kurtuluşun kendisi ile eşitlenemez. Kapitalist sömürü düzeni varolduğu, yıkılmadığı sürece de, bu haklar ne kadar elde edilirse edilsin sosyal kurtuluş mümkün değildir.

Böyle olduğu içindir ki, "ulusal ve sosyal" mücadeleden bahsetmenin kendisi, tek başına devrimci olmanın ölçüsü değildir, olamaz da. Böylesi bir yaklaşım Avrupa sosyal-demokrat partilerinin, yani burjuva parti programlarının ötesine geçmeyen bir yaklaşımdır.

4) Bu noktada *"haklı davamızı yığınlara taşıma"* görevi, birincisi, sadece bugünün görevi değildir; ikincisi, sorun yığınlara neyin, hangi içerikle, ne için taşındığı sorunudur; üçüncüsü ise, sözkonusu edilen dava –her ne kadar komünistler, devrimciler önderlik etse de–, bu davayı sadece devrimcilerin davası düzeyine indirgemek yanlıştır. Bu bilinçle kitlelere gidildiğinde, kitleleri kendi davaları için değil de, *"devrimcilerin davası"* için mücadele etmeleri gerektiği bilinci verilmektedir. Böylesi bir bilinç verildiğinde ise, işçi ve emekçilerin kendi kurtuluş davasının bilincine varması ve bunun için mücadele etmesi beklenemez. Böylesi bir yaklaşım aynı zamanda, devrimi işçi ve emekçilerin yapacağı gerçeğini de reddeden, devrimi yapacak olanların devrimciler olduğu anlayışı temelinde, işçi ve emekçilerin rolünü kavramayan bir yaklaşımdır.

* * *

"Devrimci Demokratik Güç Birliği"nin ***temel amacını*** da ortaya koyduktan sonra, somut taleplerinin ortaya konduğu "hedefler" bölümüne geçebiliriz.

Bu bölümün girişinde şu tespit yapılmaktadır:

"Devrimci Demokratik Güç Birliği Türkiye'de demokrasinin, Kürdistan'da ulusal demokratik çözümün kitlelerin devrimci mücadelesinin yükseltilerek kazanılmasını hedefler." (agb)

Bu tespit, yukarıda değindiğimiz temel amacın bir kez daha ortaya konması olmasına rağmen, değişik biçimde formüle edilse de bir kez daha devrim için mücadeleyi yükseltme diye bir hedeflerinin olmadığını göstermesi açısından önemlidir. Bu birliğin reformist temelini biraz daha gösterebilmek için, *"Türkiye'de demokrasinin"*, *"Kürdistan'da ulusal demokratik çözümün"* nasıl elde edileceğine verilen cevaplara bakmak gerekiyor.

TÜRKİYE'DE DEMOKRASİ NASIL KAZANILIR?

Türkiye-Kuzey Kürdistan'da demokrasinin kazanılması sorunu, faşist Türk devletinin yıkılması sorununa sıkı sıkıya bağlıdır. Kapitalist düzenin, sömürünün kendisine karşı olan komünistlerin bahsettiği demokrasi, kapitalist düzenin içinde mümkün olan ve başka birşey olamayacak olan demokrasi, burjuva demokrasisi değildir, olamaz da. Bunun için demokrasi denildiğinde bundan anlaşılması gereken demokrasi, kapitalist düzenin yıkılması temelinde elde edilecek demokrasi olmak zorundadır. Bu ise demokratik halk devrimi ve sosyalist devrimle elde edilecek demokrasidir.

Sözkonusu platformda *"Türkiye'de demokrasinin kazanılması"* için şunlar tespit edilmektedir:

"a- Faşist diktatörlüğün tasfiye edilerek, Türkiye halkının politik, sosyal, kültürel,

demokratik hak ve özgürlüklerin kazanılması.

b- Türkiye'de Türk, Kürt halklarının kardeşliğini ve birliğini geliştirerek ırkçı saldırılara ve faşist TC'nin körüklediği şovenizme karşı, halkların kardeşliği mücadelesinin yükseltilmesi.

c- Kendisine işsizlik ve yoksullaşma dayatılan halkımızın iş, ekmek ve insanlık onuru kavgasına sahip çıkmak ve onların mücadelesini geliştirmek.

d- Emperyalist bağımlılık ilişkilerine ve uzlaşma eğilimlerine karşı mücadele edilerek ABD ve Nato üslerinin kapatılması için mücadeleyi yükseltmek." (agb)

Sözkonusu bu siyasi hedefler ele alındığında, hareket edilen çerçevenin burjuva demokrasisi çerçevesi olduğu ortaya çıkmaktadır. Faşist diktatörlüğün tasfiye istemi en keskin istem olarak görünmektedir. Ama bu tasfiye ediş, devrimle yoketme değil, faşist Türk devletinin yıkılması temelinde değil, sözkonusu edilen hakların elde edilmesi ile, yani devleti dönüştürme temelinde savunulmaktadır.

Emperyalizme bağımlılık sorununda da, emperyalizme karşı mücadele, ABD ve NATO üslerinin kapatılması için mücadeleye indirgenmiştir. Böylece, emperyalizme karşı mücadele anlayışı noktasında da yanlış bir pozisyonda durmaktadırlar.

Reformizm tutarsız anti-emperyalist tavır ile birleşince, devrim, faşist Türk devletinin yıkılması dışında, akıllarına ne gelmişse dile getiriyorlar. Bunu, okuyuculara gösterebilmek için, "Türkiye'de demokrasinin" kazanılması ile ilgili geriye kalan tespitlerin hepsini aktarmak gerekiyor. Yukarıdaki siyasal hedefleri tespit etmenin ardından şu tavır takınılmaktadır:

*"**Güç birliğimiz**: Bu siyasal hedefler çerçevesinde devletin işkence ve infazlarına karşı 'Terörle Mücadele' yasasının ve diğer anti-demokratik yasaların kaldırılması, söz ve örgütlenme özgürlüğünün sağlanması devrimci, yurtsever ve sosyalist basın üzerindeki baskıların kaldırılması, siyasal tutsakların özgürlüğe kavuşması, faşist, gerici, şoven eğitime son verilerek eğitim sisteminin demokratikleştirilmesi, cins ayrımcılığına karşı çıkılması, demokratik sendikal örgütlenme, grev, gösteri vb. hakların elde edilmesi. Çalışma süresinin kısaltılması, emperyalist devletlere olan borçların ve faizlerin ödenmemesi. Emekçi köylülerin bankalara, tefecilere, ağalara ve devlete olan borçlarının ve faizlerinin iptal edilmesi. 12 Eylül darbesini gerçekleştirenlerin yargılanarak cezalandırılması, 12 Eylül askeri faşist cuntasının faşist 1982 Anayasasının kaldırılması, Kürdistan'daki özel savaşın durdurulması, askeri güç ve harcamaların kısıtlanarak bu yolla yaratılacak kaynakların işsizlik sigortası, işkence ve katliam kurbanları ile yakınlarına ödenmesi, halk sağlığı vb. harcamalar için kullanılması, kapitalistlere işçileri sokağa atma, işsizlik ve açlık terörüyle ezme özgürlüğünü tanıyan 13. ve 17. maddelerin yanısıra tüm yasa tüzük ve yönetmeliklerin kaldırılması, DGM'lerin kapatılarak yargı sisteminin demokratikleştirilmesi, memurlara grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkının tanınması, sendika ağalığının yıkılarak işçilerin sendika yönetimine getirilmesi, gençlik üzerindeki baskılara son verilmesi, tüm dürüst Türk emekçi ve aydınların faşizme karşı açık ve kesin bir tavır alması için mücadeleyi içerir." (agb)*

Okuyucunun da rahatlıkla görebileceği gibi, akıllarına gelen her konuda "mücadele" edilmesi gerektiği söylenmektedir. Arada sadece bir şey unutulmuştur. DEVRİM İÇİN MÜCADELE, FAŞİST TÜRK DEVLETİNİN YIKILMASI. Böylece *"Türkiye'de demokrasi nasıl kazanılacak?"* sorusuna verilen cevap, yasal değişimler ile faşist düzenin demokratikleştirilmesi temelinde kazanılacağı cevabıdır.

Böylesi bir platform zaten devrimci bir platform olamaz. Devrimci bir platform olmadığı gibi demokratik de değildir. Çünkü içinde bulunduğumuz çağda –emperyalizm ve proleter devrimleri çağında– demokrat olmanın en temel ölçülerinden biri, tutarlı anti-emperyalist olmaktır. Oysa emperyalizme karşı tavırda da sorun, ABD ve NATO üslerinin kapatılması için mücadeleye ve borçların ve faizlerin silinmesine indirgenmiştir. Özellikle borç ve faizlerin silinmesi talebi, işçi-köylü iktidarı şartına bağlı ele alınmadığı için, Türk hakim sınıflarının çıkarlarının savunuculuğu yapılmaktadır. Öyle ya TC devletinin yıkılmadığı, kapitalist sömürü sisteminin varlığını devam ettirdiği şartlarda bu borç ve faizlerin silinmesinden çıkarı olacak olanlar, ancak ve ancak bu iktidar sahipleri olacaktır, işçi ve emekçilerin sömürülmesi devam edecektir. Böylesi bir durumda borçların silinmesi talebi, burjuvazinin çıkarlarını savunmaktan başka hiçbir anlam taşımaz.

KÜRDİSTAN'DA ULUSAL DEMOKRATİK ÇÖZÜMDEN NE KASTEDİLİYOR?

Önce bu konuda söylenenlerin tümünü aktaralım.

"a- Kürdistan üzerindeki askeri işgalle, TC'nin bütün özel savaş uygulamalarına ve tüm işgal ordularının (TC, NATO, Çekiç Güç) Kürdistan'dan çıkarılmasına yönelik mücadeleyi yükseltmek.

b- Kürt halkının bağımsız devlet kurma hakkını tanıyan, zoraki birliğe karşı çıkan eşit, özgür ve demokratik çözüm için mücadeleyi yükseltmek.

c- Kürt ulusunun kendi kaderini belirleyebilmesinde bir adım olarak özgür referandum hakkının kazanılması için mücadele etmek.

d- Kürt kimliğinin, ulusal haklarının kabulü ve Kürdistan'da ana dilin eğitim dili haline getirilip, ulusal özgürlük ve demokratik kültürel gelişimin önündeki engellerin kaldırılması için mücadele etmek."

*"**Güç birliğimiz**: Bu siyasal hedefler çerçevesinde Kürdistan'da ve Türkiye'de faşist TC'nin yürüttüğü kirli savaşa karşı kampanyaların başlatılması, gençlerin askere gidişinin önlenmesi için çaba harcanması, Kürdistan'daki zoraki göçün durdurulması, sürgün edilenlerin, evleri yakılanların, yakınları öldürülenlerin, yaralanan ve işkence görenlerin maddi ve manevi zararlarının devletçe karşılanması, Kürdistan'daki özel savaşın kurum ve örgütleri olan, olağanüstü hal, kontrgerilla, özel tim, köy koruculuğu, hizbikontra vb'nin dağıtılması, Kürt, Türk vb. halklara karşı işlenen suç ve cinayetlerin sorumlularının yargılanması ve cezalandırılması için mücadeleyi içerir." (agb)*

Siyasal hedefler bölümünde ortaya konanlara baktığımızda, dikkat çeken noktalar öncelikle şunlardır:

1) *"Türkiye"* de demokrasinin kazanılması sorunundaki reformist yaklaşım bu bölümde de aynen savnulmaktadır. Sürekli mücadeleyi yükseltmekten bahsedip, devrim için mücadele es geçilmektedir.

2) Kürdistan, bilindiği gibi, dört parçaya bölünmüştür. Kürdistan'dan *"tüm işgal ordularının"* çıkarılması, TC'nin yanısıra İran, Irak ve Suriye devletlerinin ordularının da çıkarılması demektir. Oysa bu talep *"TC, NATO, Çekiç Güç"* ile sınırlandırılmıştır. Bu durumda, ya gerçekten Kürdistan'dan bütün yabancı orduların çıkarılması savunulur; o zaman, İran, Irak ve Suriye'nin orduları da bu talebe girmelidir, ya da TC deniyorsa o zaman Kuzey Kürdistan sözkonusudur. Böylesi bir durumda da Kuzey Kürdistan, Kürdistan ile birbirine eşitlenmemelidir. Her iki açıdan da platformun yaklaşımı eksik ve

yanlıştır.

3) Öne sürülen *"mücadeleyi yükseltme"* talebi, bu siyasal hedefler ve devamında öne çıkartılan sorunlarla birlikte gözönüne alındığında, faşist TC devletini masaya oturtmak için yükseltilmek istenen bir mücadeledir. Burada savunulanlar, PKK-PSK ortak açıklamasında dile getirilenlerin ötesine geçmeyen taleplerdir.

Ayrıca siyasal hedefler bölümünde ortaya konanlar yanlış bir yaklaşımı daha ortaya çıkarmaktadır. Şöyle ki; *b) noktasında öne sürülen "Kürt halkının* (ulusunun değil /BN) *bağımsız devlet kurma hakkını tanıyan (...) özgür ve demokratik çözüm"* önerisi, c) noktasında savunulan *"özgür referandum hakkını"* ve d) noktasında savunulan ulusal ve kültürel (ki bu kültürel haklar da ulusal nitelik taşımaktadır) hakların hepsini içermektedir. O zaman şu soru ortaya çıkmaktadır: Eğer b) noktası c) ve d) noktasında savunulanları da içeriyorsa, o zaman neden bu haklar ayrı birer nokta halinde ortaya konmaktadır?

Buna verilebilecek iki cevap vardır. Birincisi, bağımsız devlet kurma hakkının diğer hakları içermediğini düşünmek; ikincisi ise, bağımsız devlet hakkını elde edemedikleri yerde, faşist Türk devletinin izin vereceği *"özgür referandum"*, bu da olmazsa, yine misak-ı milli sınırlar içerisinde tanınan *"ulusal haklar ve kültürel gelişmenin önündeki engellerin kaldırılması"* ile yetinmek. Her iki yaklaşım biçimi de yanlıştır. Fakat platformda egemen olan yaklaşım ikinci yaklaşımdır.

b) noktasında savunulan *"Kürt halkının bağımsız devlet kurma hakkı"* ulusal sorun sözkonusu olduğu için ve ulusun ayrılıp ayrı devlet kurma hakkı yerine, halkın devlet kurma hakkını geçirdiği için de yanlış bir taleptir. Çünkü ulus ile halk bir ve aynı kategori değildir. Kürdistan, daha doğrusu Kuzey Kürdistan sözkonusu edilen bu bölümde, Kürt ulusu yerine Kürt halkının devlet kurması hakkını savunmak yanlıştır. Nitekim sorun ulusal sorun olduğu için de c) noktasında ulustan bahsedilmektedir.

Toparlayacak olursak, "Devrimci Demokratik Güç Birliği"nin üzerinde birleştiği platform, reformist, burjuva-demokrasisinin çerçevesini aşmayan bir platform niteliğindedir.

Bu platformda dile getirilen tüm talepler, Türkiye-Kuzey Kürdistan'da devrim sorununa, faşist Türk devletinin yıkılması sorununa bağlı ele alınmamaktadır. Bu yaklaşıma sahip olunmasını bırakın bir kenara, devrim sorunu geleceğin bir sorunu olarak bile ele alınmamaktadır.

Bu platform, anti-emperyalizm sorununda da tutarsız ve yanlış bir yaklaşıma sahiptir. Bir bütün olarak değerlendirildiğinde, "Devrimci Demokratik Güç Birliği", ancak REFORMLAR İÇİN BİRLİK olarak değerlendirilebilir. Böylesi birliklerle de ne "Türkiye'de demokrasinin" kazanılması, ne de Kuzey Kürdistan'da Kürt ulusunun kurtuluşu elde edilemez.

REFORMİZM YENİLGİYE, DEVRİM ZAFERE GÖTÜRÜR!

08.08.1993

TKP/ML(BOLŞEVİK) Kuzey Kürdistan Seksiyonu Örgütleme Komisyonu

(BOLŞEVİK PARTİZAN no: 84, 15 Eylül/İlon 1993)

KAWA'nın "Kürdistan ulusal birlik cephesi ve birlik politikamız" konulu toplantısı hakkında notlar...

KAWA Avrupa Komitesi tarafından düzenlenen ve 8. 8.1993 tarihinde Almanya'nın Hamburg şehrinde yapılan toplantıya, TKP/ML(BOLŞEVİK) Kuzey Kürdistan Seksiyonu/Örgütleme Komisyonu'nun görüşlerini savunmak ve KAWA'nın yanlışlarını ortaya koymak için sözkonusu toplantıya katıldım.

Toplantıya katılım 50-60 kişi civarında idi. Toplantının gidişatı ise şöyle idi: Toplantı "adet" olduğu gibi yarım saatlik bir gecikme ile başladı. İlk konuşmadan sonra (bir buçuk saat) kısa bir ara verildi. Aradan sonra soru bölümüne geçildi ve iki kişi sorularını sorduktan sonra, konuşmacı, bir saat bu sorulara cevap "vermeye" çalıştı.

Sıra örgütler adına konuşmaya gelince ilk önce ben söz hakkı almak için müracaat ettim. Divanda konuşmacı olarak oturan kişi, önceden oturduğum masaya Bolşevik Partizan koyduğumu gördüğü için, ben söz almak için elimi kaldırdığımda Bolşevik Partizan adına konuşmak istediğimi açıkladı. Buna itiraz ederek Bolşevik Partizan adına değil, TKP/ML(BOLŞEVİK) Kuzey Kürdistan Seksiyonu adına konuşmak istediğimi açıklayınca, ilk anda kabul görmeme tepkisi geldi. Açıklamamı tekrarlayınca, ister istemez kabul etmek zorunda kaldılar.

Bizim dışımızda örgüt olarak söz alan EKİM idi. Örgüt adına başka söz almak isteyen çıkmayınca onbeşer dakikalık söz hakkı verdiler. Bu arada örgüt adına konuşanların, kişi olarak söz hakkının olup olmadığını da sordum. Verilen cevap, "duruma göre bakarız" oldu.

Biz ve EKİM'ciler konuştuktan sonra ise TKP/ML Hareketi adına konuşmak isteyen biri on dakika konuştu. Bu konuşmalardan sonra tek tek kişilere söz verilen bölümde toplam altı kişi –ben de dahil– söz alıp konuştuk. Kişi olarak söz alıp konuştuğumda ise, bana bir kez daha söz hakkı verdikleri için "aslında haksızlık" yaptıklarını söylediler. Buna cevap olarak, bunu haksızlık olarak görmediğimi, ama eğer ille de öyle düşünüyorlarsa o zaman söz hakkımı geri alabileceklerini, fakat bunun yanlış olacağını belirttim. Bu açıklamalarına rağmen söz hakkı verdiler ve ben de konuştum.

Bu konuşmalar da bittikten sonra, kısa bir "toparlayıcı" konuşma ile toplantı son buldu.

Toplantının siyasi içeriğine gelince, durum özetle şöyleydi: İlk konuşmada KAWA temsilcisi geçmişten bu yana Kürdistan'da varolan cephe çalışmalarını özetledikten sonra, *"şimdiye kadar Kürdistan çapında bir cephe oluşamadı"* tespiti ile "tarihsel özeti" bitirdi. Bundan sonra ise kendi yaklaşımları ile bugün varolan durumu anlatmaya geçti. Bu bölümde önemli görüp aktarmak istediğim şu tespitleri yaptı:

"Biz, geçmişte uluslararası sorunlara gereksiz yere fazla ağırlık verdik. Bu durum, ulusal düzeydeki sorunlara eğilmemizi, doğru cevaplar vermemizi engelledi."

"Bugün ölüm kalım savaşı verilen Kürdistan'da ulus olarak ortadan kaldırılmakla karşı karşıyayız. Böylesi bir durumda birlik, teorik düzeyde çıkmış, pratik sorun olarak kendisini dayatmıştır."

"Kuzey Kürdistan'daki hemen hemen her örgüt (12 örgüt) cephe konusunda bir birlik sağlamıştır."

"Türkiye'li arkadaşlar bize reformist vb. diye eleştiri getirebilirler ama, biz Kürdistan'da yaşıyoruz. Bu arkadaşlar bizim gerçekliğimizi göremiyorlar."

"Kitlelerde birlik isteği yoğunlaşmıştır. Sömürgeci güçlere karşı olanlar biraraya gelmelidirler. Geçmişte Türkiye-Kuzey Kürdistan'da varolan cephe çalışmaları, ERNK ve Tevger tarafından tüm Kürdistan temsil edilemedi, parça ile sınırlı kaldı."

"Kürdistan çapında bir cephenin sağlanması için düşünülen Stockholm Konferansı da beklenen sonucu vermedi."

"Cephe iktidara aday olacaksa tüm Kürdistan bazında birleşilmelidir. Azınlıkları da bu cepheye katmak gerekiyor. Sömürgecilerin beşinci kolu değilse, tüm akımlar katılabilir."

"Meclis muhalefet organı değil, iktidar organıdır. PKK'nın yürüttüğü meclis çalışması, her ne kadar olumlu bir çalışma idiyse, yine de öngörülen meclis gerçek anlamda bir meclis değildir. Bu meclis esas olarak PKK'nın temsil edebildiği ulusal kesimi temsil edecek olan bir meclistir. Kürdistan'ın bütününü temsil etmiyor. Bu bağıntıda belki Filistin hükümeti gibi bir hükümet bazında düşünülebilirdi. Ama sözkonusu bu meclisin iktidar odağı olamadığı, tüm Kürdistan'ı temsil etmediği ortadaydı."

"Cepheye gelince, cephenin kuruluşu henüz ilan edilmiş durumda değil, fakat, program temelinde birleşilmiştir. Tüzük, işleyiş vb. konularda görüşmeler devam etmektedir."

"Anti-sömürgeci güçlerin yer aldığı bir cephede yer almak için vazgeçemeyeceğimiz üç nokta vardır. 1-Bağımsızlığın önünü tıkamamalıdır. 2-Direnişçi olmalı, düşmanla mücadele cephesi olmalıdır. 3-İç ve dış siyasetinde demokratik olmalıdır."

"Cephe Kuzey Kürdistan'da bağımsız demokratik cumhuriyeti temel almıştır. Ama federasyona da açık olmak gerekiyor. Bu imkan zayıftır, ama buna rağmen dıştalamamak gerekir. Kürdistan öyle bir ülkedir ki, federasyon için bile silah elde dövüşmek gerekiyor. Örneğin Güney Kürdistan'da federasyoncu güçlerin diğerlerine göre daha direnişçi, uzlaşmaz tarihi vardır."

"Cepheyi geleceğin iktidarı olarak ele almak gerekir. İktidara geldiğinde de demokrasiye sahip olması gerekir. Demokrasi aslında azınlık haklarının korunması demektir. Azınlıklar, ulusal, siyasal ve dinsel azınlıklardır."

"Cephenin iktidara gelişi koşullarında Kürt toplumunun tüm kesimleri kendi sorunlarını dile getirmelidir. Faşistler ve beşinci kol dışındakiler, ulusal temele dayananların, anti-işgalci olanların tümü temsil edilmelidir."

"Cephe eğer Kuzey Kürdistan'da olacaksa diğer parçaları karşısına almamalıdır. Parça bencilliğine girilmemelidir."

"Cephe aynı zamanda daha şimdiden iktidar aracı haline gelmelidir. Ulus çapında yaptırım gücüne sahip olmalıdır. Cephenin kendi içinde aleniyet olmalıdır. Çelişkiler, sorunlar kitlelere aktarılmalıdır. Aşağıdan cepheyi denetlemeyi sağlamak gerekir."

"Türkiye devrimci hareketine karşı sıcak ilişkiler kurulmalıdır. Marjinalleştirilmiş bir örgütlenme durumu vardır. Türk devleti bundan da yararlanarak bir Türk-Kürt çatışmasını yaratma peşindedir. Türk-Kürt çalışmasını engellemek için elinden ne

geliyorsa yapmalıdır."

"Dış alanda barış sever, anti-ırkçı, hümanist vb. güçlerle ilişkiler kurulmalıdır. Cephe aynı zamanda uluslararası örgütlere Kürdistan'daki durumu aktarabilmelidir. AGİK, BM örgütünde Kürtler kendi temsilini sağlamalıdırlar. Gerçekten TC üzerinde BM'in baskısı olsa durum daha da değişik olurdu."

"Cephenin ekonomik olarak yapması gereken şey, Kürdistan halkının iradesi dışında gelişen anlaşmaları reddetmek, emekçilerin bir iktidar biçimini gerçekleştirmek için çalışmak gerekir."

"Şimdiye kadar öngörülen sol motifler Kürdistan'a uymamaktadır."

"Sovyet blokunun dağılması sonucunda birçok sorun unutuluyor. Örneğin 1968 ve sonrasında gelişen anti-emperyalizm unutulmuş ve gözardı ediliyor."

"Türkiye, İran, Irak ve Suriye'de anti-emperyalistlik ile Kürdistan'da anti-emperyalistlik aynı olamaz. Kürdistan'da anti-emperyalistliğin kendine özgü bir durumu vardır. Biz ilk anda sömürgecilere karşı savaşmak zorundayız, onun için ilkin emperyalistlere sonra sömürgecilere karşı diye tavır takınmak yanlıştır. Gidip Amerika'da bomba patlatsanız da durum değişmez. Böyle bir tavır Kürdistan gerçekliğine uymuyor."

"Düşman hep iç çelişkilerimizden yararlanmıştır. Onun için anti-işgalci güçler birleşmek zorundadırlar."

"Birlik konusunda geçmişte bizde dar yaklaşıma sahiptik, sosyal-faşist diyorduk, hatalara sahiptik ama şimdi bunları aştık."

"Cephe bizim önderliğimizde olsaydı Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan hedefini temel alırdı."

"Şimdi de sorunun bir başka yanına sosyalistlerin birliği konusunda informatif bir düzeyde değinmek istiyorum. KAWA Savaş ve Parti İnşa Kongresi bu birlik için olumlu bir zemin yaratmıştır. Biz sosyalizm programında devrimci, sosyalist bir birliğin kurulabileceğini düşünüyoruz. Bu birlik içine girebilecek güçler şunlardır: Ala Rızgari, Sosyalist Gelenek, TSK, Tekoşin, PRK (Rızgari), Dev-Yol'dan ayrılan bazı kesimlerdir. Türkiye'de devrimci bazı arkadaşlarda da buna eğilim gösteren bazı kesimler vardır. Bu arkadaşlar daha tam tutarlı bir tutum içinde değildir, bu tavırlarını ilerletmeleri gerekir. Yukarıda saydığımız örgütlerle farklılıklarımız azalmıştır."

"TKP/ML'den ayrılıp kendisine Devrimci Partizan ismini veren arkadaşlardan bir kesim ile Merkez Komitesi düzeyinde anlaşmalarla birleşmiş durumdayız. Ama bu bir parti biçiminde değildir. Biz kendisine parti ismini veren bazıları gibi düşünmüyoruz. Kürdistan'da teori, kadro, sınıf üçlemi sınıfın hareketine oturtulmalıdır."

"Son dönemde Türkiyeli devrimci güçlerle oluşturulan Devrimci Demokratik Güç Birliği olumlu bir çalışmadır, destek verilmelidir. Ama bu örgütler Türkiye'de güçlü olan örgütler de değildir. Bunun için bu çalışmayı genişletmek gerekir. Böylece cephe de daha geniş bir işlerliğe sahip olacak, bütün Türkiye ve Kürdistan'da kitleleri daha da fazla harekete geçirecektir."

Bu bölümde esas tezler bunlardı. Sorulan sorular ise şöyleydi:

"1) İktidara gelirse cephenin ekonomik politikası nedir?

2) KAWA önceki süreci partileşme süreci olarak koymuştu. Esas sorun parti mi, cephe mi?

3) AGİK, BM gibi örgütlerden medet umar gibi bir hava var. BM vb. örgütler Kürdistan'da Kendi Kaderini Tayin Hakkını gerçekleştirme niteliğine sahip midir?

4) Türkiye'de ölüm sessizliğinden, marjinallikten sözediyorsunuz. Devrimci örgütlerin eksikliklerini bir yana bırakırsak, bu tanımlama inkarcılık değil midir?"

Diğer soru yönelten kişi ise şunları sordu:

"1) KAWA Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan şiarı temelinde kurulmuştu. Dergilerinizde ÇKP, AEP ve SBKP biçimindeki ideolojik ayrışmalar temelindeki ayrışmayı şimdi reddediyorsunuz. Revizyonizme karşı olan bu mücadele geleneğini reddettikten sonra sizin geleneğinizden geriye ne kalıyor?

2) Cephede yeralan, Yeni Dünya Düzeni'ni savunan Burkay vb. ile nasıl bir iktidar kurulacaktır?

3) Başka güzergahta yürüyenler kimlerdir? Bu örneğin Talabani olabilir mi?

4) Emperyalizme uşaklık her yerde aynı değildir diye tavır takındınız. Atatürk Kürt ulusunun önderi olsa idi, değerlendirmeniz ne olurdu?

5) Türkiye devrimci hareketi marjinalleşmiştir diyorsunuz. Newroz Ateşi başka diyor. Marjinalleşme konusunda sizin durumunuz nedir?

6) Komünist Enternasyonal'de KP'lerden ne anlıyorsunuz? Sosyalizmi savunduğunu söyleyenlerin, bütün seminer boyunca laf etmemesi dikkat çekicidir."

Bu sorulara verilen cevaplar özetle şöyleydi:

"Bazı şeyleri konuşmamda anlattığımı sanıyorum. Türkiyeli devrimci arkadaşlar bizim gerçekliğimizi anlamıyorlar. Hindistan işçi sınıfının görevi değişiktir, Kürdistan işçi sınıfının görevi ise daha değişiktir."

"Önceden ulusal kurtuluş emperyalizme karşı mücadele temelinde ele alınıyordu. Şimdi karşı karşıya olan iki blok yok. Anti-emperyalizm politikası da 1920'lerdeki gibi ele alınmamalıdır."

"Emperyalistlerle ilişki kurulduğunda hemen işbirlikçi olmaz. İşbirliği yapmış olsa da elimizin tersi ile itemeyiz. Emperyalistlerle sömürgeciler arasındaki çelişkilerden iyi yararlanmak gerekir."

"Emperyalizmin bugün Kürtler için bir planı yoktur. Nasıl olur Güney Kürdistan'daki gelişmeler bunların sayesinde olmuş gibi tavır takınılıyor. Aslında emperyalistler bir Kürt devletinden yana değildirler."

"Biz TC'ye karşı savaştığımızda, TC'ye sıktığımız her kurşun emperyalistlere de sıkılan bir kurşundur."

"Cephe, anti-sömürgeci güzargahta olanlarla ulusal demokratik bir ekonomiyi yaratmaya çalışacaktır."

"Partileşme ve cepheleşme arasında çelişki yoktur. Bunlar birbirine alternatif olan şeyler değildir."

"BM bağlamında hayal yaratmamaya dikkat etmek gerekir. Ama örneğin Filistin için aldığı karar gibi Kürdistan için de alması kötü değildir. Diplomatik ilişkilerde kendimizi temsil etmek, durumu uluslararası düzeyde bir sorun haline getirmek yanlış değildir."

"Geleneğimizde revizyonizmi hemen karşı-devrimci ilan etme hatası yapıldı. Sosyalfaşist, uşak, satılık demişim ama gerçeğe uymuyor. O zaman bunları şimdi savunmak gerçekliğe gözünü kapamak demektir."

"Federasyonun kurulması için Türkiye, Irak, İran ve Suriye devletlerinin yıkılması lazım. Ancak o zaman eşit bir temelde federasyon olur."

"Güney Kürdistan kurtulmuştur. Bazı sorunları olsa da bu gerçeği değiştirmiyor."

"Talabani de bu cepheye katılabilir. En güvenilmez politikacı olarak tespit ediliyor. Dikkat etmek lazım. Reel politikacıdır. Dikkat edildiği, yanlışlarına karşı tavır alındığı ölçüde cephede yeralabilir."

"Türkiyeli devrimcilerle farklılığımız, kendi gerçekliğimizi görmek, sosyalizmi etekemiğe büründürmedir. Türkiye solu kendimizi inkar etmemizi istiyor. Kürdistan kelimesini görünce hemen milliyetçi diye karşı çıkıyor."

"Cephe iktidara gelirse nasıl bir iktidar olacak? Cephede Yeni Dünya Düzeni'ni savunanlar var. Böylesi bir durumda nasıl bir iktidar olacak sorusunun cevabı mücadele içinde verilecektir. Bizim istediğimiz olursa iyi olur. Ama herşeye damga vurma diye bir programımız yoktur."

KAWA temsilcisinin verdiği cevaplar esas olarak böyleydi. Bundan sonra söz alıp konulara değindim:

Son sorular bölümü ile sorulara verilen cevaplar sorunları iyice çoğalttı. Arkadaşın değindiği tüm sorunlara değinebilmek için en az onun kadar konuşmak gerekiyor. Böyle bir imkan olmadığı için, bazı temel noktalarda tavır takınmaya çalışacağım.

İçerik olarak konuşmama, arkadaşın "Herşeye damga vurma diye bir programımız yoktur" tespitiyle başlamak istiyorum. Kendisine komünist diyen, "Kürdistan'da tek komünist örgüt" olduğunu savunan KAWA'nın, iktidar odağı, aracı olarak gördüğü cepheye ve cephe temelinde kurulacak iktidara damga vurma diye bir programının olmaması, komünizm adına utanılacak bir tavırdır. Komünistler belli bir dönem güçsüz de olsalar herşeye damga vurma programına sahip olmak zorundadırlar. Bu durum aslında, varolan koşullara teslim olma tavrıdır.

Bu tavır, parti mi esas, cephe mi esas sorusuna verilen cevapta da kendisini göstermektedir. Cevap veren arkadaş *"bunlar birbirine alternatif şeyler değil"* diye cevap verdi. Tabii ki bunlar alternatif şeyler değildir. Fakat komünistler açısından içinde bulunulan anda bunlardan biri esas olmak zorundadır. Soruya verilen bu cevap, sorunun üzerini örtmek için, cepheyi pratik olarak esas aldığınızı gizlemek için verilmiştir. Konuşmasının sadece onbeş dakikasını sosyalistlerin birliğine ayırmak, diğer bütün zamanı cephe üzerine tavır takınmaya ayırmak bile, cephenin esas alındığına işarettir.

Cephenin kendisine gelince; Cephe, ulusal kurtuluş mücadelesi verilen Kürdistan'da, bu mücadele için hazır olan güçlerle kurulabilir. Cephe kurulur / kurulmaz tartışmasına girmek saçmadır. Burada tayin edici olan sorun cephenin hangi programa sahip olduğu ve programın içeriğidir. Şu an böyle bir program kamuoyuna yayınlanmış değildir, onun için de cephe konusunda konuşma yerine, KAWA adına konuşan kişinin ortaya koyduğu anlayış üzerinde durmak istiyorum.

Arkadaş cephede yer almak için vazgeçemeyecekleri üç noktayı ortaya koydu.

1) Bağımsızlığın önünün tıkanmamasından ne anlaşılıyor açıklanmak zorundadır. Bu tespiti herkes istediği gibi yorumlayabilir. Örneğin PKK-PSK ortak açıklamasında olduğu gibi faşist Türk devleti ile anlaşmanın özgürlüğün önünü tıkamadığını savunma vb. yaklaşımlar vardır.

2) "Direnişçi olmak, düşmanla mücadele cephesi olma" tespiti de açıklanmaya muhtaçtır. Sorunun özü verilen mücadelenin ne olduğu, ne için olduğudur. Yoksa genel bir mücadeleden bahsetmek bilinçleri karartmaktır.

3) İç ve dış siyasetinde demokratik olması gerektiğini savunurken, cephede yeralmak için komünistlerin vazgeçemeyecekleri eylemde birlik, ajitasyonda-propagandada ser-

bestlik ilkesini savunmamaları, milliyetçiliğe verilen ilkesel bir tavizdir ve kendisine komünist diyenler için utandırıcıdır.

Azınlıkların hakları ve azınlıkları cepheye katmak gerektiğinden bahsedildi. Arkadaş toplantı öncesinde Bolşevik Partizan son sayısında eleştirimizi görünce laf düzeyinde böyle bir belirtmede bulunma zorunda kalmıştır. Çünkü KAWA Kongresinde azınlıklar hakkında takınılan tavır eşit haklar temelinde değil, milliyetçi temelde bir tavırdır. KAWA, Ermeniler hakkında şu tavırları takınıyor:

"... tarihte Batı Ermenistan olarak bilinen topraklar üzerindeki Ermeni milliyetçilerinin, ikinci bir tarihi haksızlığa yol açacak olan toprakların boşaltılarak Ermenistan'a devri istemlerini reddeder. Kürdistan, Kürdistan'da yaşayan her milliyetten insanın yurdudur." (Kongre Belgeleri, sayfa 24)

Böylece KAWA Batı Ermenistan'ı Kürdistan coğrafyası içine katmaktadır. KAWA'nın aklına Ermeniler gelirse o zaman Kürtler bugün yaşadığı toprakları kaybeder, bu da ikinci bir tarihi haksızlık olur, onun için Ermenilerin isteğini reddediyor. Ama bir türlü Ermenilerle kardeşçe, içiçe beraber yaşamak aklına gelmiyor. Aynı zamanda Komünistler zorunlu bir devlet diline de karşı çıkmak zorundadırlar. Ama KAWA, *"Azınlıklar Kürtçe'nin yanında kendi dillerini de resmi dil olarak"* kullanabileceğini savunuyor. Bu tavır her iki açıdan da Marksizm-Leninizmle çelişen bir tavırdır.

Anti-emperyalizm konusuna gelince, arkadaş bir yandan Kürdistan'da anti-sömürgeci olmayı öne çıkararken diğer yandan ise, *"TC'ye sıktığımız her kurşun emperyalistlere de sıkılan kurşundur"* tespitini yapmak zorunda kalmıştır. Bu tespit aslında yaşamın dayattığı, arkadaşın çokça bahsettiği "gerçeklik" sonucu takınılan tavırdır. Kürdistan'da verilecek mücadele tabii ki doğrudan bir mücadele olarak, Türk, İran, Irak ve Suriye devletlerine karşı olmak zorundadır. Ama bu hiçbir şekilde anti-emperyalistlik, arkadaşın dediği gibi gidip Amerika'da bomba patlatma değildir. Anti-sömürgeci, anti-işgalci mücadeleler emperyalizme karşı mücadeleden koparılamaz. KAWA'nın bu tavrı, aslında cephe çalışmaları içinde varolan Yeni Dünya Düzeni'nin savunucularının bir yansımasıdır.

Bu yansıma, AGİK, BMÖ vb. noktalarda da kendini göstermektedir. Bu tavır PKK-PSK ortak açıklamasının başka bir biçime büründürülüp savunulmasından başka birşey değildir.

"Cephe iktidara gelirse Kürt toplumunda, faşistler ve beşinci kol dışında, ulusal temele dayanan herkesin temsil edilmesi gerektiği" noktasında yanlış bilinç verilmiştir. Bugün Kürdistan'da ulusal kurtuluş için mücadele eden güçler içinde faşistler yoktur. Fakat, teorik olarak faşistlerin ulusal temele dayanabileceğini dıştalamak yanlıştır. Çünkü faşizm aynı zamanda en koyu ırkçılıktır. Bugün Almanya'da yabancılara karşı düşmanlık Alman ırkçılığına dayanmaktadır ve bu da ulusal temelde yükselmektedir.

Konuşmasının başında arkadaş, *"uluslararası sorunlara gereksiz yere çok ağırlık verdik"*lerini açıklayıp, bunun *"ulusal düzeydeki sorunlara cevap vermeyi engellediği"* sonucuna vardırdı. Uluslararası sorunlar ile ulusal düzeydeki sorunların böyle karşı karşıya getirilmesi, birbirine alternatif olarak konması kökten yanlıştır. KAWA, uluslararası sorunlara ağırlık vermekle hata yapmamıştır. KAWA'nın hatası, tavır takındığı uluslararası sorunlarda yanlış konumda olmasıdır. Asıl sorun budur. Bir zamanlar –affedersiniz ama– AEP'nin hık deyicisinin tokmakçılığını yapıp, şimdi ise uluslararası sorunlara gereksiz yere tavır takındık diye tavır takınmak siyasi sahtekârlıktır.

Sosyalistlerin birliği sorununa gelince, Ala Yekiti sayı 29'da şu tavır takınılmaktadır:

"İdeolojik sorunlar, sosyalizmin sorunlarına eşitlenmemesi gerekiyor." Böylece ideolojik birlik konusunda Marksizm-Leninizm, sosyalizm sorunu bir kenara bırakılmış, ideolojik birlik aslında ulusal temeldeki yaklaşımlara indirgenmiştir. Yine aynı yerde şunlar söylenmektedir: *"Örgütsel sorunda sadece belli eğilimleri bir araya getirmek, birleştirmek olarak darlaştırılamaz."* Yani ideolojik birlik, örgütsel birlik için gereksiz birşey olarak ele alınmıştır. Bir sütün sonrasında ise yine kendi kendisi ile çelişen şu tespit yapılmaktadır: birlik için *"aynı olanların birleşmesi gerekiyor"*. KAWA'nın bu tavrı açıktır ki hem kendi içinde çelişkilidir hem de Marksizm-Leninizm adına konuştuğu ölçüde, Marksizm-Leninizme saldırıdır. Gelinen yerde KAWA ideolojik birliği ulusal temeldeki bir birlik düzeyine indirgemiştir. Bu ise Marksist-Leninist ilkeleri terketme anlamına gelir...

Bu konuşmamdan sonra dinleyicilerden biri, cephe çalışmaları içinde 12 örgütün bulunduğu, aslında söz hakkına ancak bunların sahip olması gerektiği, böyle gelip anti-emperyalist görünen ve kendine Kuzey Kürdistan Seksiyonu diyenlerin Kürt olamayacakları ve benim de Kürt olamayacağımı vb. belirterek laf attı.

EKİM adına konuşan kişi ise, bu laf atanın iyice sağcılaştığı, aslında onun konuşma hakkının olmadığını belirtti. Buna örnek olarak da başka bir toplantıda, sözkonusu kişinin anti-emperyalist kavramının terk edilmesi gerektiği, bunun yerine başka bir kavram bulma önerisini getirdiğini anlattı.

EKİM adına konuşanın siyasi yönden savundukları ise özetle şöyle idi:

"Cephenin ortaya çıkmadığı yerde kesin sonuçlar çıkarmak mümkün değil."

"Biz Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin başarıya ulaşması, Kürdistan'da, Türkiye'de devrim yapılması ve bu temelde bir Ortadoğu federasyonu istiyoruz."

"Türkiye devrimci hareketi konusunda arkadaşın yaptığı tespitler, marjinalleşme, kemalizm ideolojisi etkisindedir gibi değerlendirmeler yanlıştır. Örneğin arkadaşın bir İbrahim Kaypakkaya'yı görmemesi, bu konuda tavır takınmaması ilginçtir."

"Kürdistan'da verilen mücadele Kürdistan'la sınırlı değildir. Bu kendisini Türkiye'ye yansıtmaktadır. Son dönemdeki gelişmelerde, grev ve değişik eylemlerde "Yaşasın Halkların Kardeşliği!" gibi sloganların atılması sevindiricidir. Bu, devrimcilerin verdiği mücadelenin bir yansımasıdır."

"Bizim sunacağımız destekten çok, işçi sınıfı partisini yaratmak görevimiz vardır."

"Kürdistan, Türkiye, Ortadoğu bağlamında tavır takınılırken, Talabani vb. konusunda takındığınız tavır yanlıştır. Talabani TC ile işbirliği yaptığı için de emperyalistlerin işbirlikçisidir."

"Cephe ile parti ilişkisi hakkında sorduğum soruya cevap verilmedi. Bu konuda asıl görev hangisidir o açıklanmalıdır."

"Milliyetçilik konusunda ise, bu bizim tespit ettiğimiz birşey değil, siz kendi kendinize ulusalcı diyorsunuz. Demek ki siz ulusalcılığı çok seviyorsunuz. O zaman Türkiyeli devrimcilere, bize milliyetçi diyorsunuz diye yakınmanıza gerek yok."

"Cephe iktidar organı olacaksa, ekonomi konusunda örneğin ağalara karşı tavır nedir? Ulusal birliği sağlayabilmeniz için bunlara dokunmamanız gerekiyor."

"Diplomasi sorununda emperyalistlerle ilişkiler için sağlam olmak gerekiyor. Yoksa adamın ayağını kaydırırlar. Bir kaydı mı o zaman artık ayağa dikilmek zordur. BM, vb. örgütlerden medet ummak yanlıştır."

TKP/ML Hareketi adına konuşan ise kısaca şunları dile getirdi:

"İlk başta tartışma gereği duymadım. Gelinen yerde görüşümü değiştirdim, konuşmaya karar verdim."

"Cephe birliğini olumlu olarak değerlendiriyorum. Kürdistanlı örgütlerin bu duruma gelmesi sevindiricidir. Cephede değişik güçler yeralıyor, durum nereye doğru gidiyor belli değil. Önemli olan tutarlı davranılmasıdır."

"Batı cephesinde birşey yok."

"KAWA geçmişte daha da tutarlıydı ulusal sorunu dışta tutarsak."

"Gelinen yerde KAWA birçok doğrulardan sapmaktadır. Sınıf hiçbir şeydir ulus herşeydir."

"KAWA geçmişine de tukaka demektedir. Geçmişte revizyonizme karşı verilen mücadeleyi gözönüne aldığımızda şimdi daha da olumsuz bir konumdadır."

"Türk solu bağlamında inkarcı bir tutum takınıyor. Kemalizm konusunda söyledikleri doğru değildir."

TKP/ML Hareketi adına konuşanın konuşması bu tespitlerle sınırlı kaldı. Bundan sonra ise kişilere söz hakkı bölümüne geçildi. Sırası ile şu görüşler savunuldu:

1. Konuşmacı: KAWA adına konuşan kişinin görüşlerine katıldığını belirttikten sonra, bana laf atanın tavrının yanlış olduğunu açıkladı.

2. Konuşmacı: Kürt solu Türk solu tartışmasına girmek istemiyorum. Sorun Marksizm-Leninizme yaklaşım sorunudur. Siz devlet, devrim, parti sorununda Marksizm-Leninizm'i reddediyorsunuz. Cephe sorununda sınıfsal sorun nerede? Realite adına Marksizm-Leninizm yokediliyor. Ulusal sorunun çözümü devletin yıkılması ile olur. Sorun bir devlet sınırları içinde ele alınmak zorundadır.

3. Konuşmacı: İlk konuşma iyiydi. Sorular bölümünde gündemden sapıldı. Sosyalizmin sorunlarını burada çözemeyiz. İşçi sınıfı dediğiniz şey, Zonguldak'ta olduğu gibi "Polis, ordu Doğu'ya!", Almanya'da "Yabancılar dışarı!" diye bağırıyor. İşte işçi sınıfı budur. Bundan ne beklenilebilir? Keşke Kürdistan Amerika'nın sömürgesi olsaydı. Belki şimdiki durumdan daha iyi olurdu. Cephe sorunu ile sosyalizmin sorunları birbirinden ayrı şeylerdir. Ayrıca iki de soru soracağım. İslami hareket sorunu örneğin Hizbullahla iş ne oluyor? PKK'nın dokuz yıldır sürdürdüğü mücadeleye nasıl bakılıyor?

4. Konuşmacı: Gündem saptırıldı. Cephe, program daha belli değildir. Çok komünist olanlar rahatsız oldu. PKK-PSK işbirliğini reformist, milliyetçi diye eleştirdiler. Kürdistanlılar böyle düşünemez. İşçi sınıfı deniyor. Türkiye'deki durum Kürdistan işçi sınıfı için ayrıdır.

5. Konuşmacı: Buradaki tartışmalar iyi geçti. Kürdistanlı örgütlerin isimlerinde Kürdistan'ı görünce milliyetçi ilan edenler kendilerine hep Türkiye yani Türk örgütü dediklerinde niye milliyetçi olmuyorlar. KAWA önce Türk solunun güdümündeydi birşey demiyorlardı. Ne zaman ki Kürdistana yöneldi o zaman milliyetçi eleştirisini getirdiler.

6. Konuşmacı olarak ben konuştum ve şunları savundum: İlk olarak önceki konuşmamda zaman darlığı nedeniyle değinmediğim iki noktayı eklemek istiyorum. Bilindiği gibi KAWA'nın Kongresi "Savaş ve Parti İnşa Kongresi" olarak tanımlanmıştır. Parti mi esas, cephe mi esas sorusuna verilen cevap, aslında KAWA Kongresinin yaptığı tespit ile de çelişiyor.

İkincisi ise cephenin önderliği bağlamında işçi sınıfının önderliğinin KAWA tarafından savunulmadığıdır. Bu tavır KAWA açısından doğaldır da. Çünkü KAWA Ala Yekiti sayı 29'da *"Bugün Kürdistan'da eksikliği duyulan elzem olan, kendisini acil olarak daya-*

tan sınıf mücadelesi sorunu değildir." tespitini yapmaktadır. Elzem olanın ulusal birlik olduğunu savunmaktadır. Böylece aslında ulusal kurtuluşu, sınıfsal kurtuluş sorunundan kopuk, ondan ayrı bir şey olarak ele almaktır.

İşçi sınıfının rolünün reddi Kürdistan'da esas sorunun Marksist-Leninist temelde bir parti yaratmayı reddetmenin yanlışlığı yanında, toplantıda benden önce konuşanların dile getirdiği şeylerde de kendisini göstermektedir. İşçi sınıfının bugün istenilen düzeyde mücadele vermediği, esas olarak kendi ekonomik talepleri çerçevesinde davranması, hiçbir şekilde işçi sınıfının sınıf olarak sonuna kadar tek devrimci sınıf olması gerçeğini ortadan kaldıramaz. Zonguldak ve Almanya örneğini gösterip işte işçi sınıfı budur deyip, işçi sınıfını bir kenara atmak yanlıştır. İşçi sınıfının kendi rolünü oynaması için görev; kendisine devrimci, sosyalist, komünist diyenlerin sırtındadır. Eğer işçi sınıfı "Polis, ordu Doğu'ya!", "Yabancılar dışarı!" diyorsa, bu bir anlamda devrimcilerin, komünistlerin hatasıdır.

Milliyetçilik eleştirisi bağlamında benden önce konuşan kişi sorunu iyice karikatürize etti. Fakat sorun bir kişinin tespiti ile sınırlı değildir. Bu karikatürize edilmiş biçim üzerinde Kürdistanlı örgütler siyaset yapmaktadır. En azından biz Kuzey Kürdistan Seksiyonu olarak ve program ve ideolojik birliğe sahip olduğumuz TKP/ML (BOLŞEVİK) adına şunu söyleyebilirim: Biz hiçbir Kürdistan'lı örgütü kendilerine Kürdistan'lı örgüt dediği için milliyetçilikle eleştirmedik. Aynı zamanda kendinize neden Kürt örgütü diyorsunuz diye de eleştirmedik. Bu her örgütün kendisinin bileceği bir sorundur. Bizim eleştirilerimiz sözkonusu örgütlerin programına, savunduğu düşünceleredir. Bunu gözardı edip sorunu karikatürize ederek, hem ideolojik mücadeleden kaçılıyor, hem de gerçekler çarpıtılıyor.

Bu çarpıtmanın bir diğer yansıması da "Türk solu Kürt solu" üzerine yapılan tartışmadır. Buna ilişkin olarak Yeni Dünya İçin dergisinin 9. sayısında Newroz Ateşi yazarı H. İ. Akyol'un "Türk solu" konusundaki tavrının eleştirisi vardır, merak eden bakabilir. Sorunun kendisine gelince, karşı-devrimci Doğu Perinçek'i örnek alıp, gerçekten kemalizmi savunan karşı-devrimci T"K"P'yi örnek alıp bütün devrimci ve komünistleri aynı kefeye koymak, ondan sonra da "Türkiyeli devrimciler kemalizmin ideolojisinin etkisindedir" demek siyasi sahtekarlıktır. Bu aynı zamanda "Kürt solu" kavramı için de geçerlidir. Örneğin biz PSK'yı karşı-devrimci olarak görüyoruz. Bunlar örnek alınarak bütün Kürdistanlı örgütler değerlendirilemez. Biz KAWA'yı, PKK'yı vb. örgütleri tek tek ele alıp değerlendiriyoruz. Tek doğru, bilimsel yöntem de budur.

Ayrıca konuşmacıların *"saygılı olmak gerekir"* tespiti üzerinde de durmak gerekiyor. Biz eleştiriyi saygısızlık olarak görmüyoruz. Bu yaklaşımı esas olarak PKK savunuyor şimdi burada da aynı şeyler savunuluyor. Buradaki tartışma KAWA ile olduğu için şunu söylemek istiyorum. Biz, KAWA'dan arkadaşların Marksizm-Leninizmi savunma isteklerinden şüphe etmiyoruz. Ama arkadaşın çokça bahsettiği gerçeklik şu ki, istek ile gerçek durum ayrı şeylerdir. Biz eleştirilerimizi hatalarınızı görmeniz için yapıyoruz. Eğer siz hatalarınızda ısrar ediyorsanız ve ideolojik mücadeleden kaçıyorsanız bu sizin yanlış yolda olduğunuzu gösterir sadece. Bitirirken bir kez daha vurguluyorum. Bizim eleştirilerimiz, sözkonusu örgütlerin programına, siyasi düşüncelerinedir ve herkes bu gerçeği gözönüne alarak tavır takınmalıdır. Yoksa Kürdistanlı örgüt olduğu için eleştiri getirmiyoruz.

Kişilere verilen söz hakkı bölümünde ben konuştuktan sonra bir kişi daha söz alıp

konuştu. Dedikleri şöyleydi:

"Kürt ulusal hareketlerine eleştiri getirenler geçmişlerine bakmıyorlar. Asıl gerileyenler kendileridir. Başkalarını eleştireceğinize kendinizi sorgulayın."

Bu konuşmadan sonra KAWA adına "toparlayıcı" konuşma yapıldı. Doğrusu, getirilen eleştirilere nasıl cevap vereceğini merakla bekledim. Ama benim getirdiğim eleştirilere tek bir cevap bile verilmedi. Bunun yerine şunları anlattı:

"Gündemden bazı sapmalar olsa da toplantıya katıldığınız için teşekkür ederim. Burada aynı zamanda ***çok doktriner*** *(abç) arkadaşlar var. Türkiyeli arkadaşlardan onbeş yıldır hep aynı şeyleri duyuyoruz, cephe olsun parti olsun hangi konuda tartışıyorsak hep aynı şeyler geliyor, hiç yeni birşey söylemiyorlar. Bir arkadaş cepheyi olumlu buldu. Bizim aslında beklediğimiz şey budur. Türkiyeli arkadaşlar bize öğretme tavrını terketmelidir."*

"İslami hareket sorunu Kürdistan'da önemli bir sorundur. Cephe çalışmalarında yer alan PİK, sömürgecileri hedef alıyor, devrimcileri, komünistleri yok etmeyi programına koymamıştır, mezhep ayrılığı yapmıyor. Önemli olan nerede durduğudur. Hizbullah sorunu ise daha değişiktir. Beşinci kol gibidir, tehlikelidir. Kürdistan'da islamcılığın olumlu rol oynaması mümkün değildir."

"PKK'nın dokuz yıldır verdiği silahlı mücadelenin desteklenmesi gerekir. Bu, ulus olarak hepimizin kazanımıdır ve bu noktada ortak bir birliğimiz olmalıdır."

"Türkiye'deki sol hareket konusuna ise değinmeyeceğim. Biz gerek illegal alanda gerekse de legal alanda tartışıyoruz. Bu tartışmayı ille de Türk solu ile yapmamıza gerek yoktur."

"Bizim açımızdan sorun, teori-pratik uyumluluğunu sağlamaktır. Pratik bağlamında ciddi sorunlarımız var. Ama bu sorunlar da ortak bir mücadele ile giderilebilir."

"Hepinize tekrar teşekkür ederim. Toplantımız böylece son bulmuştur."

Evet, toplantı böylece son buldu, ama sorunlar kaldı...

Toparlayacak olursak, böylesi toplantıları mümkün olduğunca kaçırmamak lazım. Bu toplantı bir kez daha KAWA'nın ideolojik mücadeleden kaçtığını belgeleyen bir toplantı oldu. Getirdiğimiz eleştirilere tek kelime ile cevap verilmemesi, ideolojik mücadeleden kaçışlarının yanısıra, aslında sözkonusu eleştirilere cevap veremeyecek durumda olduklarını da göstermektedir. Toplantıdan çıkarılacak esas ders ise, kendisine Marksist-Leninist diyenlerin bile milliyetçilik virüsüne iyice bulaştıkları, Marksizm-Leninizm savunusunun her zamankinden daha fazla önem kazandığıdır. Marksizm-Leninizmin tutarlı bir savunusunun biz Kuzey Kürdistanlı komünistlerin sırtındaki bir görev olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır. Bunun için görevlere daha sıkı sarılmak, Kuzey Kürdistan'da Bolşevik bir parti yaratmak için ileri!!!

MARKSİZM-LENİNİZM ZAFERE,
MİLLİYETÇİLİK, OPORTÜNİZM YENİLGİYE GÖTÜRÜR!

10.08.1993

TKP/ML(BOLŞEVİK) Kuzey Kürdistan Seksiyonu Örgütleme Komisyonu a.

(BOLŞEVİK PARTİZAN no: 84, 15 Eylül/İlon 1993)

Lice yerle bir edildi! Hiçbir katliam Kürdistan'daki ulusal kurtuluş mücadelesini durduramaz!

Faşist TC var oldukça gerçek çözüm yok! Çözüm devrimdedir! Halkların kardeşliği için tek yol devrim!

Yine kan! Yine barut! Yine ateş! Yine yüzlerce ölü, yaralı, sakat Kürt emekçisi! Yine bir ilçe, onlarca köy yerle bir! Yine göç!

Faşist devlet 1992 Eylül'ünde Şırnak'ta yaptığını, şimdi Diyarbakır'ın Lice ilçesinde yineledi. PKK'nın ilçeyi bastığı ve bu arada Jandarma Bölge Komutanı bir generali vurduğu haberleri ile birlikte ilçenin dış dünya ile bağı kesildi. Faşist devletin askeri işgal güçleri 3 gün, 3 gece boyunca ilçeye kendi sivil siyasetçilerini bile sokmadılar. Bir heyetle ilçeye gitmek isteyen CHP başkanı Baykal yoldan geri çevrildi.

Sokağa çıkma yasağının kaldırıldığı ilan edildikten sonra da, ilçeye giriş çıkış askeri güçlerin denetimi altında tutuldu. Öyle ki, "Cumhuriyet Bayramı" dolayısıyla Lice'ye gidip gösteri yapmak isteyen Başbakan Tansu Çiller'e bile *"münasip bir dille"* oranın *"tehlikeli bölge"* olduğu hatırlatılarak, Başbakan ve heyeti katliam ertesinde de Lice'ye sokulmadı. Katliam izlerinin kabaca da olsa silinmesi gerekli çünkü...

Lice'nin dünya ile bağının tümüyle koparıldığı üç gün içinde faşist Türk devleti, Lice içinde ve köylerinde dizginsiz, azgın bir terör estirdi. Lice'liler, onlarca kişinin gözleri önünde kurşuna dizildiğini; yüzlerce kişinin evlerinden çıkartılarak, dövüldüğünü; evlerin devlet güçleri tarafından lav silahları ile ateşe verildiğini, dükkanların asker-polis-özel tim sürüleri tarafından *"Allah Allah"* nidaları ile yağmalanıp, ateşe verildiğini anlatıyor. Ölü ve yaralı sayısı kesin belli değil.

Sokağa çıkma yasağı kalktığı anda Lice nüfusunun büyük bir bölümü canını kurtarmak için ilçeyi terketti. Yüzlerce genç "kayıp". Hakim sınıf sözcüleri ilçe merkezinde deprem sonrası yapılmış olan prefabrik evler içinde tamamen veya kısmen yanmamış olan ev kalmadığını kendileri söylüyorlar. Diyarbakır hastaneleri yaralı dolu. Birçok yaralı kör olmuş durumda! Kimyevi silah kullanıldığının açık işaretleri var.

Hakim sınıfların boyalı basını üzerinden hasarın, ölü ve yaralıların sorumlusunun PKK olduğu yalanı pompalanıyor. Boyalı basın Lice'de kör olmuş bir küçük çocuğun res-

mini, bunu PKK'nın lav silahı ile yaptığı yalanı ile basıyor. PKK'nın Lice'ye baskın düzenlemedikleri, Lice'ye ilçenin konumu nedeniyle baskın düzenlememe kararları olduğu yönündeki açıklamaları hakim sınıf medyası tarafından yok sayılıyor. Medya, faşist TC'nin karşı-devrimci savaşında, TC devletinin savaş aracı olarak işlevini sürdürüyor.

Bu arada katliamı yaşayan Lice'liler kesin olarak gerilla saldırısının sözkonusu olmadığını söylüyor. Hakim sınıfların yalanları ayaklarına dolanıyor, yüzlerine bulaşıyor.

Yalanlar o kadar açık ki: Örneğin PKK tarafından öldürüldüğü konusunda tüm hakim sınıf medyasının ağız birliği ettiği jandarma generalinin nerede ve nasıl öldüğü konusunda tam dört ayrı açıklama var! Örneğin, gerillalar tarafından basıldığı söylenen Lice'de gerilla saldırısının ne zaman olduğu konusunda da hakim sınıfların medyasındaki açıklamalar birden fazla! Ve bunlar, haber kaynağı yalnızca "Olağanüstü Hal" yönetimi ve Genel Kurmay olduğu halde böyle!

Katliamın üstündeki şal o kadar kaba ki, hükümet ortağı SHP'nin yeni başı M. Karayalçın bile, *"Lice'deki olaylarda sivil yerlerin ve işyerlerinin çatışma dışında tahrip edildiği ve bunun PKK'dan kaynaklanmadığı yolunda bilgiler var." (Hürriyet, 1 Kasım 1993)* açıklamasını yapmak zorunda kalıyor.

NEDEN KATLİAM? NEDEN LİCE?

Lice'de olan, Eylül 1992'de Şırnak' ta olduğu gibi, faşist TC devletinin bilinçli, planlı, programlı bir katliamıdır. Hiçbir demagoji ve yalan bu gerçeği değiştiremez. Faşist TC, Lice halkı şahsında, tüm Kürt ulusuna ve tüm emekçilere hunharca saldırmıştır. Faşist Türk hakim sınıflarının "askeri çözüm"cü kanadı, açıkça "ya devlet başa, ya kuzgun leşe" demektedir!

Lice katliamı, yükselen Kürt ulusal mücadelesine, Kuzey Kürdistan'ın bir çok alanında PKK'nın gerçek iktidar olduğunu gösteren kimi girişimlerine karşı, devletin kanlı yanıtıdır. Ve önümüzdeki dönemde savaşın daha da yoğunlaştırılacağının açık ilanıdır.

Lice'deki son kitle katliamı, Batman'da DEP milletvekili M. Sincar'ın katlinin devamıdır. Batman'da halk oyu ile seçilmiş bir milletvekili katledilerek verilen gözdağı; Lice'de 10 bine yakın bir nüfus esir alınarak, topa tutularak verilmektedir.

Son gelişmeler bütünlük içinde izlendiğinde Lice'deki katliamın mantığı ortaya çıkmaktadır:

Bir yanda uluslararası konjonktür vardır. TC faşist devleti şimdi uluslararası arenada en fazla *"Kürt sorunu"* ile sıkıştırılmaktadır. Her platformda "Kürt sorunu" TC temsilcilerinin karşısına çıkmaktadır. TC temsilcileri her platformda bir "Kürt sorunu" değil, bir *"terörizm sorunu"* olduğunu anlatmakta; ve fakat bu konuda kendine inanan bulmakta her geçen gün daha fazla zorlanmaktadır.

Kuzey Kürdistan'da yürüyen savaşın PKK ile devlet arasındaki savaş olmaktan çıktığı; Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin kitlesel boyutlarının büyüdüğü, görmek isteyen herkesin görebileceği bir gerçekliktir. Bütün "ezdik, yok ettik" palavralarına rağmen, PKK'ya katılımların arttığı, PKK'ya kitle desteğinin arttığı ve Kuzey Kürdistan'ın önemli bir bölümünde PKK'nın gerçek "iktidar" durumuna geldiği olgudur.

"Terörist" ilan edilen ve kendisi ile görüşme kategorik olarak red edilen bir ulusal

kurtuluş hareketi ile, bunu red eden devletin, askeri olarak sorunun çözümünün mümkün olmadığının görüldüğü noktada oturup anlaşmak zorunda olduğu, son olarak İsrail-Filistin Kurtuluş Örgütü örneğinde yaşanmış, görülmüştür. TC hakim sınıfları orta-uzun vadeli bir süreçte, kendilerinin de Rabin-Arafat gibi *"Vaşington'a davet edilebilecekleri!"* korkusu içindedir. Bu yüzden, henüz PKK uluslararası planda FKÖ gibi bir konuma kavuşmadan, "askeri çözüm"ü sonuna dek denemek istemektedir. Bunun için savaşı yoğunlaştırmaktadır.

Diğer yanda ülke içinde Kuzey Kürdistan'daki savaşın uzaması ve bu savaşta TC'nin kayıplarının artması, hakim sınıfları çileden çıkarmakta; sorunun askeri radikal çözümü yönünde istekleri artırmaktadır.

Hakim sınıfların bundan ne anladığı medya üzerinden açıkça ortaya konmaktadır: Buna göre gerekirse sıkıyönetim ilan edilecektir. Yeni yasal düzenlemelerle PKK'ya ve Kürt ulusal mücadelesine en dolaylı desteğe bile bugünden de ağır cezalar getirilecektir.

Örneğin, PKK'nın çağrısı üzerine kepenk indiren bir esnafın 1 yıl hapsi, dükkanının altı ay kapatılması vb. öngörülmektedir. Bütün TC'ye muhalif legal basın tamamıyla susturulacaktır. Savaşta "ortada" kalan da PKK'dan sayılacak, devlete açıkça destek vermeyen, düşman kabul edilecektir. PKK' nın yok edilmesi için bütün araç ve yöntemler kullanılacak; Kuzey Kürdistan'da savaş olabildiğince yoğunlaştırılacak; gerillaya karşı seçilmiş faşolardan bir kontrgerilla ordusu oluşturulacak ve PKK'nın lider kadrosunu yok etmek için "sınır ötesi" eylemler de düzenlenecektir.

Son MGK toplantılarında bu yöndeki "askeri cihet" istek ve talepleri, "sivil" yöneticilere "tebliğ edilmiş"tir. Onlar da sahibinin sesi olarak, önce "olağanüstü hal"i uzatmışlar, sıkıyönetim vb.'ni de açıkça seslendirmeye başlamışlardır.

Lice katliamı, hakim sınıfların "askeri çözüm"ü sonuna kadar zorlama yönündeki kararlarının bir yansımasıdır.

KUZEY KÜRDİSTAN'DA İKTİDAR KİMİN ELİNDE?

Batman ertesinde, Lice öncesinde, PKK'nın Kuzey Kürdistan'da iktidarın TC'nin elinde olmadığını gösteren eylemleri vardır. Karakol baskınları ve çatışmalarda TC'ye indirilen askeri darbeler vardır. Fakat bundan da önemlisi TC'nin en büyük basın/yayın kuruluşlarının Diyarbakır bürolarına verilen, *"büroları kapatma"* ültimatomu; ve buna söz konusu basın yayın kuruluşlarının uymak zorunda kalması durumu; ardından hakim sınıfların tüm siyasi partilerine PKK tarafından konulan *"siyaset yasağı"* vardır.

Bunlar Kuzey Kürdistan'da, PKK' nın *"iktidar benim"* dediği eylemlerdir. Eylemlerin doğruluğu-yanlışlığından bağımsız olarak[*], bu eylemler PKK'nın TC'ye en açık meydan okuduğu, Kuzey Kürdistan'da TC'nin değil, PKK'nın sözünün geçtiğini ilan ettiği eylemlerdir.

Bütün Kuzey Kürdistan'da boyalı basının dağıtım sayısının 12.500 olduğu bilindiğinde, bunların da nerdeyse tamamının zaten TC temsilcisi durumunda olan asker, polis, devlet memuru vb. takımı tarafından okunduğu bilindiğinde, sorunun Kuzey Kürdistan halkının bu basının kusmuklarından kurtarılması, "beyinlerin kazanılması" vb. değil; bir yanı ile burjuva basının çifte standartlılığının teşhiri, diğer yandan ve esas olarak

iktidar gösterisi olduğu açıktır. Aynı şekilde burjuva partilerinin faaliyetinin yasaklanması da esasta bir iktidar gösterisidir.

Lice bir yanı ile faşist devletin, PKK'nın iktidar gösterisine cevabıdır. Kimin iktidar olduğu konusunda Lice'de devlet "gösteri" yapmıştır.

Faşist devlet bir ilçe halkını esir alıp, topa tutarak, yakarak "iktidar benim" demiştir. Lice'de olan budur. Lice'nin seçilmesinin temel nedeni de, bu ilçe halkının yurtsever niteliğidir. Bu konuda sahibinin sesi Hürriyet şöyle diyor:

"Bu arada çarşıda dolaşırken yanımıza gelen bir polis kulağımıza 'Her şeyin bir bedeli var. Lice de şimdiye kadar yaptıklarının bedelini ödedi.' diye fısıldıyor. ...

Polis kanadına göre, Güneydoğu'da PKK'ya en çok yardım eden ve kırsal alana en çok militan gönderen ilçe Lice. Olağanüstü Hal Bölge Valisi Ünal Erkan bunu her fırsatta söylüyor. Erkan: 'Dokuz bin nüfuslu ilçede beş büyük un deposu var. Bu depolardan birinde bulunan un miktarı bütün ilçenin bir senelik un ihtiyacını karşılayacak durumda. Ama yine de dükkanların çoğu un dolu.' diyor. Lice'de görevli askeri yetkili de depolardaki unun büyük kısmının PKK'ya yardım olarak gittiğini söylüyor.

Gergin durumda bekleyen polis ve askerle halk arasında hiçbir iletişim kalmamış. Lice'de herkes devlet görevlileri tarafından potansiyel PKK'lı görülüyor." (Hürriyet, 1 Kasım 1993)

Faşist devletin iktidar gösterisi olan katliam için Lice'nin seçilmesinin nedeni bu "itiraf"lar içinde vardır.

"ASKERİ ÇÖZÜM" YOK!
"SİYASİ ÇÖZÜM" DEDİKLERİ, GERÇEK ÇÖZÜM DEĞİL!

Faşist devlet bu katliamla bir kez daha "askeri çözüm" dedikleri çözüm için, yani Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin bugünkü öncü gücü PKK'yı askeri olarak ezip yok etme yoluyla "çözüm" için bütün gücüyle yükleneceğini göstermiştir.

Sözcülüğünü bugün "cumbaba" Demirel'in yaptığı ve "Kürt sorununun" çözümünü, öncelikle "askeri ezme"de gören bu "çözüm" savunucularına göre, *"demokratikleşme"* nin de, *"ekonomik gelişmenin"* de, her şeyin de önündeki temel engel *"bölücü eşkiya"* dır. *"Bunlarla hiçbir pazarlık olmaz", "Dağdaki silahlı adamlar indirilmeden hiçbir şey çözülemez"* ve *"Güçlü devlet dağdakileri zorla indirecektir."*

Bunlar düne kadar *"bir avuç eşkiya"* dan söz ederken, yavaş yavaş "kalkışma" vb. kavramları telaffuz etmeye başlamışlardır. Korkunç bir şoven kampanya ile yığınları da *"topyekün mücadele"* ye; *"seferberliğe"* vb. çağırmaktadırlar. Bugün hakim sınıfların uygulamada olan siyaseti olan bu siyaset çok kanlı bir savaşı; bu arada komşu devletlere sınırlı askeri saldırıları ve gerekirse savaşı göze almış görünmektedir.

Bu siyasetin açıklanmış temel hedefi yukarda da belirtildiği gibi PKK'yı askeri olarak ezmektir. Örgütlü, öncü gücün ezilmesi halinde, *"Kürtlerin 19. isyanı"* nın da bastırılmış olacağı hesapları yapılmaktadır. Bunlar "evde" yapılan, çarşıya uymayan hesaplardır.

Şöyle ki: Önce ezilen Kürt ulusunun ulusal uyanış ve mücadelesi, Kuzey Kürdistan baz alındığında tarihinin hiçbir döneminde ulaşmadığı boyutlardadır. Bu "isyan" bu konumu ile bundan önceki "isyan"lardan çok ileridir; ve öncü gücünün yenilmesi halinde

bile, TC'nin şimdiye kadarki yapısında değişiklikler olmadıkça, bu "isyan" –biçimleri değişse de– sürecektir.

İkincisi, PKK'nın kitleselleşmesi o boyutlardadır ki, PKK ile halkın birbirinden ayrılabilmesi Kuzey Kürdistan'ın birçok alanında imkansız hale gelmiştir. Kürt halkının çok yerde yükselttiği ve savaşın artık çoktan PKK / faşist devlet çatışması sınırlarını aştığını gösteren "PKK halktır, biz PKK'yız" şiarları, faşist devletin "askeri çözüm"ünün olmazlığını göstermektedir. Faşist devlet PKK'ya askeri darbe vurabilir ve fakat PKK'nın yok edilmesi hedefine varamaz.

"Askeri çözüm" yönündeki bütün girişimler, baskılar, katliamlar vb., bu yüzden esasta yalnızca Kürt ve Türk emekçilerini birbirine düşman etmeye yaramaktadır. Gözünü kan bürümüş olan hakim sınıflar bugün Kürt-Türk emekçileri arasında saçılan düşmanlık tohumlarını katliamların kanı ile sulamaktadır. Kuzey Kürdistan'da ölen askerlerin cenaze törenleri, sivil ve resmi faşistler tarafından Türk-Kürt düşmanlığını geliştirmek için provokasyonlara dönüştürülmektedir.

Bu yılki 29 Ekim "Cumhuriyet Bayramı" gösterileri, her yılkinden daha azgın bir Türk şovenizmi gösterileri olmuştur. Erzurum'da binlerle kitle, ırkçı faşist kışkırtmalarla sokağa dökülmüştür. Ege'de birçok beldede Kürtler gettolara tıkılma durumundadır. Ankara, İstanbul, İzmir gibi büyük şehirlerde de bir anti-Kürt hava yaratılmak için her araç kullanılmaktadır. Bu kışkırtmaya utanmaz bir "binlerce yıllık kardeşlik" edebiyatı eşlik etmekte; halkları birbirine kırdırmak için her şeyi yapanlar, halkların kardeşliğinden söz edebilmektedir. Ne sahtekarlık!

"Askeri çözüm"ün olmazlığını gören kimi hakim sınıf sözcüleri, gayet alçak sesle de olsa yavaş yavaş "siyasi çözüm"ü de telaffuz etmeye başlamışlardır. "Siyasi çözüm"den anladıkları, son çözümlemede, yerel yönetimlere şimdiden daha fazla yetkiler tanıyan bir idari yapılanma içinde TC'nin varlığının korunmasıdır.

Kürt ulusu için "siyasi çözüm"de öngörülen en ileri yer, TC içinde kavuşulacak kimi kültürel ve siyasi haklardır. Kürtçe radyo, TV, okullarda Kürtçe de okutulması, vb., Kürt kimlikli siyasi partilerin açıkça kurulabilmesi vb. gibi. "Siyasi çözüm"cüler, bugün oluşan baskı ortamında bu çözümü, askeri çözümün alternatifi olarak savunma durumunda değillerdir. Onlar bunu askeri çözüme ek, onun tamamlayıcısı olarak görmektedirler. Bu tavıra son örneklerden biri, TÜSİAD'ın şimdiki başkanı Halis Komili'nin 31 Ekim tarihli açıklamasıdır. Bu açıklama *"Patronlardan sivil muhtıra"* başlığı altında yansımıştır boyalı basına. Yürüyen, özde birleşenlerin yöntem üzerine tartışmasıdır!

PKK da kendisinin "siyasi çözüm"den yana olduğunu defalarca ilan etmiştir. Bunun için "ateşkes" şartlarında kendisi ile oturulup, pazarlık edilmesini istemektedir. Onun da "siyasi çözüm"den anladığının, TC'ci siyasi çözümcülerden farkı, ikincilerin nihai çözüm olarak gördüğünü, PKK'nın kazanılacak legal mücadele imkanları ile yeni mevziler kazanmak için kullanılacak bir aşama olarak görmesidir.

Her iki "siyasi çözüm"ün de ortak noktası, faşist TC'nin varlığını –kuşkusuz biçimde kimi değişiklikler yapılarak– sürdürmesidir. "Askeri çözüm"ün olmazlığının hakim sınıfların çoğunluğu tarafından görüldüğü yerde, "siyasi çözüm" gündeme gelecektir. Nasıl ki İsrail, FKÖ ile oturup anlaşmak zorunda kaldı ise, TC de PKK ile, veya adı ne olursa olsun, içinde PKK'nın da, hem de belirleyici olarak yer aldığı Kürt ulusunun tem-

silcileri masaya oturacaktır. Süreç bu yönde gelişmektedir ve gelişecektir.

Fakat "askeri çözüm"ün olmazlığının görülmesi, faşist devletin marifeti sonucu daha çok göz yaşına, kana, kine, düşmanlığa mal olacaktır. Hakim sınıfların bir bölümünün ve PKK'nın "siyasi çözüm"ü de, ulusların eşit ve özgür bir temelde yanyana yaşaması olmayacak, ulusal düşmanlıkları ortadan kaldırmayacak, gerçek bir çözüm olmayacaktır.

Kürt sorununun gerçek çözümüne ancak şovenizmin ve milliyetçiliğin anti-tezi olan proleter enternasyonalizmi temelinde varılabilir.

Kürt sorununun gerçek çözümü, eşit, özgür ulusların emekçilerinin istekleri temelinde oluşacak olan gönüllü birlikteliktedir.

Bunun için önşart, Kürt ulusunun ayrılma hakkının kayıtsız-koşulsuz kabulü; Kürt ulusunun bu hakkı özgürce kullanabileceği şartların yaratılmasıdır.

"Vatanı ve milleti ile bölünmezlik" ilkesi üzerine kurulu TC devleti var oldukça, Kürt ulusunun ayrılma hakkını özgürce kullanabilmesinden söz etmek, "Kürt sorununun gerçek çözümü"nden söz etmek, bilinçli sahtekarlık değilse, büyük bir yanılgıdır.

Kürt sorununun gerçek çözümünde atılacak ilk adım, faşist TC devletinin yıkılması adımıdır. İşçi sınıfı önderliğinde, işçilerin-köylülerin devrimci-demokratik iktidarını hedefleyen DEVRİM, ülkemizde ulusal sorunun çözümünde de tek gerçek alternatiftir.

Emperyalizm çağının tüm deneyimleri bir gerçeği açıkça göstermektedir: Ulusal sorunun milliyetçi-burjuva temelde çözümü, "ulusal devlet"lerin kurulması sonucunu doğursa bile, ulusun esasını oluşturan işçilere, köylülere, emekçilere gerçek kurtuluşu getirmemektedir. "Ulusal" anlamda kazanılan "bağımsızlık" da –eğer kazanıldı ise– kısa zamanda emperyalizme bağımlılık biçiminde yine yitirilmektedir. Burjuvazinin önderliğindeki ulusal devletler, sürekli kendi içlerinde ulusal baskı ve dışa karşı saldırganlık temelinde var olmaktadır.

Sosyal-emperyalist kampın yıkılması sonucu ortaya çıkan "ulusal" çatışmalar, burjuva milliyetçiliğinin çözüm değil, barbarlık olduğunu çok açık göstermektedir. Ulusal sorunun gerçek çözümü çok açık olarak sosyalizme bağlanmıştır. Ulusal sorunda da alternatif, ***"Ya barbarlık, ya sosyalizmdir!"*** Sosyalizmin yolunu açacak olan, işçi sınıfı önderliğinde DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ'dir!

İşte "Kürt sorunu"nun çözümünde, Kürt ulusunun ayrılma hakkını özgürce kullanabileceği şartları yaratmak için gerçek alternatif, gerçek çözüm budur. Görev bu çözüm için mücadeledir. Katliamlara son vermek isteyen, halkların kardeşliğini isteyen herkes, bu yüzden faşist TC devletini yıkmak, işçilerin-köylülerin devrimci-demokratik iktidarını kurmak için DEVRİM mücadelesine katılmak, bu mücadeleyi yükseltmek zorundadır.

Halkların kardeşliği için tek yol devrim! Biz Türkiye-Kuzey Kürdistanlı Bolşevikler, Lice katliamını lanetlerken, bütün milliyetlerden işçi ve emekçileri, Komünizmin, Enternasyonalizmin kızıl bayrağı altında birleşmeye çağırıyoruz.

Barbarlığa karşı tek gerçek alternatif sosyalizmdir! Bu alternatif için birleşelim!

Burjuvazinin çözümsüzlük olan "çözüm"lerine karşı, işçi-emekçi alternatifini; işçi sınıfı önderliğinde sosyalizmin yolunu temizleyecek olan demokratik devrim alternatifini yükseltelim.

1 Kasım 1993

[*]: Hakim sınıfların medyası tam kendilerine uyan bir ikiyüzlülükle, bu gazete ve siyaset yasağını *"demokrasiye saldırı"*, *"basın özgürlüğüne saldırı"* vb. olarak niteleyip, yaygarayı basmıştır. Muhalif basına uygulanan baskıları alkışlayan veya buna ses çıkarmayanların, yasak kendilerine yöneldiğinde *"basın özgürlüğü"*nü savunur görünmeleri ne sahtekarlıktır! HEP'in yasaklanmasına oy verenlerin; DEP'i yasaklama hazırlıkları içinde olanların vb. *"siyaset özgürlüğü"* adına konuşmaları ve yakınmaları nasıl bir ikiyüzlülüktür! Biz PKK'nın bu "iktidar benim" ilanlarını, kendi gücünü abartan ve PKK'ya doğrudan sempati duyan kesim dışındakileri karşısına alan bir yanlışlık olarak görüyoruz. Bu yanlışlık kendini son dönemde hakim sınıflar tarafından iyice körüklenen, kızıştırılan, kullanılan Dersim olaylarında da göstermektedir. PKK Kuzey Kürdistan'da "iktidar benim" iddiasını yalnızca faşist TC'ye karşı değil; PKK'dan olmayan ve PKK'ya teslim olmayan diğer devrimci gruplara karşı da gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Dersim'de 6 TDKP'linin öldürülmesi bu çerçevede bir eylemdir ve yanlıştır. Bu yanlışlar milliyetçi ve faydacı bir çizginin andaki yansımalarıdır. Bu bağlamda, tüm solu, bu arada PKK'yı sağduyulu ve sorumlu davranmaya çağırıyoruz. PKK ile diğer sol arasında bir çatışma yalnızca hakim sınıflara yarar. TDKP ve diğerlerinin şimdiye kadarki açıklamaları, sorunu kan davasına dönüştürmemeye çağıran, doğru tavırlardır. Fakat bunların da bu konudaki geçmişleri bilindiğinde, bugünkü tavrın ilkelerden yola çıkan bir tavır değil, anlık bir tavır olduğunu düşünmek için yeterli neden vardır. Biz oportünistlerin bu konuda ilkede PKK'dan ayrı olduğunu düşünmüyoruz. PKK'nın gücüne eriştiklerinde, diğer oportünistlerin de kendileri dışındakilere hayat hakkı tanımayacağı bizce açıktır.

(BOLŞEVİK PARTİZAN no: 85, 15 Kasım/Gelêrezan 1993)

KAWA "Kongre Belgeleri"nde "Sosyalizmin Sorunları" ve çarpıtmalar...

Bu yazımızda "KAWA KONGRE BELGELERİ"nde sosyalizmin sorunlarına nasıl yaklaşıldığını ortaya koymak istiyoruz.

KAWA'NIN GEÇMİŞİ

İlkönce KAWA'yı tanımayan okuyucular için, KAWA'nın geçmişini, siyasi yaklaşımını kısaca özetlemek gerekiyor. KAWA, 1970'li yılların ikinci yarısında –ilk nüveleri esas olarak 1976'da ortaya çıkmış– oluşan bir örgüttür. Kendilerine hala *"hareket"* demektedirler. 1978'in sonuna doğru "KAWA" adında dergi yayınlamaya başladılar.

Bu dönemde uluslararası alanda var olan ÇKP-AEP ve SBKP ayrışmasında KAWA, ÇKP-AEP yanlısı tavır takınmış ve sözde, kendisini revizyonist akımlardan ayırmıştır. O dönemdeki bu tavır –hatalarına rağmen–, modern revizyonizme karşı olma ve bu temelde Rus sosyal-emperyalizmine karşı tavır alma bağlamında olumlu bir tavır olmuştur. Fakat bu olumluluk, KAWA'nın sorunlara genel olarak doğru yaklaştığı anlamına gelmiyor.

KAWA sorunlara yaklaşımda bilimsel bir yaklaşıma sahip olamamıştır. Esas olarak Enver Hoca ve AEP'nin görüşlerinin savunuculuğunu yapmış, yer yer AEP'nin yanlışlarını en uç noktalara vardırmıştır. Örneğin, Mao Zedung yaşadığı dönemde, AEP ve onun görüşlerini savunanlar için *"büyük komünist önder Mao"* olarak değerlendiriyordu. Ölümünden hemen sonra, Enver Hoca'nın "Hatıra Defterleri"ne dayanarak yaptığı *"o hiçbir zaman komünist olamadı"*, *"küçük burjuva devrimcisi"* değerlendirmesini KAWA, hiçbir araştırma ve özeleştiriye gerek duymadan devralmış ve daha da ileriye götürerek Mao'nun *"ezilmesi gereken bir gerici"* olduğu düşüncesini savunmuştur.

Bu dönemden sonra KAWA için *"sosyalizmin tek kalesi"* Arnavutluk, uluslararası komünist hareketin önderi ise Enver Hoca ve partisi AEP olmuştur. Bazı tali sorunlarda AEP'ni eleştirmesi dışında, bütün temel sorunlarda KAWA, AEP'nin çizgisinin savunuculuğunu yapmış, AEP'nin revizyonist çizgisini eleştirmemiştir. Ramiz Alia dönemi ve Arnavutluk'un açık çöküşüne kadar da bu çizgide kalmış-lardır.

1991'in başında *"bazı hatalar"* a rağmen –ki, bu hataları *"düzeltilebilecek"* hatalar olarak değerlendirdiler– AEP'ni savundular. Arnavutluk'taki *"hızlı çöküşün"* ardında kapitalizmin restorasyonunu *"birkaç ay"* a sığdırma idealist yaklaşımının savunuculuğunu

yaptılar. Bu "birkaç ay"a sığdırılan dönüş sonrasında ise *"teorik araştırmanın, bilimsel çalışmanın"* gerekliliğinin farkına, birdenbire vardılar... İşte, "KAWA KONGRE BELGELERİ"nde *"sosyalizmin sorunları"* ile ilgili takındıkları tavır, bu gelişmeler sonrasında takınılan tavırdır.

Bu tavırın ne kadar *"bilimsel"* olduğunu ortaya koymadan önce, sözkonusu kongreye kadarki dönem için KAWA'yı nasıl değerlendirdiğimizi, tezler halinde ortaya koymak gerekiyor. Çünkü, bu geçmiş değerlendirmesi ortaya konmazsa, KAWA'nın bugün sosyalizmin sorunlarına yaklaşımını anlamak okuyucu için zorlaşacaktır. Değerlendirmemiz kısaca şöyledir:

–KAWA; Marx, Engels, Lenin, Stalin'i Marksizmin-Leninizmin klasikleri olarak adlandırmaktadır. Fakat Stalin savunusu, sağlam bir savunu değildir. Mao konusunda getirilen Arnavutluk Emek Partisi kökenli eleştirilerin önemli bir bölümü aynı zamanda Stalin'e de saldırı anlamına gelmektedir.

–KAWA, modern revizyonizme karşı mücadele bağlamında tutarlı konumda değildir. Kruşçev modern revizyonizmine karşı tavırları AEP'nin tavırlarının da gerisindedir. İdeolojik mücadelenin tamamlanıp/tamamlanmadığı sorunu bağlamında, esasta AEP'nin pozisyonundadır.

–KAWA'nın üç dünya teorisi konusunda tutumu da tutarsızdır. O, aynı AEP gibi, bir yandan üç dünya teorisini red ettiğini söylerken, diğer yandan üç dünya teorisinin temel tezlerinden bazıları olan *"iki süper güç"*, *"baş düşman iki süper güçtür"*, *"Asya, Afrika, Latin Amerika dünya devriminin fırtına merkezleridir"*, *"iki süper güç dünya savaşının başkışkırtıcıları ve baş kaynağıdır"* tezlerini savunmaya devam etmiştir. KAWA bu bağlamda Leninizm'in emperyalizm teorisini çarpıtmakta, son çözümlemede *"iki süper güç"* dediği güçler dışındaki emperyalist büyük güçleri gözardı etmektedir.

–KAWA'nın Mao Zedung'a yaklaşımı, gerek Mao'yu savunduğunu ilan ettiği ilk dönemde, gerekse Mao'yu red ettiği dönemde yanlış bir temel üzerinde yükselmektedir. KAWA, "Mao Zedung Düşüncesi" ile Mao Zedung'u bir ve aynı göstererek, yer yer Mao'nun savunmadığı görüşleri de Mao'ya mal ederek gerçekte Mao'ya saldırmaktadır. KAWA, bir dönem Mao'yu *"Büyük Öğretmen Mao Zedung"* diye değerlendirirken; AEP'nin Mao'ya saldırısı ertesi, AEP'nin iddiaları temelinde Mao'nun *"ezilmesi gereken bir gerici"* olduğu değerlendirmesine varmıştır. KAWA, Mao'yu red ederken de, Dünya Komünist Hareketi'nin tarihini çarpıtmakta, Mao ile Stalin ve Komintern arasında olmayan çelişmeleri var göstermektedir.

–Arnavutluk Emek Partisi ve Enver Hoca'ya yaklaşımda KAWA, Kürdistan'ı doğrudan ilgilendirmeyen ve ikincil bazı meseleler dışında tüm temel konularda AEP'nin yanlış çizgisini temel almaktadır. AEP ve Enver Hoca'nın bir zamanlar Marksist-Leninist olan siyasetleri ile, revizyonistleştikleri dönemde savundukları siyaset arasında ayrım yapılmamaktadır.

–Uluslararası Komünist Hareket'in platformunu yaratma bağlamında KAWA, kendini esasta uluslararası alanda AEPci cephenin bir parçası olarak kavramaktadır. AEP ve Arnavutluk'un açık çöküşünden sonra, bu çöküşü *"birkaç ay"*a sığdırmış, Ramiz Alia'yı suçlamış ama Enver Hoca'nın yaptığı hatalara ise hiç değinilmemiştir. Ayrıca bu çöküş sonrasında yukarıda da belirttiğimiz gibi *"teorik araştırmanın"* gerekliliğini dile getir-

meye başlamışlardır.

–KAWA, Leninist Parti öğretisi bağlamında, iki aşamalı parti inşa öğretisini savunmamaktadır. Leninist Partinin yapısı bağlamında ise, Leninist partinin çekirdeğini oluşturan *"devrimciler örgütü"*, KAWA'da yalnızca *"parti öncesi örgüt"* için savunulmaktadır.

–KAWA, Marksizm-Leninizm'in yöntemsel önermelerine, özellikle de teori-pratik uyumluluğu ve özeleştiri yöntemlerine sıkıca bağlılık kıstası bağlamında vahim bir durumdadır.

–KAWA'nın varlığının temellerinden biri olan ulusal sorunda, KAWA'nın tavrını belirleyen Proleter Enternasyonalizmi değil, ezilen ulus milliyetçiliğidir.

Tüm bu olgular, KAWA'nın Marksist-Leninist değil, oportünist bir örgüt olduğunu göstermektedir.

Ortaya koyduğumuz bu oportünist çizgi, KAWA'nın kongresine kadar KAWA'nın tavrını belirleyen çizgi olmuştur. Oportünist yaklaşımı sonucu KAWA, Arnavutluk'un açık çöküşü sonrasında hataları kendi geçmişinde savunduğu düşüncelerde arayacağına, *"bilimsel yaklaşım"* ve *"sosyalizmi savunma"* adına, hataları sosyalizmin kendisinde aramaya yönelmiştir. Bunu nasıl yaptığını ise "Kongre Belgeleri" ne bakarak ortaya koymak gerekiyor. Hemen belirtmek gerekiyor ki, bu belgelerde yapılan bütün çarpıtma ve saldırılara değinmeyeceğiz.

KAWA'NIN YÖNTEMİ

"Sosyalizmin sorunları" bölümünde ilkönce yöntem açısından bir açıklama yapılmaktadır. Soruna *"bilimsel"* yaklaşmanın gerekliliği anlatılmaya çalışılırken şunlar da söylenmektedir:

"Sosyalizmin sorunlarını incelerken geçmişte olduğu gibi, salt ideolojik bir incelemeyle yetinemeyiz. Çünkü sorunların boyutu bunu aşmıştır. Şüphesiz bu "sosyalist" ülkelerin yönetimleri, Marksizm-Leninizmden sapmışlardı. Bunu tespit etmek önemlidir. Ancak nesnel koşulların incelenmesi bakımından doyurucu bir sonuç veremezler. Geleneğimiz geçmişte bu hatayı yaptı. Fakat bugün baktığımızda, kulandığımız argümanların eksik ve izaha muhtaç olduğunu görebiliyoruz. Yine bugün geçmişte olduğu gibi kendimizi 60'lılardaki bölünme ile sınırlamamalıyız. Hareketimiz genç bir hareketti, bu anlamda bölünmeden fazla etkilenmiş olması normal karşılanabilir. ***Ama bugün için, yeryüzünde olup bitenlere geçmişteki kalıplarla yaklaşamayız.****(abç) Çünkü o kalıpların darlığı yeryüzünü gözlemleyebilmemize engel teşkil edecektir. Bu kısa açıklamadan sonra sorunların kendilerine geçebiliriz." (Kongre Belgeleri sayfa 64)*

KAWA'nın bu yaklaşımı kendi geçmişinde varolan hataları aşma yaklaşımı değil, tam tersine geçmişte savunduğu bazı doğruları da reddetme tavrıdır. Alıntıyı özetlersek ortaya şöyle bir tablo çıkmaktadır: Sosyalizmin sorunları ideolojik sorunun ötesine geçmiştir. İdeolojik temeldeki bir yaklaşım nesnel koşulların ortaya çıkarılmasına yetmiyor. O zaman ne yapmak gerekiyor? *"Geçmişteki kalıplar"*ı terk etmek. Peki ama, sözkonusu edilen bu "geçmişteki kalıplar" nelerdir? Bunlar, ÇKP ve AEP'nin Kruşçev modern revizyonizmine karşı verdikleri mücadelede savundukları doğrular, kimi Mark-

sist-Leninist ilkelerdir. Kruşçev modern revizyonizmine karşı verilen mücadelede yapılan hataları görmemiş ve yukarıda da ortaya koyduğumuz gibi esas olarak AEP'nin hatalarına sarılmıştır. Şimdi geçmişteki kalıplardan bahsederken, aslında o dönem savunulan doğruları da bir kenara atmaktadır. *"60'lılardaki bölünme ile sınırlamamalıyız"* tavrı ise devekuşu tavrıdır. Çünkü, ÇKP ve AEP'nin Kruşçev modern revizyonizmine karşı mücadelede ve AEP'nin Mao'nun ölümünden sonra takındığı tavırda yapılan hatalar, 1970'li yılların sonlarından başlayarak, Türkiye-Kuzey Kürdistan'lı komünistler tarafından eleştirilmiş ve bu hatalar ortaya konmuştur. Bu bağlamda "60'lılardaki bölünme ile" sınırlı kalınmamış, onun ötesine çoktan geçilmiştir. KAWA, devekuşu misali kafasını kuma gömdüğü için bu gerçekleri birtürlü görememiştir.

Şimdi de çıkıp kendi dar yaklaşımlarının sözkonusu 60'lılardaki bölünmenin ve *"genç hareket"* KAWA'nın bu bölünmeden çok etkilenmiş olmasına bağlanması, siyasi sahtekarlıktan öte bir tavır değildir. Burada üstü kapalı olarak adeta bu bölünmede taraf tutmak "gençlik hatası" olarak görülmektedir. KAWA'nın kopmak istediği kalıpların, bu bölünmedeki taraf tutmada takınılan devrimci tavırdan kopmak olduğu anlaşılmaktadır. KAWA'nın 60'lılardaki bölünmede ÇKP/AEP yanında saf tutarak doğru yapmıştır. Ve fakat o diğer oportünistler gibi ÇKP/AEP'in –öncelikle de AEP'in– yanlışlarını da üzerlenmiştir. Bunun içindir ki, Mao Zedung öldükten sonra AEP'nin kuyruğuna takılmışlardır. KAWA'nın kurtulması gereken kalıplar varsa –ki vardır–, geçmişte AEP'ne dayanarak, araştırmadan devralıp savunduğu oportünist düşünce ve kalıplardır.

Bunun da ötesinde alıntıdaki tavır "özeleştiri" tavrı imiş gibi gösterilmektedir. Ama hatanın nasıl bir ağırlığa sahip olduğu, Marksizm-Leninizm ile ne kadar çeliştiğinin ortaya konması yerine, bu hata *"hareketin gençliği"* ne bağlanarak *"normal"* karşılanmaktadır. Böylesi bir yaklaşımın Marksist-Leninist özeleştiri yaklaşımı ile hiçbir bağının olmadığı gayet açıktır.

"SOSYALİZMİN SORUNLARI" TARTIŞMASININ BAZI SONUÇLARI

KAWA geçmişi özetlemeye çalıştığı girişte şu tespitleri yapmaktadır:

"1917 Ekim Devrimi'ne kadar, komünistler, devrimi Avrupa ile sınırlı tuttular. *(abç) Ekim Devrimi'nden sonra bile Avrupa'da devrim olmaksızın, Rusya'da sosyalizmin zafer kazanmasına az ihtimal veriliyordu. Lenin uzun süre Alman Devrimi'ne bel bağladı.* ***Beklenen devrim gerçekleşmeyince "Tek ülkede sosyalizm gerçekleşemez" teorilerine karşı zorunlu olarak tavır aldı ve SSCB'de sosyalizmi inşa işine koyuldular.*** *(abç)*

"Avrupa merkezli devrim teorileri 1905'ten sonra Rusya'ya ve Asya'ya kaydı. Lenin, artık devrimin merkezinin Rusya'ya kaydığına işaret ederek yeni stratejiler belirledi." *(abç) (agb. sayfa 65)*

Altını çizdiğimiz yerlerde ilk önce KAWA'nın kendi kendisi ile çelişen tespitleri göstermek gerekiyor. KAWA, bir yanda komünistlerin *"1917 Ekim Devrimi'ne kadar devrimi Avrupa ile"* sınırlı tuttuklarını tespit etmekte, diğer yandan ise *"Avrupa merkezli devrim teorileri 1905'ten sonra Rusya'ya ve Asya'ya kaydı"* diye tespit yapabilmektedir. Bu iki tespit birbirine zıt tespitlerdir. KAWA hangisini savunacağına karar vermelidir.

Sorunun önemli yanı ise, *"tek ülkede sosyalizm"* bağlamında söylenenlerdir. KAWA'ya

göre Lenin, Alman Devrimi gerçekleşmeyince ***"zorunlu olarak tavır aldı"***. Yani, tek ülkede devrim teorisi, tek ülkede sosyalizm konusundaki tavır, ***zorunlu*** kaldıkları için ortaya konmuştur. Bu iddia gerçekleri çarpıtmanın yanı sıra idealist bir yaklaşımı da ortaya koymaktadır. İdealisttir, çünkü, Lenin devrim teorisini (tek ülkede) zorunlu kaldığı için değil, toplumsal gelişmeleri, emperyalizmi analiz ederek ortaya koymuştur.

Tek ülkede devrim teorisi, Lenin'in emperyalizm sorununu araştırdığı, eşitsiz-sıçramalı gelişme yasasının sonuçlarını ortaya koyduğu döneme ait bir teoridir. Bu teorinin ilk olarak açık formüle edilmesi 1915 Ağustos'una denk düşmektedir. Lenin'in sözkonusu tespiti şöyledir:

"İktisadi ve siyasi gelişmenin eşitsizliği, kapitalizmin mutlak bir yasasıdır. Burdan şu sonuç çıkar ki, sosyalizmin zaferi başlangıçta birkaç kapitalist ülkede ya da tek başına alınan bir ülkede bile olanaklıdır. Bu ülkenin muzaffer proletaryası, kapitalistleri mülksüzleştirdikten sonra kendini diğer, kapitalist dünyanın ***karşısına koyacak*** *ve diğer ülkelerin ezilen sınıflarını kendi yanına çekecek, onlarda kapitalistlere karşı isyanlar körükleyecek ve gerektiğinde sömürücü sınıflara ve onların devletlerine karşı hatta silah zoruna bile başvuracaktır." (aktaran Stalin, Eserler Cilt 8, sayfa 70-71, İnter Yayınları)*

Evet, Lenin kapitalizmin eşitsiz gelişme yasasının doğurduğu bir sonuç olarak, tek ülkede devrim, sosyalizmin inşası teorisini 1915'de ortaya koymuştur. Ekim Devrimi'nden sonra, özellikle "Kooperatifçilik üzerine" adlı yazısı ve ülkenin elektirifikasyonu vb. sorunlarda takındığı tavırlarda da bu teori savunulmuş ve uygulanmıştır. Bu teorinin daha da geliştirilmesi görevini ise Stalin yerine getirmiştir. Ayrıca bizzat Ekim Devrimi'nin kendisi bu teorinin uygulanmasıdır. Yani bu konuda Lenin, Alman Devrimi'nin yenilgiye uğramasından sonra değil çok önce tavır takınmıştır.

Ekim Devrimi'nden sonra Almanya Devrimi'nin gerçekleşmemesi bağlamında da gerçekler çarpıtılmaktadır. Lenin'in sadece Almanya'da değil, Batı Avrupa'da devrim beklentisine sahip olduğu doğrudur. Bu beklenti 1920'li yılların başında boşa çıkmıştır. Ama Lenin, tek ülkede devrim teorisini, bu beklentisi boşa çıktığı için ortaya atmamıştır. Sorunu KAWA gibi ortaya koymak Lenin'i çarpıtmaktır.

"LENİNİST" KAWA VE "VOLONTARİST" LENİN(!)

Lenin'in ***zorunlu*** kalarak tavır takındığı iddiası aynı zamanda, Lenin'in objektif gerçeklere dayanmayıp, subjektif davrandığı tezini de içermektedir. KAWA da bu anlayışın kendisini daha da açık bir şekilde gösterdiği tespit ise şöyledir:

"Lenin iradeci müdahalenin devrim içindeki rolüne işaret ederek, parti olayını öne çıkardı. Sosyalist inşa için Marx'ın öngördüğü kapitalizmin belirli bir aşaması, Lenin tarafından şart koşulmadı. ***Devrimin objektif şartlarından çok subjektif şartlarını öne çıkardı.*** *" (abç) (agb. sayfa 65-66)*

Lenin'in *"devrimin objektif şartlarından çok subjektif şartlarını öne"* çıkardığı, *"Kapitalizmin belirli bir aşaması"* nı şart görmediği vb. iddialar yine gerçekleri çarpıtan iddialardır. Kapitalizmin ***belirli*** bir aşaması nedir? Bu ***aşamanın ölçüsü*** nedir? Bu sorulara cevap verilmediği sürece tartışmanın temeli de yoktur. KAWA'nın bu yaklaşımı bize İkinci Enternasyonal oportünistlerinin yaklaşımını hatırlatıyor.

Somut olgulara gelince durum şöyledir: Rusya'da kapitalizmin vardığı aşama, sosyalist inşaanın asgari maddi temelinin varlığına yetecek düzeydedir. Lenin, Rusya'da kapitalizmin nasıl, ne ölçüde geliştiğini, 1896-99 yıllarında yazdığı eserle ortaya koymuştur. 1917 yılına gelene kadar da Rusya'da kapitalizm daha da gelişmiştir ve Çarlık Rusya'sı aynı zamanda emperyalist bir ülke durumuna gelmiştir. Ayrıca SSCB'de sosyalizmin –bütün zorluklara karşın– inşa edilmesi olgusu bile KAWA'nın yanlış yaklaşımını ortaya koymaya yeter. Yani devrimin objektif şartları olduğu, objektif şartlar subjektif faktörlerle örtüştüğü için devrim başarı kazanmış ve sosyalizm inşaa edilmiştir. KAWA, bu gerçekleri çarpıtıp Lenin'e subjektif davrandığı eleştirisini getirirken, kendisinin ekonomist bir yaklaşıma sahip olduğunu da ele vermektedir.

Devrimin objektif şartları bağlamında KAWA, ayrıca Lenin'in emperyalizm teorisini de çarpıtmaktadır. Şöyle ki bu teoriye göre, emperyalizm çağında, sosyalist devrimin objektif koşulları, tüm kapitalist dünya sisteminde olgunlaşmıştır. 1917'de Rusya da bu sistemin bir parçasıdır.

* * *

Devamla KAWA şu tespitleri yapıyor:

"Demokratik devrimi yapmamış geri ülkelerde sosyalizmin inşası, gelişmiş kapitalist ülkelerde sosyalizmin inşasından daha sancılı ve zor olacağı açık ve anlaşılır bir şeydir. Lenin bu dezavantajı parti olayını ön plana çıkararak volantarist yaklaşımla gidermeye çalışmıştır. Bu partiyi ve devleti öne çıkaran anlayış Stalin döneminde daha da sistemleşmiştir. Sovyetler Birliği' ndeki hızlı kalkınma ve sanayileşme ve bunun yarattığı sancılar, kapitalizmin henüz yeni girdiği bazı sömürge ülkelerin anti-emperyalist mücadelesi sonucu kurdukları devletlerdeki başarısız sosyalizm çabaları, Doğu Avrupa'da Kızıl Ordu' nun müdahalesi ve giderek işgali ile dayatılan sosyalizm inşası bu volantarist anlayışın bir sonucu olarak ele almak gerekir. Sovyetler Birliği' nde, köylülüğün zorla mülksüzleştirilmesi, muhalefete ve gerekse köylülüğe karşı ikna yöntemleri yerine şiddetin dayatılması iradeci ve zorlama bir yöntem olarak değerlendirmek gerekir. İradi müdahalenin devrimlerde önkoşul ve vazgeçilmez bir öğe olduğu açıktır. Ayrıca inkar edilemez. Bunun aksini savunmak reformizmdir. Pasifizimdir. Ancak iradi müdahalenin objektif şartlara uygun olması şarttır." (agb. sayfa 66)

Bu uzun alıntıda savunulan düşünceler tek tek ele alındığında kitap yazmak gerekiyor. Bu yüzden kendimizi alıntının mantığını ortaya koymakla sınırlayacağız. Bir önceki alıntı ile burada savunulanlar birleştiğinde, KAWA'nın söylemek istediği şey şudur: Rusya'da 1917 Ekim'inde Bolşevikler objektif şartlara uygun davranmamışlardır. Bunun için de, sosyalizmin inşası çabaları başarısız kaldı. Fakat KAWA, bunları açık söylemekten kaçıyor. İradi müdahaleyi de sadece devrim için ön koşul olarak savunuyor. Sosyalizmin inşası, kapitalizmden komünizme geçiş dönemi için ise iradi müdahaleyi, sonuç itibarı ile reddetmektedir.

Bir yandan, devrimin objektif şartlarından çok subjektif şartların öne çıkarıldığı tespiti, diğer yandan ise parti ve devlet olayının öne çıkarılması eleştirisi –ki durum KAWA'nın tespit ettiği gibi değildir–, kapitalizmin belirli bir gelişme aşaması düşüncesi ile birleşince, tablo tamamlanmaktadır. Rusya geri kalmış bir ülke olduğu, kapitalizmin az geliştiği ve sosyalizmin inşasına imkan kılacak düzeyde olmadığı bir dönemde,

Bolşevikler iradi müdahaleyle parti ve devlet olayını öne çıkararak gidermeye çalışmışlardır... Ama kesin olan birşey var, o da objektif şartlara uygun davranmamışlardır...

KAWA'nın çizdiği tablo işte böyledir. İyi de, o zaman neden açıkça söylenmiyor? Okuyucuların bilinci, önce ispatsız genel tavırla karartılmakta ve gelecekte açık bir şekilde saldırmanın temeli atılmaktadır. Açıkça söylenmemesinin ardında yatan gerçeklerden biri budur. Bir diğeri ise, daha düne kadar "savundukları" Lenin ve Stalin'i bir çırpıda, bütünüyle reddedemedikleri gerçeğidir. Bunun için de yavaş yavaş reddetme tavrı içine girmektedirler.

Bütünüyle reddetme yolunun yarısı, varolan gerçekleri çarpıtmaktır. KAWA yolun yarısını katetmiştir. Lenin, subjektivist ve iradeci olarak değerlendirildikten sonra, sıra, bu subjektif ve iradeci tavrın sonuçlarını ortaya koymaya gelmiştir. Sırası ile ortaya konan sonuçlar şöyledir:

SOVYET TİPİ İKTİDAR: YALNIZCA RUSYA'YA MI ÖZGÜ?

"1917 Ekim Devrimi ile iktidar olan Sovyetler, Rusya'ya ve SSCB'ne özgü olarak ortaya çıkan iktidar organları olarak değil de bütün dünyada geçerli olan ve mutlaklaştırılan bir model olarak kabul edildi." *(abç) (agb, sayfa 66)*

KAWA'nın bu tavrından çıkacak tek sonuç, Sovyetlerin reddidir. Aksi halde, iktidar organı olarak Sovyetlerin uluslararası geçerliliğine karşı gelmesi anlaşılmaz olur. Sovyetler, Rusya'ya özgü olarak ortaya çıkmışlardır. Bunun tersini de kimse savunmamıştır. Sorunun özü, Rusya'da ortaya çıkan Sovyetlerin, burjuva parlamenter biçiminden ileri bir biçim olduğu ve bu biçim bir ülkede ortaya çıkmış olsa da, ***uluslararası genel geçerliliğe*** sahip olan bir biçim olduğunu kabul ya da reddetme sorunudur. KAWA, takındığı tavırla Sovyet tipi örgütlenmeyi reddetme konumundadır.

Bu anlayışı biraz daha açarsak, sınıf mücadelesinin bir ülkede ortaya çıkardığı deney ve sonuçların, başka ülkeler için geçerli olmayan deney ve sonuçlar olarak ele alınması kaçınılmazdır. Sorunun bu yanı ile KAWA, teorinin, tabii ki Marksist-Leninist teorinin *"bütün ülkelerin işçi hareketinin genel biçimi ile ele alınmış"* deneyimi olduğu gerçeğine saldırmaktadır. Her ülkenin deneyimi, kendisi için, anlayışı milliyetçi ve reddedilmesi gereken bir anlayıştır.

KAWA, Sovyetlerin uluslararası geçerliliğine karşı geldikten sora şu tespiti yapmaktadır:

"Sovyetler, Rusya' da Çarlığa karşı mücadelenin ortaya çıkardığı örgütlenme idi. ***1921'e kadar demokratik bir şekilde işleyen Sovyetler, giderek, parti organlarına dönüştüler. Devrimde çıkarı olan sınıf ve partilerin temsil edildiği Sovyetler, 1921'den sonra sadece SBKP/B'nin bir yan kuruluşu haline geldiler."*** *(abç) (aynı yerde)*

KAWA burada; Sovyetlerin 1921'den sonra SBKP'nin yan kuruluşu haline geldiğini iddia ettiği noktada açıkça yalan söylemektedir. İspatsız iddiaları olgu iddiası olarak ileri sürmektedir. İspatsız iddialar için Marksizm-Leninizm'in tavrı açıktır: İspatsız iddialar iftira olarak geri çevrilir.

KAWA, devam ediyor:

"Parti ancak bir sınıfın temsilcisi olarak örgütlenebilir ve parti organları iktidar organı olamazlar. Bolşevikler, Sovyetler içinde çoğunluğu teşkil etseler bile bu böyledir. Pro-

letarya diktatörlüğü bir parti diktatörlüğü değildir. Bir sınıf diktatörlüğüdür ve işçi sınıfı da Sovyetler şeklinde örgütlenmişti. 1917 yazında "Bütün İktidar Sovyetlere" sloganı ile iktidara yürümüştü işçi sınıfı. 1922'ye kadar, Sovyetler delegelerini özgürce seçme ve geri çağırma hakkına sahipti. İktidara doğrudan katılım sözkonusu idi. Daha sonra yasama ve yürütme erkinin birleştirilmesi ile, yürütmeye hakim olan parti yasamayı da denetime aldı ve Sovyet delegelerini parti belirler oldu." (aynı yerde)

Bize, bu bilgileri sunduğu ve proletarya diktatörlüğünün bir sınıf diktatörlüğü olduğunu öğrettiği için, KAWA'ya şükran borçluyuz... Bu borcu ödemek için KAWA'ya, bazı noktalarda –öğretmek ne haddimize...– hatırlatmada bulunmak istiyoruz.

İlkönce, parti ve proletaryayı böyle karşı karşıya koyup, parti diktatörlüğü, sınıf diktatörlüğü şeklinde tartışmanın kendisi yanlıştır. Komünist Partisi işçi sınıfının partisidir. İşçi sınıfının partisi demek, o partinin, işçi sınıfı ile et ile kemiğin içiçe geçmesi gibi birleşmesi demektir. Böyle olduğu içindir ki, parti ile sınıfı birbirine karşı koymak yanlıştır. Sorunu böyle koymak, Komünist Partisini sınıftan kopuk, işçi sınıfını da KP'den kopuk kavrayan bir düşüncenin savunuculuğunu yapmaktır. Böylesi bir anlayış ise, Marksist-Leninistlerin parti ve sınıf ilişkisine yaklaşımları ile çelişen bir anlayıştır.

Bu anlayışın yanlışlığı, kendisini *"Bolşevikler, Sovyetler içinde çoğunluğu teşkil etseler bile bu böyledir"* tespitinde de göstermektedir. Eğer Bolşevikler Sovyetlerde çoğunlukta ise, o zaman karar vermede de bu çoğunluğun verdiği karar geçerlidir ve bu aynı zamanda, partinin de kararı anlamına gelir. İşte parti ile sınıf böyle içiçe geçtiği içindir ki bunlar birbirine karşı konamaz. Ayrıca Bolşevikler Sovyetlere, Partiye üye oldukları için değil, sözkonusu işletmede, üretim alanındaki işçilerin güvenini kazandıkları için seçilirler.

KAWA'nın anlayışı aynı zamanda kapitalizmden komünizme geçiş döneminde Partinin öncü rolünü de reddeden bir anlayıştır. Komünist Partisinin bu rolünü reddetmek, işçi sınıfının öncü müfrezesine gerek kalmadan, komünizme gidileceğini savunan kendiliğindenci bir anlayıştır. Böylesi bir anlayışla da devrim yapılsa da komünizme doğru gidilemez.

"1917 yazında 'Bütün İktidar Sovyetlere' sloganı ile" işçi sınıfının iktidara yürüdüğü tespiti ise, Bolşevik Partinin önderliğini dıştaladığı yerde gerçekleri çarpıtan bir tespittir. Çünkü, bu slogan Bolşevikler tarafından ortaya atılmış ve işçi sınıfı da Bolşeviklerin önderliğinde iktidara yürümüştür.

Bu tespitin ardından gelen *"1922'ye kadar, Sovyetler delegelerini özgürce seçme ve geri çağırma hakkına sahipti"* tespiti, hem daha önce Sovyetlerin *"1921'e kadar demokratik bir şekilde"* işlediğini, 1921'den sonra ise demokratik bir şekilde işlemediğini söyledikleri, kendi tespitleri ile çelişmekte; hem de 1922'den sonra Sovyetlerin (daha doğrusu Sovyetlere seçilen delegelerin) delegelerini özgürce seçme ve geri çağırma hakkının olmadığını söyleyerek yine açıkça yalan söylemektedirler.

KAWA, ispatsız, belgesiz tespitlere, bu bağlamda iddia ve çarpıtmalarına devam ediyor. Tek parti ve parti konusunda şu tespitleri yapmaktadır: *"Tek parti bütün doğruların merkezi haline getirildi. "Parti her zaman haklıdır", "parti yanlış da yapsa hakkıdır", "partiye ters düşmek ihanettir" anlayışı hakim oldu ve açıktır ki bu anlayış demokratik bir içerikten yoksundur." (agb. sayfa 67)* KAWA'nın bu iddiaları Lenin-Stalin döneminin

SBKP'si için açıkça iftiradır.

Yasama ve yürütme erkinin birleştirilmesi sorununa gelince: Önce yasama ve yürütme erkinin, yürütme erkinin seçilmiş yasama erkine karşı sorumlu ve onun denetiminde olması anlamında, birleştirilmesi Marksizm-Leninizm açısından istenen birşeydir. KAWA'nın da aynı yazıda bir başka bağlamda belirttiği gibi *"Yasama ve yürütme görevini birlikte yürütmesi"* Komün'ün, onu *"burjuva parlamentolarından bütünüyle ayıran"* bir üstünlüğüdür.

KAWA *"yürütmeye hakim olan parti yasamaya da hakim oldu"* derken bunun, *"yasama ve yürütme erkinin birleştirilmesi"* sonucu olduğunu söylerken, kendi yanlış burjuva düşüncesini sergiliyor. O kadar da değil. Yürütmeye hakim olan partinin yasamaya da hakim olması, eğer söz konusu parti, emekçi sınıflarının çoğunluğunu temsil eden bir parti ise kötü değil, iyi bir şeydir.

"Sovyet delegelerini partinin belirlediği" iddiasına gelince, KAWA'nın birçok iddiası gibi, bu iddia da yeni değildir, burjuvazinin tüm kalemşörlerinin, tüm proletarya diktatörlüğü düşmanlarının, proletarya diktatörlüğü kadar eski iftirasıdır. Parti tabii ki Sovyetlere seçilecek delegeler için kendi tercihini yapacak ve seçmenlere bunun propagandasını da yapacaktır. Sonucu belirleyen fakat tabii ki seçmenin kendisidir. KAWA o kadar burjuva demokrasisi hayranıdır ki, Sovyetler Birliği'nde burjuva partisi bulunmadığı noktada, seçmenleri hiçe sayıp *"Sovyet delegelerini partinin belirlediği"* iddiasını, üzerlenmektedir.

PARTİ VE DEVLET MUTLAKLAŞTIRILDI MI?

KAWA çarpıtmalara iyice battığı için şöyle devam etmektedir:

"Parti ve devlet mutlaklaştırıldı ve herşeyin 'kıble'si haline getirildi. Parti ve devlet komünizme varmak için bir araç iken bir amaç haline geldi. Komünizme doğru devletin ve partinin giderek zayıflaması gerekirken, merkezileşti, gelişti, güçlendi ve dev bir aygıt olarak halktan koptu, yabancılaştı, parti ve devlet bürokrasisinin imtiyazlarını koruyan bir araç haline geldi. Parti merkezi halk adına karar veren organ oldu. Revizyonizm bu şartlarda geldi. Parti merkezini ele geçiren revizyonistler Lenin ve Stalin'in kurduğu devlet ve parti aygıtını fazla değiştirmeksizin kendi iktidarlarının bir aracı olarak kullandılar. ***Demek ki yabancılaşma, halktan kopma, bürokratlaşma, Stalin döneminde vardı ve revizyonistler zorlanmadan iktidar oldular. 1956 bir sonuçtur.*** *" (abç) (agb. sayfa 67)*

Bütün bu tespitler üzerine tartışmak, sözkonusu noktalarda olguların ne ve nasıl olduğunu ortaya koymak için bir makale yetmez. Fakat, birkaç konuda kısa da olsa tavır takınmak da zorunludur.

Revizyonizmin 1956'da birdenbire ortaya çıktığını Marksist-Leninistler savunmamıştır. Evet, revizyonizm Lenin döneminde de Stalin döneminde de vardı. Bu bir olgudur. Fakat, bu olgu olduğu kadar, Lenin ve Stalin döneminde, bizzat onlar tarafından, onların önderliğinde revizyonizme karşı mücadele verildiği de bir o kadar olgudur. Stalin dönemini ele alırsak: Gerek Tito revizyonizmine, gerekse de bizzat SBKP(B) içinde ortaya çıkan revizyonist eğilimlere –örneğin Politik Ekonomi bağlamındaki tartışmalar vb.–

karşı verilen mücadeleler, revizyonizme karşı nasıl mücadele edildiğini göstermektedir. Bu konuda, yani revizyonizmin 1956'da iktidara gelmesi bağlamında Stalin dönemi için tartışılması gereken temel sorun, ***revizyonizme karşı mücadelenin verilip verilmediğidir.*** KAWA, bu gerçekleri gözardı ederek yanlış bir konumun savunuculuğunu yapmaktadır. Bu birincisi.

İkincisi ise bürokratizm sorunudur. Bürokrasi, kapitalizmden komünizme geçiş dönemi olan proletarya diktatörlüğü, yani komünizmin ilk evresi olarak tanımlanan sosyalizm döneminde ***bir bütün*** olarak ortadan kalkmaz. Çünkü, bu dönemde –burjuvazi sınıf olarak tasfiye edilse de–, işçi, köylü ve aydın kesim varlığını sürdürmektedir. Bu olgu, hem sınıf mücadelesinin sürdürülmesinin varlığı demektir, hem de devletin –proletarya devleti de olsa– varlığını içerir. Devlet sönmediği sürece de bürokrasi bir bütün olarak ortadan kalkmaz. Sosyalizmde, kuşkusuz "burjuva demokrasisi"ndeki temel özelliği halktan kopukluk, onun üzerinde burjuvazinin hizmetinde bir kast olan tipte, bir nitelikten çıkar bürokrasi. Yine de devletin çeşitli özel eğitim gerektiren işlerini yapan bir kesim uzman insan, bu anlamda bir bürokrasi sosyalizmde de vardır. Bu konuda da esas sorun, bürokrasinin ortadan kalkması ve bürokrasiye karşı mücadele edilip edilmediği sorunudur. Bu konuda Lenin ve Stalin döneminde bürokrasiye karşı büyük bir mücadele verilmiştir. Revizyonistlerin iktidara gelmesinden dolayı, Lenin-Stalin döneminde verilen bu mücadeleyi yok göstermek siyasi sahtekarlıktan başka bir şey değildir.

Üçüncüsü, devletin halka yabancılaşması sorunudur. Bu konuda da KAWA gerçekleri çarpıtıyor. Devlet, en yabancılaşmış biçimi ile kapitalist toplumda kendisini ortaya koyar. Yani varlığından beri devlet, yabancılaşmanın en üst düzeyine kapitalist toplumda varmıştır. Kapitalizmden komünizme geçiş dönemi olan proletarya diktatörlüğü döneminde proletaryanın iktidara geldiği andan itibaren, önünde duran görev bu yabancılaşmayı ortadan kaldırmaktır. Proletarya iktidarı bu yabancılaşmayı ortadan kaldırdığı ölçüde devletin sönüp gittiği komünizmin üst evresine doğru yol alınmış olacaktır. Bu aynı zamanda sınıfların bütünüyle ortadan kaldırılması da demektir. Sosyalist devrimin hemen ertesinde, bu yabancılaşmanın tümüyle ortadan kaldırılabileceğini ve kaldırılmasını savunmak Marksist-Leninist devlet teorisiyle çelişir. Sovyetler Birliği bağlamında, Lenin-Stalin dönemi için tartışılması gereken sorun, bu yabancılaşmanın hangi düzeyde ortadan kaldırıldığı ve bunun ortadan kaldırılması için ne kadar mücadele verildiği sorunudur. Bunu somut verileriyle ortaya koymak için ise, bu dönemde yapılanları olgu ve belgeleriyle ortaya koymak gerekir. KAWA, bu sorunda da ispatsız iddia temelinde siyaset yapmaktadır.

KAWA, işçi sınıfı ile Komünist Partiyi karşı karşıya koyarak yarattığı *"parti diktatörlüğü"*nden sonra, bürokrasi konusunda tavır takındığı yerde *"kişi diktatörlüğü"*nü de doğurmaktadır. Tavırları şöyledir:

"Parti bürokrasisi ömür boyu yönetici olarak kaldı. 80-90 yaşlarında üretken olmayan statükocu yöneticilerin halkın iradesini yansıtmaları, çıkarlarını savunmaları zordur. Bu durumda kitlelerin rolünü, kollektivizmi tali plana düşürür, bireye tapınmayı öne çıkarır, genç ve dinamik kadroları dıştalar. ***Kişi diktatörlüğü kaçınılmaz olarak ona destek veren zümre diktatörlüğünü de beraberinde getirir.****" (abç) (agb. sayfa 67)*

KAWA bir türlü açık konuşamıyor. Kimdir bu 80-90 yaşlarında üretken olmayan yöne-

ticiler? Kişi diktatörlüğü bağlamında, kim ya da kimlerdir bu diktatör/diktatörler? Cevap yok! KAWA genel iddialarda bulunup, iddialarını somutlaştırmamakta ve böylece herkes istediği gibi yorumlayabileceği bir tavırla karşı karşıya kalmaktadır. Böylesi tavırlar ancak reddedilir. Herhalükarda Lenin-Stalin döneminde 80-90 yaşlarında yöneticiler olmadığı olgudur. Kaldı ki, yalnızca 80-90 yaşında olmanın *"statükocu"* lukla *"üretken olmamakla"* eşitlenmesi de yanlıştır. 80-90 yaşında devrimciler olabileceği gibi; 17-18 yaşında karşı-devrimci statükocular da olabilir. KAWA burada da burjuva idealizmi içinde yüzüp, sorunun yaşlılık-gençlik değil, revizyonizm / Marksizm-Leninizm sorunu olduğunu kavramamaktadır.

SOSYALİZMDE MUHALEFET SORUNU

KAWA, kitlelerin bilincini karartmayı muhalefet bağlamında da sürdürmektedir. Tavırları şöyledir:

"SSCB'de muhalefete karşı tavır, Rusya özgülünde doğru olabilir ama, her zaman her yerde muhalefetin ezilmesi yanlıştır. *(abç) Muhalefet eleştiri demektir, denetim demektir. Kanuni sınırlar içinde meşru zeminde bir muhalefet için meşru sınır, devrimin çıkarlarını savunmaktır. Bu şart altında muhalefet devrime hizmettir. İktidarın muhalefete karşı bu sınırlar dahilinde tolerans ve tahammül göstermesi, sosyalist demokrasinin bir gereğidir." (agb. sayfa 67)*

(Burada şunu belirtmek istiyoruz: KAWA'nın kastettiği şiddet kullanarak *"ezilmek"* olayıdır. Yoksa ideolojik mücadele yöntemleri ile ezmek değil. Aksi taktirde söylenenlerin anlamı kalmaz. Biz de polemiği KAWA'nın ezmekten anladığı çerçeve içinde yürütüyoruz)

Altını çizdiğimiz yerde KAWA, iki sahtekarlık yapmaktadır. Birincisi, SSCB'de muhalefete karşı takınılan tavıra *"doğru olabilir"* diyerek, sanki bu tavrı doğru görüyormuş havasını vermektedir. Halbuki, iddia temelinde getirdikleri "eleştiri"ler bunun tersini ispatlamaktadır.

İkincisi ise *"her zaman her yerde muhalefetin ezilmesi yanlıştır"* tespiti ile yapılmaktadır. Böylesi bir tespit gerçekleri çarpıtan bir tespittir. Çünkü, SSCB'de muhalefet *"her zaman her yerde"* ezilmemiştir. Bu gerçeği reddeden bu tespit, aynı zamanda sözkonusu muhalefetin nasıl bir muhalefet olduğu gerçeğini de gözardı etmektedir. Şöyle ki, sözkonusu muhalefet –örneğin Troçki– ile ideolojik alanda uzun bir süre mücadele verilmiştir. İdeolojik olarak görüş ayrılıkları üzerine, en geniş bir şekilde tartışılmıştır. Bu dönemde ***muhalefete*** karşı şiddet kullanılmamıştır, muhalefet *"ezilmemiş"* tir. Ne zaman ki sözkonusu muhalefet, karşı-devrimci eylemlere yönelmiş, işte bu noktadan itibaren sözkonusu muhalefet ezilmeye başlanmıştır ve doğru da yapılmıştır. Çünkü sözkonusu muhalefetin pratik eylemleri, proletarya diktatörlüğüne karşı yönelen eylemlerdir. Proletarya diktatörlüğüne karşı yönelen muhalefet üzerindeki baskı, sosyalist demokrasi ile çelişmez.

Ayrıca, muhalefetin her zaman her yerde ezilmesi gerektiğini savunan kimdir? Nerede nasıl savunuluyor? sorularına da cevap yoktur. O zaman, bu polemik kime karşıdır?

KAWA'nın siyasi cehaleti ya da bilinçli çarpıtması muhalefetin nasıl bir muhalefet olduğunu somut olarak ele almamasının sonucunda daha da açığa çıkmaktadır. İktidarda

işçi sınıfı ve bu iktidara karşı diğer sınıfları temsil eden muhalefetin, *"devrimin çıkarlarını savunma"*sı ne demektir? İşçi sınıfının iktidarına karşı hangi sınıfın iktidarı için mücadele edilmektedir? Ve bu, nasıl olur da devrimin –sosyalist devrimin– çıkarlarını savunmakla uyuşabilmektedir? KAWA SSCB'de muhalefetin, tam da işçi sınıfı iktidarına karşı gelen ve bu bağlamda devrimin çıkarlarına ters düşen bir muhalefet olduğu gerçeğini gözardı etmektedir. Bu gerçeği gözardı ettiği için şu tespiti yapmaktadır:

"Parti toplumun çoğunluğunu temsil etse de, temsil edemediği azınlığın siyasal hakları ve muhalefet hakları sözkonusudur. Sosyalizmde bu pratik olarak gerçekleşmedi." *(abç) (agb, sayfa 67)*

KAWA bir kez daha siyasi sahtekarlık yapmaktadır. Bu sahtekarlığı ulusal hareketler bağlamında yapılan şu tespitle devam ettirmektedir:

"Sosyalist demokrasi, kişi hak ve özgürlükleri önemsenmedi. 1921 Komünist Enternasyonal tartışmalarında desteklenmesi gereken ulusal hareketler için getirilen kriterlerden "demokrat olma" şartı kondu. Her anti-emperyalist hareketin demokrat olmayacağı açıktır." *(abç) (agb, sayfa 68)*

Sosyalist demokrasinin, kişi hak ve özgürlüklerinin önemsenmediği tespiti koca bir YALANdır. Somut olarak Rusya'da işçi ve köylülere *"kişi hak ve özgürlüklerini"* getiren sosyalist devrim olmuştur. *"Kişi hak ve özgürlükleri"* kısıtlanan burjuvazidir. Ve bu doğrudur da!

Komünist Enternasyonal tartışmalarında, desteklenmesi gereken ulusal hareketlere getirilen kriter ***"demokrat** olma"* değil, ***"devrimci"*** olmadır. İşte Lenin'in bu konuda söyledikleri: *"... Bu tartışma sonunda "burjuva demokratik" hareket teriminin yerine **"devrimci-ulusal hareket"** (abç) terimini kullanmayı oybirliğiyle kararlaştırdık." (Lenin, "Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı", sayfa 22, Sol Yayınları)* KAWA'nın çokça bilinen bu gerçeği çarpıtmasının ardında milliyetçilik yatmaktadır. Çünkü, *"devrimci"* olma kriterini belirtirse, o zaman örneğin Güney Kürdistan'da Barzani ve Talabani önderliğindeki hareketin desteklenmeme "tehlikesi" ortaya çıkar. Ama nasıl olur da *"biz Kürtlerin ulusal hareketi"* desteklenmez? Bu milliyetçi güdü, KAWA'yı bu konuda çarpıtmaya itmiştir.

KAWA BURJUVA DEMOKRASİSİ HAYRANI

Şimdiye kadar ele aldığımız bu bölümde KAWA, özet olarak şu sonuçları çıkarmaktadır:

"Bütün sosyalist devletlerin uygulamalarına baktığımızda;

a) İşçilerin örgütlenme hakkı yok,

b) Bağımsız sendikalar yok, var olanlar KP yan kuruluşlarıdır. İşçilerin grev hakkı yok. Oysa, Lenin, işçilerin çıkarlarını devlete karşı savunan bağımsız sendikaların varlığını ve grev hakkını savunuyordu.

c) Toplumsallaştırma, kollektifleştirmede aşırıya gidildi, kişi hak ve özgürlükleri zedelendi. Toplum-fert ikileminde, ferdi haklar hiçe sayıldı.

d) Toplantı-gösteri hakkı tanınmadı, yanlışlara karşı halkın reaksiyonunu, tepkisini gösterme hakkı kullanılmadığı için toplum durağanlaşıp ilgisizleşti.

e) Proletarya-burjuvazi, sosyalizm-kapitalizm ikileminde herşey siyah-beyaz olarak

algılandığı için, parti yayınları dışında başka yayınlar, resmi hakim görüşlere karşı başka bir görüş ve düşünce, burjuvazinin görüşü, dolayısıyla karşı-devrimci bir olgu olarak kavrandı, toplum, parti düşüncesi dışında tartışan, özgür düşünen, düşüncelerini toplumda tartıştıran, dinamik, üretken toplum olmaktan çıktı. Basın ve düşünce özgürlüğü, dolayısıyla halkın herşeyi öğrenme özgürlüğü tam olarak uygulanmadı." (agb, sayfa 68)

Burada yapılan tespitlerin ***tümü*** reddedilmesi gereken tespitlerdir. Aslında KAWA'nın, bu yaptığı tespitlerden sonra, sosyalist dediği ülkelerin hiçbirinde sosyalizmin olmadığını savunması gerekir. Çünkü sosyalizmde –işçi sınıfının iktidarı–, işçi sınıfının, *"işçilerin örgütlenme hakkı"* yoksa (bu örgütlenmenin içi açılmak zorundadır), o zaman işçi sınıfı nasıl olur da iktidara sahip olur? vb. vb. Sovyetlerde, sendikalarda, partide, kollektiflerde vb., vb. yerlerde örgütlenme, örgütlenme hakkı değil midir? Örgütlenme hakkını KAWA nasıl anlıyor? Bunun bir tek cevabı vardır. Burjuvaca! Burjuva partilerinde örgütlenme! Çünkü Sovyetler Birliği'nde olmayan bu *"örgütlenme hakkı"* idi.

Bağımsız sendikalar bağlamında söylenenler, ***kim***den, ***ne***den bağımsız? sorusuna cevap verilmediği sürece, sadece bilinçleri karartmaya hizmet eden tespitlerdir. Sendikaların Komünist Partisinin *"yan kuruluşları"* olduğu KAWA'nın burjuva kalemşörlerden devraldığı bir yalandır. Hayır Sovyetler Birliği'nde sendikalar *"partinin yan kuruluşu"* değildiler. Fakat onlar SBKP'li üyeler üzerinden partinin siyaseti ve ideolojisine bağlanıyorlardı. Ve bu yapılması gereken şeydi de!

Kollektifleştirmede aşırıya gidildiği sorununa ileride değineceğimiz için şimdilik geçiyoruz. Fakat, kişi hak ve özgürlükleri konusunda ileri sürülen iddia, sosyalizme saldırılarda en çok kullanılan iddialardan biri olduğu için, biz SSCB 1936 Anayasasından bu konu ile ilgili kısa bir alıntı aktarmayı zorunlu görüyoruz. Sözkonusu alıntı, 5 Aralık 1936 tarihinde kabul edilen Anayasa'nın 125. paragrafıdır. Bu paragrafın esas bölümü şöyledir:

"a) Konuşma özgürlüğü,

b) Basın özgürlüğü,

c) Toplantı ve gösteri yapma özgürlüğü,

d) Yürüyüş ve miting yapma özgürlüğü." (SSCB Anayasası, Almanca, Tercümesi bize aittir.)

Burada da görüldüğü gibi, konuşma, basın, toplantı, gösteri vb. özgürlükler Anayasa ile garanti altına alınmıştır. Bu olgu, en azından KAWA'nın yasal düzeydeki olguları çarpıttığını açıkça ispat etmekedir. Burjuva devletlerinin tersine, Sovyetler Birliği'nde Anayasa ve yasalar kağıt üzerinde kalmamış, hayata uygulanmıştır da!

PROLETARYA DİKTATÖRLÜĞÜNÜN SORUNLARI

Bu başlık ile başlayan bölümde ilk önce Paris Komünü'nün ve Lenin'in Kautsky ile tartışmasının bir özeti yapılmaktadır. Devamında sovyetler bağlamında şu tespitler yapılmaktadır:

"Rusya' nın özgül koşullarının ürünü olan sovyetler, sonraki yıllarda, özellikle Komünist Enternasyonal' e üye partilere zorunlu bir model olarak sunuldu. Tüm ülkeler için

–Avrupa da dahil– sovyet modelini izlemeleri tavsiye edildi. ***Demokrasi geleneğine sahip çoğulcu parlamenter sistemle yönetilen sendikalar da dahil örgütlenme imkanına uzun zamandan beri kavuşmuş ülkeler için sovyetler bir model olabilir mi? Dahası sovyetler, proletarya hareketinin bulabildiği en iyi model midir? Sovyet deneyi incelendiğinde böyle olmadıkları, bir dizi aksaklığı da beraberinde getirdikleri pekala görülebilir.*** *" (abç) (agb. sayfa 72)*

Bu alıntı, KAWA'nın sovyetlerin uluslararası geçerliliğe sahip olmasına karşı çıkmasının perde arkasını ortaya koymaktadır. KAWA, Avrupa ülkelerinde var olan burjuva demokrasisini sovyetlerin karşısına koyarak, özellikle buralarda sovyetlerin model alınamayacağını savunan bir konumda konaklamıştır. KAWA'nın gönlünde yatan "demokrasi", çoğulcu parlamenter sistem diye adlandırılan burjuva demokrasisidir. Bunun için de, demokrasiden bahsederken, ayrım yapmayarak genel olarak demokrasiden dem vurmaktadır. Sınıflarüstü demokrasi savunusu, KAWA'yı sovyet modelini reddetme noktasına vardırmıştır. Sovyet modelinin uluslararası geçerliliğe sahip olduğu gerçeğini reddetmek, burjuva parlamenter sistemini savunma dışında hiçbir anlama gelmez.

KAWA'nın *"bir dizi aksaklığı içinde barındırdığı"*nı söylediği Sovyet modeli, burjuva demokrasisinden katbekat üstün olan, ve proletarya diktatörlüğünün şimdiye dek bulunan, bilinen, uygulanan en iyi biçimi olan *"doğrudan demokrasi"* modelidir. Sovyet tipi demokraside her kişi bulunduğu, çalıştığı, yaşadığı alanda doğrudan doğruya yönetime katılmaktadır. Sovyet tipi örgütlenmede, seçilenlerin her an seçenler tarafından geri çağrılma imkanı vardır. "Demokrasi", burjuva diktatörlüğünün bir biçimi olan burjuva demokrasisinin tersine "temsili" değil, doğrudan demokrasidir. KAWA, sosyalist demokrasinin burun kıvırdığı bu en iyi biçimine, burjuva demokrasisini tercih etmektedir. Burjuva sınıf içgüdüsünün doğal bir sonucudur bu!

*"Çoğulcu parlamenter sistem"*de varolan sendikal örgütlenmeyi, demokrasinin geleneğine yorumlayan KAWA, sözkonusu sistemde sendikaların büyük çoğunluğunun burjuvaziye hizmet ettiğini de gözardı etmektedir. SSCB'nde sendikaları *"partinin yan kuruluşu"* olarak eleştirip, *"işçilerin örgütlenme hakkı yok"*tu diye yapılan tespitlerle karşılaştırıldığında, burjuva sistemde düzenin parçası haline gelen sendikalarda örgütlenmeyi öne çıkarmak, burjuva düşüncelerin savunuculuğunu yapmak demektir.

Komünist Enternasyonal'e getirilen eleştiri içinde KAWA, bir yandan *"zorunlu bir model olarak sunuldu"* diye tespit yapmakta, hemen ardında ise *"tavsiye edildi"* demektedir. Zorunlu kılmak ile tavsiye etmek bir ve aynı şey değildir. KAWA, en küçük noktalarda bile sorunu çarpıtmadan siyaset yapamıyor.

Sovyet deneyinin getirdiği *"bir dizi aksaklık"* bağlamında ise şunlar savunulmaktadır:

"Sovyetler, üretim birimleri temeli üzerine kurulmuşlardır. Seçme hakkına kavuşabilmek için bu birimlerden birinde yer almak gerekiyordu. Seçme yaşına gelmiş nüfusun Rusya gibi sanayinin geri olduğu bir ülkede üretim birimlerinde yeralamayacağı gerçeği düşünüldüğünde daha başından bu hakkı nüfusun büyük çoğunluğunun kullanamayacağı açıktır. Böyle olunca Rusya'nın kendine özgü olarak aldığı eski sömürücüleri bu haktan yoksun bırakma kararını hesaba katmasak bile azınlık bir kesimin seçme ve seçilme hakkından yararlandığı söylenebilir. Bu da, proletarya devletinin tüm emekçi kalkı

yönetime kattığı iddiasını boşlukta bırakır." (agb. sayfa 72)

Burada söylenenlerde doğru bir tek şey yoktur. KAWA bir papağan gibi burjuva kalemşörlerinin anti-komünist iddialarını yinelemektedir.

Önce olguları doğru tespit etmek gerekir: Eski burjuvaziye ve toprak ağası sınıfının mensuplarına seçme ve seçilme hakkının –1936'ya dek– yasaklandığı, onun bu *"hakkının"* elinden alındığı olgudur. Ve bu doğrudur da! Buna *"demokrasi yok"* luğunun göstergesi olarak bakmak ancak *"genel oy hakkı"* nı kutsal inek gören "şekilci"lere yaraşır. Lenin onlar hakkında şöyle diyor:

"Biçimsel demokratik görüş, proletaryanın ve proleter sınıf mücadelesinin çıkarlarının en üstün olduğunu kabule yanaşmayan bir burjuva demokratın görüşünün aynıdır." *(abç) (Lenin, "Proleter Devrim ve Dönek Kautsky", sayfa 122, Bilim ve Sosyalizm Yayınları)*

İkincisi, seçme seçilme hakkı elinden alınmış olan eski burjuva ve toprak ağası sınıfların mensupları (ki bu toplumun %5'ini bile oluşturmayan küçücük bir azınlığı idi) dışında tüm yetişkin nüfusun seçme ve seçilme hakkına sahip olduğu ve bu hakkı kullandığı olgudur. *"Azınlık bir kesimin seçme ve seçilme hakkından yararlandığı"* iddiası kuyruklu bir yalandır.

Üçüncüsü, Sovyetler Birliği'nde bütün emekçi sınıf ve tabakalar yalnızca üretim birimleri temelinde değil, bunun dışında değişik biçimlerde de örgütlenmiştir ve buralarda doğrudan yönetime katılma durumundadır.

Dördüncüsü, *"seçme-seçilme hakkına kavuşabilmek için üretim birimlerinde örgütlenmek gerekiyordu"* tespitinden, *"sanayisi geri olan bir ülkede tüm nüfusun üretim birimlerinde yer alamayacağı açıktır"* sonucuna varmak için, köylüyü üreticiden, tarımı üretimden saymamak gerekir. Marksizm-Leninizm adına konuşan KAWA bu beceriyi gösterebilmiştir. Burjuva demokrasisi hayranlığı işte örgütleri bunca saçmalamaya kadar götürebilmektedir.

Beşincisi, Sovyetler Birliği'nde var olan üç ana sovyet biçimi, işçi, köylü ve asker sovyetleridir. Ve tüm emekçi nüfus bu sovyetler içinde örgütlenmiştir. Sovyetler Birliği'nde yetişkin nüfusun %90'ından fazlası seçme ve seçilme hakkına sahiptir. Bunu *"azınlık bir kesim"* diye adlandırabilmek için, dünyaya %5'in gözlüğünden bakmak gerekir! KAWA'nın yaptığı budur! Yeni değildir KAWA'nın yaptığı. O yalnızca Kautsky'yi yinelemektedir. Dönek Kautsky bu bağlamda KAWA' nın yol gestiricisidir.

Altıncısı, seçme-seçilme hakkının kendisine gelince durum şöyledir: 1918'de, Sovyet Rusya Cumhuriyetler Birliği'nin Anayasa'sının 64. paragrafında seçme ve seçilme hakına sahip olanlar, çalıştığı işyerine göre değil, yaş sınırı ile tespit edilmektedir. Sözkonusu yaş sınırı 18'dir. Paragraf 65'de ise seçme ve seçilme hakkına sahip olmayanlar tespit edilmektedir. Bunlar ise, genel olarak tespit edersek, sömürücü olan kesimdir. Bu bağlamda KAWA kendisi de *"sömürücüleri bu haktan yoksun bırakma kararı"* ndan bahsetmektedir. Yani paragraf 65'de sözkonusu edilen kesim, sömürücüler dışında 18 yaşını doldurmuş olan her vatandaş, seçme ve seçilme hakkına sahiptir.

Sömürücülerin tasfiye edildiği ve artık sınırlamaya gerek kalmadığı bir ortamda, 1936 Anayasasında ise sınırlamasız bütün vatandaşlara, sovyetlere seçme hakkının yaş sınırı 18, seçilme hakkının yaş sınırı ise 23 olarak tespit edilmektedir. KAWA eğer merak

ediyorsa, sözkonusu Anayasanın "Seçim Sistemi" bölümüne bakabilir... Bu olgulara bakıldığında söylenebilecek tek şey, araştırmayana söz hakkı yoktur! KAWA'nın sahtekarlık yaptığını tespit etmekten biz de bıktık doğrusu...

KAWA'ya göre *"Sovyetler sisteminin ikinci aksaklığı da şudur;* ***siyasal yaşamı cansızlaştırmıştır.****" (abç) (agb, sayfa 72)* Sovyetler Birliği'ndeki siyasal yaşamdan biraz da olsa haberi olanlar için, bu tespit, sadece gülünecek bir tespittir. KAWA açıkça yalan söylemeye soyunmuş durumdadır. Fakat biz, bu yaklaşımın hangi siyasi anlayışa dayandığına bakmak istiyoruz. Siyasal yaşamın cansızlaştırıldığı tespitini yaptıktan sonra, şu tavrı takınmaktadırlar:

"Ancak yürünmemiş bir yolda (gelecek her zaman herkes için böyle olacaktır) deneme ve yanılmanın yöntemiyle bir bakıma el yordamıyla yol alındığı (buraya kadar çook "felsefi" ve ampirik bir düşüncenin savunusu vardır /BN) *bir ortamda* ***politik özgürlük olmadan yeni bir toplumun inşa etmenin olanaksızlığı bugün daha iyi görülmektedir. Özgürlüğün sınırlandığı farklı düşünce ve politik eğilimlerin yasaklandığı tüm devletlerde halkın yaşamı bozuk, yoksul ve verimsiz olmuştur. Bütün yaratıcı kimlikleri yok edilmiş, ilerleme kaynaklarının kapatılması ve demokrasi dışında tutulmalar sadece politik bakımdan değil, ekonomik ve sosyal açıdan da aynı olumsuzluklara yolaçar. Tüm anti-demokratik ülkeler geri ülkelerdir.****" (abç) (agb, sayfa 72)*

Burada birkez daha KAWA'nın sınıflar üstü demokrasi anlayışı ortaya çıkmaktadır. KAWA, proletarya diktatörlüğü şartlarında *"özgürlüğün kısıtlanması"*nı yanlış buluyor. Bu, kendilerinin bileceği bir iştir ama, Marksizm-Leninizm adına bu düşüncelerin savunulmasına da tahammülümüz yoktur. Demokrasi, ister burjuva, isterse de proleter demokrasisi olsun, *"özgürlüğü"* sınırlar. Çünkü demokrasi, *"bir sınıf tarafından bir başka sınıfa, nüfusun bir bölümü tarafından nüfusun bir başka bölümüne karşı, sistemli zor uygulamasını sağlamaya yarayan bir örgüttür." (Lenin, Devlet ve İhtilal, sayfa 109, Bilim ve Sosyalizm Yayınları)*

İşte demokrasi böyle bir *"sistemli* ***zor****"* uygulayan örgüt olduğu için, genel olarak özgürlükle uyuşmaz. Özgürlük, devletin varolduğu şartlarda sürekli, şu ya da bu ölçüde sınırlıdır. Sınıfların yok olduğu, devletin sönerek ortadan kalktığı, Komünist toplumun üst evresinde ancak, hiçbir istisna tanımayan, yasaklarla sınırlanmayan bir özgürlük mümkün olacaktır. (Orada da fakat özgürlüğün tek tek bireyler tarafından hiçbir zor olmadan uygulayacağı sınırları vardır. Çünkü özgürlük *"zorunluluğun kavranması"* dır.) O zaman da ama, devletin sönmesi gibi demokrasi de sönmüş, ortadan kalkmış olacaktır. Demokrasi sorununa yaklaşımda yanlış bir konumda olan KAWA, *"politik özgürlüğün"* de sınırlı olacağını bir türlü kavramamıştır. Sorunun özü, sınırlanan politik özgürlüğün hangi sınıfın çıkarlarını temsil ettiği ve sınırlamanın hangi sınıf tarafından yapıldığıdır. Biz, proletarya diktatörlüğü şartlarında burjuvazinin çıkarlarını dile getiren "politik özgürlüğü" sınırlar, duruma göre toptan yasaklarız da. Bunun sınırını belirleyecek olan proletaryanın sınıf çıkarlarıdır. Burjuvaca ve aptalca bir sınırsız özgürlük düşüncesi değil!

Halkın yaşamının *"bozuk, yoksul ve verimsiz"* olmasını, özgürlüğün sınırlandırılmasının sonucu olduğunun savunulması ise, bilinçli bir çarpıtma değilse eğer, ancak siyasi cehaletle açıklanabilir bir düşüncedir. Halkın yaşamının bozuk, yoksul ve verimsiz olmasını kapitalist üretim sisteminde değil de, yasal düzenlemelerde aramak, kapitalist düzenin

sömürü temelinde yükseldiği ve varlığının bu sömürü sistemine dayandığını kitlelerden saklamak, demokrasi savunuculuğu adına mümkün olmaktadır.

Kapitalist sistemin şirin gösterilmesi kendisini, *"tüm anti-demokratik ülkeler geri ülkelerdir"* tespitinde de ortaya koymaktadır. Bu tespite göre varılacak sonuç şudur: Gelişmiş kapitalist ülkeler anti-demokratik değildir! Ve bu, sözkonusu gelişmiş kapitalist ülkelerde genel olarak demokrasinin olduğunu savunmaktadır. Bu demokrasinin nasıl olduğunu örneğin ABD'de, siyah emekçilere, Almanya'da "yabancı" işçilere vb. sormak gerekir! KAWA, emperyalizmin tüm çizgi boyunca gericilik olduğu gerçeğine sırtını dönmüştür. Böyle bir tavrı takınabilmek ancak, demokrasinin sınıflarüstü bir şey olduğunu savunmakla mümkündür. KAWA'nın yaklaşımı da budur.

KAWA, hiçbir veriye dayanmadan, esas olarak Troçkistlerin savunduğu iç savaş döneminde işçi sınıfının sınıf olmaktan çıktığı düşüncesini devralarak, *"iç savaşta en ileri işçiler cepheye gönderildiler. Böylece işçi sınıfı deklase oldu." (agb, sayfa 73)* tespitini yaptıktan sonra, Kurucu Meclis sorununa değinmektedir. Kurucu Meclis'in kapatılmasının doğurduğu sonuç, KAWA'ya göre şöyledir:

"Doğrudan genel seçimler yapılamadığı için tüm ülkede siyasal yaşam boğulduğu gibi Sovyetler de felçli duruma geldi. Parti gibi iradi bir kurum için tek çizgi anlaşılır birşeydi ama tüm toplumu böyle bir mekanizma ile sınırlandırmak hem güç hem de bir dizi sakatlıklara sebep olacaktır. Sonuçta basın özgürlüğü, toplantı özgürlüğü, hak arama özgürlüğü vb. sınırlandığında kitle kuruluşları, sendikalar, dernekler, gençlik örgütleri tüm canlılığını yitirir ve yaşam göstermelik bir biçime dönüşür." (agb, sayfa 73)

KAWA'nın mantığı şudur: Kurucu Meclis dağıtıldığı için doğrudan genel seçimler yapılamadı. Genel seçimler yapılamadığı için de, tüm ülkede siyasal yaşam boğuldu ve Sovyetler felç oldu. Geriye kalan sadece Parti'nin egemenliğidir. Öyleyse Kurucu Meclis'in dağıtılması yanlıştı... Siyasal yaşamın boğulmaması, Sovyetlerin felçli hale gelmemesinin KAWA'ya göre tek bir garantisi vardır: Genel seçimler! Sovyetlerde örgütlenme, seçme-seçilme hakkından yararlanma sadece *"sanayi de üretim birimlerinde yer alanlar"* la sınırladığından, genel geçim hakkından yararlanabilmek için bir Kurucu Meclis'in gerekli olduğu sonucu çıkarılmaktadır. Nereden bakılırsa bakılsın KAWA'nın proletaryanın bakış açısına sahip olmadığı açığa çıkmaktadır.

KAWA, genel seçimlere o kadar sarılmış ki, genel seçimleri ülke genelinde kamuoyunun nabzını elde tutmanın da tek garantisi haline getirmektedir. Aynen şöyle denmektedir: *"Kurucu Meclis'in kapatılmasıyla Rusya'da genel seçimler de yapılamadı. Böylece ülke genelinde kamuoyunun nabzını tutma olanağı ortadan kalktı." (aynı yerde)* Genel seçimlere ve Kurucu Meclise verilen bu önemin ardında yatan gerçek, sovyetlerin reddedilmesi gerçeğidir. Bunun için de sonuçta şunlar savunulabilmektedir: *"Bütün bu sorunları nasıl aşacağız. İnsanlığın deneyimleriyle yarattığı iki olgu var;* (burada sovyet modelinin en iyi model olmadığı görüşünü hatırlayın /BN) *sovyetler deneyi ve burjuva demokratik devlet. İkisinin de sorunları çözme anlamında çare olmadıkları pratikte görüldü. Geriye ne kalıyor?* (Şimdi DİKKAT! Tarihsel bir buluş geliyor! /BN) ***Sanırım toplumun ilerleme kaynaklarını tıkamayacak, doğrudan seçime dayanan çoğulcu bir proletarya devleti...*** *" (abç) (agb, sayfa 75)*

Sovyetler, sorunu *"çözme anlamında"* (bu ne demekse?) çare olmaktan çıkarıldıktan

sonra, ortaya *"burjuva demokratik devlet"* ile sovyetlerin içiçe geçirildiği proletarya devletinin *"çoğulcu"* olması ne demektir ve bundan ne anlaşılmaktadır? Bu "çoğulcu"luk, proletarya devletinde birkaç değişik partinin varolması anlamında mı bir "çoğulcu"luktur? Eğer durum böyle ise, özellikle Doğu Avrupa ülkelerinde yaşananlar böyle değil miydi? Tek parti, Marksist-Leninistler tarafından nerede, nasıl mutlaklaştırıldı? Ayrıca, bir ya da birçok partinin varlığı, devletin sovyet biçiminde örgütlenip örgütlenmemesi ile bağı nedir? KAWA, bu sorulara açık ve net cevap vermek zorundadır.

Görünüşte KAWA, proletarya devletinden yanadır. Ama bu devletin *"diktatörlük"* olarak tanımlanmasına karşıdır. Yani, diktatörlüğün olmadığı *"doğrudan seçime dayanan çoğulcu bir proletarya devleti"*ni savunmaktadır. KAWA'nın tavrı şöyledir: ***"Son olarak devlet, demokrasi, diktatörlük kavramlarına da değinmek istiyorum. Teoride bu üç kavramın aynı anlama geldiği vurgulanırsa da (bu yanlış da değil) gerçek hayatta durum böyle değildir. Gerçek yaşamda demokrasi, toplumun ve bireylerin özgürleşmesini, diktatörlük ise baskıyı zoru şiddeti ve kalıcılığı çağrıştırıyor. Bunun için sosyalistlerin geçiş devleti için diktatörlük kavramı yerine demokrasi kavramını koymaları daha uygun düşüyor."*** *(abç) (aynı yerde)*

KAWA, kavramları değiştirince gerçekleri de değiştireceğini sanıyor ama büyük bir yanılgı içindedir. Teoride devlet, demokrasi ve diktatörlüğün aynı anlama geldiğini kabul ediyorsanız, o zaman diktatörlük kavramını kullanmamanın hiçbir tutar yanı yoktur. Sorun, kavram değiştirme sorunu değildir. Sorunun özü, teoride kabul edilir görüntüsü ardında, diktatörlüğün pratikte açıkça reddedilmesi sorunudur. KAWA, *"baskıyı, zoru, şiddeti"* çağrıştırdığı için diktatörlük kavramını reddetmekle, aslında teoride ve evet, pratikte de, demokrasinin baskıyı, zoru, şiddeti içerdiğini reddetmektedir. Demokrasi ile diktatörlüğün böyle karşı karşıya konması kökten yanlış bir tavırdır. Proletarya diktatörlüğünü reddetmek için Kemal Burkay ve takımı *"nesnel koşullar"*, *"sevimsiz bir terim"* gerekçelerinin ardına sığınırken, bunlar KAWA'da, *"gerçek yaşam"*, *"baskıyı, zoru, şiddeti çağrıştırıyor"*; yani kulağa hoş gelmiyor biçimine dönüşmektedir. Aslında yoktur birbirlerinden fazla farkları. K. Burkay ile KAWA arasında bu noktada tek bir fark kalmıştır. Burkay, proletarya diktatörlüğünü açıkça reddederken, KAWA bunu utangaç bir şekilde yapmaktadır. Aradaki mesafe pek fazla değildir... Demokrasinin sınıflarüstü savunusu oportünist devrimcilerle karşı-devrimcileri bu konuda bir noktada birleştirmiştir. Doğaldır da... KAWA, bu yaklaşımını düzeltmezse, proletarya diktatörlüğünü açıkça da reddetmeye doğru gidecektir. Orta yolda kalınamaz...

SOSYALİST EKONOMİNİN ÖRGÜTLENMESİ VE SORUNLARI

Böylesi bir başlık atıldığı zaman, okuyucunun ilk beklentisi, en azından sosyalist bir ülkede sosyalist ekonominin örgütlenmesinin nasıl bir yol izlediği, bu çalışma içinde karşılaşılan zorluklar ve eğer yapıldı ise hangi hataların yapıldığının, içinde bulunulan koşullarla bağ içinde ortaya konmasıdır. Fakat, KAWA'dan böyle birşey beklemek –hakkımız da olsa– mümkün değil. KAWA, önceki bölümlerde olduğu gibi, bu bölümde de işe çarpıtmalarla başlayıp, ispatsız iddialarla bitirmektedir. Böyle olduğu için de bütün çarpıtmalar yerine birkaç temel çarpıtmaya değinip geçmek, bu tartışma bağlamında

yeterlidir. KAWA şöyle diyor:

"Sosyalist ekonominin en önemli sorunu kuşkusuz sınıf ilişkileri temeli (yani mülkiyet) sorunudur. ***Bu konuda sosyalistler arasında yaygın olan yanlış bir kanı vardır. Özellikle sınıf ilişkileriyle mülkiyetin hukuki ayrımı yapılmaz.*** *(abç) Örneğin; devlet mülkiyetiyle toplumsal mülkiyet aynı şey olarak görülür. Genel olarak her ikisi içinde "sosyalist mülkiyet" ya da "tüm halkın mülkiyeti" kavramları kullanılır. Bu yanılgı proletaryayı onun sınıf mücadelesinin sosyalizmde sona erdiği doğal sonucuna götürür ki, proletaryayı teori bakımından silahsız bırakır. Lenin "Büyük İnsiyatif" adlı makalesinde hukuki biçimle gerçek ilişkileri ayırarak şöyle der:*

'Tarihsel olarak belirlenmiş bir toplumsal üretim sisteminde üretim araçlarıyla olan ilişkileri (çoğu zaman yasalar tarafından saptanmış ve kutsanmış) toplumsal çalışmanın örgütlenmesindeki rolleri ve böylece de sahip oldukları toplumsal zenginlik parçasının önemi ve onu elde ediş tarzlarıyla birbirinden ayrılan büyük insan gruplarına toplumsal sınıflar denir. Sınıflar, toplumsal ekonominin belirlenmiş bir yapısı içinde işgal ettikleri farklı yerlerden ötürü biri diğerinin emeğini mülk edinebilecek insan gruplarıdır.'

Dikkat edilirse Lenin, farklı toplumsal sınıfların yerlerini "yasalar tarafından" ***saptanabileceğini kaydediyor. Ama tam da burada sözkonusu olan yalnızca bir olasılıktır. Üretim araçlarından hukuki bir ilişkinin varlığı, sınıfların tanımına dahi girmez.*** *(abç) Yukarıda sözünü ettiğimiz yanılgı Sovyet Rusya'da savaş komünizmi yıllarında ve daha sonra kollektifleştirme döneminde egemen olmuş, sınıf ilişkileri gözardı edildiği için büyük zararlar vermiştir. Stalin 1936'da aynı yanılgıdan hareketle sınıf ayrımlarının esasta ortadan kalktığını belirterek Rusya'nın sınıfsız topluma geçmekte olduğunu müjdelemiştir." (agb, sayfa 75-76)*

Bütünlüğü içinde anlaşılması için aktardığımız bu uzun alıntıda KAWA, ilkönce yeldeğirmenleri yaratıp, ardından saldırıya geçiyor. Bu saldırı içinde değişik sorunları birbirine karıştırıp, sorunu altüst etmektedir. Alıntıdaki sorunlara sırası ile değinirsek, durum şöyledir:

KAWA'nın iddiasına göre, *"sınıf ilişkileri temeli (yani mülkiyet) sorunu"* nda *"sosyalistler arasında yaygın olan bir kanı vardır"* ve *"sınıf ilişkileriyle mülkiyetin hukuki biçimleri arasında ayrım"* yapılmıyormuş? Bu iddia ve tespitleri okuyan her okuyucu gibi, bizim de KAWA'ya şu soruları sorma hakkımız vardır: Sınıf ilişkileri ile mülkiyetin hukuki biçimleri arasında nasıl bir ayrım yapılmalıdır? Mülkiyetin hukuki biçimi nedir ve bunun sınıf ilişkileri ile bağı nedir? Bu sorulara cevap verildikten sonra, şuna da cevap verilmek zorundadır: Sözkonusu edilen *"yanlış bir kanı"* ya –ama çarpıtmadan– kim sahiptir ve bu yanlış, nerede ve nasıl savunulmaktadır? Yine devamında, devlet mülkiyeti ile toplumsal mülkiyet –tartışılan sosyalist devlettir– arasındaki farklılık size göre nedir? Devlet mülkiyeti ile toplumsal mülkiyeti kim, nerede, nasıl ve hangi gerekçelerle aynı göstermiştir? Proletaryanın iktidarda olduğu sosyalist bir devlette, devlet, üretim araçlarına kimin adına el koyar? Sözkonusu bu devletin elkoyduğu üretim araçları işçi sınıfının eline geçmişse, bunun sosyalist mülkiyet olarak adlandırılması neden yanlıştır? Sosyalist mülkiyet denmesi için önkoşullar nelerdir? vb., vb.. Böylesi sorular daha da çoğaltılabilir, ama biz, tartışmanın ön koşulu olarak en azından bu sorulara açık cevap verilmesi gerektiğini düşünüyoruz. Aksi halde tartışmanın hiçbir temeli yoktur.

Bu bağlamda şunu da ekleyelim: KAWA'nın sosyalistler arasında yaygın olduğu iddiasında olduğu *"yanılgı"* ya da *"yanlış kanı"* KAWA'nın uydurmasıdır!

Fakat bir an varsayalım ki, sözünü ettiğiniz "yanılgı" olmuştur. O zaman da, iddia ettiğiniz *"bu yanılgı proletaryayı onun sınıf mücadelesinin sona erdiği doğal sonucuna"* nasıl ve hangi temelde götüreceğini açıklamanız gerekmiyor mu? Şayet böyle bir durumun SSCB'de yaşandığını savunuyorsanız, o zaman neden açık konuşmuyorsunuz? Nasıl olsa çoğulcu demokrasi de yaşamıyor muyuz? ...? Görüşlerinizin açıklanmasını yasaklayan bir "parti" diktatörlüğü mü var?...

KAWA'nın çarpıtmalarını ve siyasi sahtekarlığını ortaya koymak için bazı gerçekleri aktarmak gerekiyor. İlkönce, Lenin'den aktarılan alıntının kendisini düzeltelim. Zira KAWA'nın aktardığı alıntı ya yanlış tercüme edilmiştir, ya da çarpıtılmıştır. Alıntının doğru tercümesi şöyledir:

"Tarihi olarak belirlenmiş bir toplumsal üretim sistemi içindeki yerlerine, üretim araçları ile olan ilişkilerine (bu ilişkiler çoğunlukla yasalarda tespit ve formüle edilmiştir) emeğin toplumsal örgütlenmesinde oynadıkları rollere ve dolayısı ile toplumsal zenginlikten aldıkları payın büyüklüğüne ve bu payı elde etme yollarının çeşidine göre birbirlerinden ayrılan büyük insan gruplarına sınıf denir." (Lenin, Eserler Cilt 29, Alm. sayfa 410 ve "Kültür ve Kültür İhtilali Üzerine" sayfa 109, Koral Yayınları)

KAWA'nın aktardığı alıntıda *"üretim sistemi içindeki yerlerine"*, *"üretim sisteminde"* ye dönüşmüştür. Oysa üretim sistemi içindeki yer ile üretim araçları ile olan ilişkiler kopmaz bir bağla bağlıdır. Bu bölümün "kısaltılması" sonucu, Lenin'e göre *"sınıfların yerlerinin yasalarca saptanabileceğini"* veya saptanmayabileceğini tespit etmeleridir. Alıntıda yapılan bir çarpıtma temelinde polemik yapılmakta ve Lenin'i çarpıtma daha da ileri götürülmektedir. Lenin'den *"toplumsal zenginlikten aldıkları payın büyüklüğü"*, KAWA'da *"toplumsal zenginlik parçasının önemi"* oluvermektedir. Alıntıları karşılaştırmayı okuyucuya bırakıp sorunun özüne değinelim.

Lenin sözkonusu makalesinde, alıntı yapılan bölümde sınıfların ortadan kaldırılması sorununu tartışır ***ve sınıf nedir?*** sorusuna da cevap verir. Sınıf kavramını Lenin açık bir biçimde ekonomik kategoriler içinde ele almaktadır. Bunun için de *"üretim sistemi içindeki yerleri, üretim araçları ile olan ilişkileri"* ne göre birbirinden ayrılan büyük insan grupları için sınıf kavramını kullanmaktadır.

Lenin, *"devlet mülkiyeti ile toplumsal mülkiyet"* bağlamında tartışmıyor. Oysa KAWA, *"sosyalistler arasında yaygın olan yanlış bir kanı"* ya örnek verdiği şey, devlet mülkiyeti ile toplumsal mülkiyetin aynılaştırılması idi. Lenin'i bu bağlamda önce kendisine şahit olarak göstermekte, yaptığı alıntıdan sonra ise Lenin'i çarpıtıp eleştirmektedir. Böylece, aklı sıra bir taşla iki kuş vurmuş oluyor...

Alıntıyı aktarmadan önce KAWA şöyle diyor: *"Lenin (...) hukuki biçimle gerçek ilişkileri ayırarak şöyle der:"* yani, KAWA kendi savunusunu doğrulamak için Lenin'e atıfta bulunuyor. Alıntının yorumunda ise –bir kez daha aktaralım– şahit gösterilen Lenin'e saldırılıyor. Şöyle: *"Dikkat edilirse Lenin farklı toplumsal sınıfların yerlerini 'yasalar tarafından' saptanabileceğini kaydediyor. Ama tam da burada sözkonusu olan yalnızca bir olasılıktır. Üretim araçlarında hukuki bir ilişkinin varlığı, sınıfların tanımına dahi girmez."*

KAWA'ya göre Lenin, bir ***olasılıktan*** söz ediyor. Ama gerçek durum, ne yanlış aktarılan alıntıda ne de doğrusunda böyle değildir. Lenin, parantez içinde, *"yasalar tarafından **saptanabileceğini**"* değil, *"çoğunlukla yasalarda tespit ve formüle **edilmiştir**" (abç)* demektedir. Yani, Lenin herhangi bir ***olasılıktan*** bahsetmiyor, tam tersine kesin bir tespit yapıyor. *"Çoğunlukla yasada saptanmış"* tespiti, bazı hallerde –azınlık– yasalarla saptanmamış olduğunu ifade eder. Başka bir şeyi değil. Bundan KAWA'nın çıkardığı *"üretim araçlarında hukuki ilişkinin varlığı sınıfların tanımına bile girmez"* sonucunu çıkarmak için epeyi oportünist maharet gerekir. KAWA açıkça, okuduğunu anlayamayacak, daha doğrusu bilerek çarpıtacak düzeyini iyi gösteriyor.

Lenin'i böyle çarpıttıktan sonra sıra, Sovyetler Birliği'nde yaşanan gerçekleri çarpıtmaya geliyor. KAWA'ya göre, sözkonusu edilen *"yanılgı"* Sovyetler Birliği'nde *"savaş komünizmi yıllarında ve daha sonra kollektifleştirme döneminde egemen olmuş, sınıf ilişkileri gözardı edildiği için büyük zararlar vermiştir."* KAWA tespit etti mi ispatı kendinden menkuldür... Sınıf ilişkileri nasıl gözardı edildi? Verdiği büyük zararlar neler olmuştur? Cevap yok. Yani ispatsız, belgesiz iddia. Yani siyasi sahtekarlık... Ayrıca NEP döneminin neden aradan çıkarıldığı ise yine soru işaretidir. NEP öncesi ve sonrasında *"egemen olan yanılgı"* nasıl oluyor da bu dönemde ortadan kalkıyor? Bunun bir açıklaması olmalıdır... Sınıf içgüdüsü olsa gerek!

Alıntının sonunda Stalin'in *"1936'da aynı yanılgıdan hareketle sınıf ayrımlarının esasta ortadan kalktığını belirterek Rusya'nın sınıfsız topluma geçmekte olduğunu müjdelemiştir."* tespiti ise, KAWA'nın nereye doğru yol aldığını daha da açığa çıkarıyor. Bu suçlamayı KAWA daha fazla açmıyor ama 1936'da sınıf ayrımlarının esasta ortadan kaldırıldığı tespitinin yanlış olduğunu düşünüyor. Peki ama neden, Stalin'den alıntı yapılarak, ne dediği bizzat belgelerle ortaya konmuyor? Sınıf farklılıklarının esasta ortadan kalktığını söylemenin, sınıfların ortadan kalktığını söylemek olmadığını da hatırlatmakta yarar var. Ayrıca yan bir sorun olsa da bir hatırlatma daha yapmak gerekiyor: Stalin'in sınıfsız topluma doğru gittiğini söylediği ülke/devlet, ***Rusya*** değil ***SSCB***'dir. Bu basit gerçeği bile çarpıtan KAWA'nın diğer sorunlarda bilimsel davranmasını beklemek de abestir.

İşte, mide bulandıran bir tavır daha:

"Özellikle NEP döneminde de devlet kapitalizmini ticaret özgürlüğünün varlığına bağlıyordu. (Sözkonusu edilen Lenin'dir. /BN) *Ancak şu soruya yanıt verilmiyordu; Devlet kapitalizminde işçi sınıfının durumu nedir? Sosyalizmde ürünler meta olmaya devam edecek mi? Sosyalizmde işçiler iş güçlerini satacak mı? Ve işçi sınıfı sosyalizmde emeğinin karşılığını mı alacak? Eğer böyleyse toplumda artık değer birikimi olabilir mi? O zaman kalkınma nasıl sağlanacak? Sorular daha da uzatılabilir. Ancak bu sorulara yanıt verilmeden önce sosyalizmin işçi sınıfı için cazip bir yanının olamayacağı açıktır." (agb, sayfa 78)*

Bu tavır, KAWA'nın sosyalizm sorunları bağlamında cehaletinin ölçüsünü göstermektedir. KAWA'nın kendisi bu sorulara cevap vermiyorsa, Sovyetler Birliği'nde bu sorulara cevap verilmediğini iddia etme cüretini de göstermemelidir. Cehalet burnu büyüklükle içiçe geçmiştir. Burnu büyüklükte zaten cehaletin sonucudur.

Çok açık bir biçimde görülebilecek bir çarpıtma da şudur: *"Sosyalizmin inşaasının*

bir tarihsel dönemi kapsayacağı, Rusya'nın koşulları hesap edilmeden bir geçiş programı olarak sunulan savaş komünizmi sonradan uygulamadan kaldırıldı." (agb, sayfa 78) Bu kısa alıntı içinde üç iddia ve üç yalan vardır.

Birincisi *"sosyalizmin inşaasının bir tarihsel dönemi kapsayacağı"* nın kavranmadığıdır. Böyle bir iddiayı ispatlamak için hiç olmazsa bir alıntı ile bunun nasıl olduğunu göstermesi gerekmiyor mu? KAWA bunu ispat edemeyeceği için, böyle bir işe girişmekten kaçıyor. Çünkü sosyalizmin inşaasının bir tarihsel dönemi kapsayacağı, Sovyetler Birliği'nde Lenin-Stalin ve SBKP(B) tarafından inkar edilemeyecek bir açıklıkla ortaya konmuş ve uygulanmıştır.

İkincisi, *"Rusya'nın koşulları hesap"* edilmediği iddiasıdır ki, bu iddia, savaş komünizmi bağlamında yapıldığında daha da büyük bir sahtekarlıktır. Savaş komünizmi tam da Sovyet Rusya'nın içinde bulunduğu koşuların ürünüdür.

Bu çarpıtmaya bağlı olarak yapılan üçüncü çarpıtma ise, savaş komünizminin *"geçiş programı"* olduğu tespitidir. Burada bahsedilen geçiş programı, kapitalizmden komünizme geçiş programıdır. Bolşevikler, savaş komünizmini sürekli içinde bulundukları durumun dayatması olarak görmüş ve açıklamışlardır. Bu durum, Ekim Devrimi'nden sonra, proletarya devletine karşı emperyalist abluka ve iç savaşın sürdüğü bir durumdur. Nitekim bu durum ortadan kalkar kalkmaz, bu politikaya da son vermişlerdir. KAWA, ne kadar çamur atarsa atsın, güneş balçıkla sıvanmaz! Gerçekler inatçıdır.

KAWA, kollektifleştirme döneminde *"zorla kollektifleştirme"* yapıldığını, bu dönemde yaşanan *"çatışmanın yol açtığı trajik sonuçlardan"* kaçınılabileceğini tespit ettikten sonra şu sonuca varmaktadır:

"Sovyetler bu yolu tutmasaydı, sonuç ne olurdu sorusuna bugün için cevap vermek zor olacak. ***Ancak yapılanların teoride öngörülmediği, dahası sosyalist uygulamalarla bir ilgisi bulunmadığı pekala söylenebilir. Ayrıca o sanayinin kurulmasının Bismarckçılıktan pek bir farkı yoktu. Ayrıca o çok övünülen modern sanayinin teknik temeli bugün daha iyi görülebildiği gibi çok hantal ve geriydi.*** *" (abç) (agb, sayfa 80)*

KAWA bugün tekniğin gelişme düzeyine bakıp Sovyetler Birliği'nde sahip olunan (kollektifleştirme dönemi 65 yıl önceden yapıldığı halde) teknik temelin *"çok hantal ve geri"* olduğu tespitini yapmaktadır. Marksist-Leninistler herhangi birşeyi değerlendirirken, içinde bulunulan tarihsel koşulları temel alır ve değerlendirmelerini ona göre yaparlar. KAWA'nın soruna yaklaşımı anti-bilimsel ve idealisttir.

Emperyalist ülkeler içinde en geri olan Rusya'da iktidara gelen işçi sınıfı, doğru Marksist-Leninist önderlik altında ***her alanda*** en ileri tekniğe sahip hale geldiler. Teknikte geri kalma 1950'li yılların sonlarından –revizyonistlerin hakimiyeti sonrası– ortaya çıkan bir durumdur. Kaldı ki burda bile örneğin uzay sanayiinde Sovyetler Birliği en ileri tekniğe sahip olma durumunu sürdürmüştür. KAWA bu gerçekleri gözlerden gizlemektedir.

Kollektifleştirme döneminde yapılan ve *"teoride öngörülmeyen", "sosyalist uygulamalarla ilgisi bulunmayan"* şey ne idi? Kısa ve öz formüle edersek, kulakların tasfiye edilmesi idi. Peki ama burjuvazinin, bu bağlamda kır burjuvazisinin tasfiye edilmesi teoride öngörülmemiş midir? Bunun öngörülmediğini söylemek ancak yalan temelinde mümkündür. Somut olarak NEP politikası uygulamaya konulurken, bunun bir geri adım olduğu, *"Ama bu geri çekilme sırasında güçlerimizi yeniden toplamak ve saldırıya*

geçmek olanağını bize sağlamak amacını gütmekte" (Stalin) olduğu açık bir biçimde ortaya konmuştur. Yani teoride öngörülenler yapılmıştır. Güçlerini toplayan işçi sınıfı iktidarı, zamanı gelince saldırıya geçmiş ve kulakları tasfiye etmiştir. Çok da iyi yapmıştır. KAWA kulakların tasfiye edilmesine sözde ve açıkça karşı çıkmamaktadır, yani sorun gelip kulakların ***nasıl*** tasfiye edildiği ve kollektifleştirmede uygulanan yönteme dayanmaktadır.

KAWA, birçok burjuva yazarı gibi, kollektifleştirmenin zorla yapıldığını iddia etmektedir fakat, hiçbir ispat etme çabası yoktur. Gerçek durum şöyledir: Kulakların tasfiyesi zorsuz olamazdı ve sınıfsal zıtlıkların doğal sonucu olan sınıflararası çatışmalar olmuştur. Sovyet devleti kulakları tasfiyeye yönelince, doğal olarak sınıfsal varlığını korumak için direnen kulakların direnişleriyle karşılaştı. Bu direnişe, kulakların saflarında yer alan belli orta tabaka da katılmıştır. Böylesi bir durumda sorun, ***zor*** kullanıp kullanmamak değildir artık. Sorun, kulakların tasfiye edilmesinden yana olup olmama sorunudur. Eğer kulakların tasfiye edilmesinden yana iseniz, o zaman ***zor***un kullanılmasını savunmak zorundasınız, ya da tersi. Orta yol yoktur.

Kulakların tasfiye edilmesi ile eş zamanlı yürütülen kollektifleştirmeye gelince, çokça iddia edildiği gibi bu "zorla" yapılmamıştır. Fakat kollektifleştirme döneminde, kollektifleştirme çalışmasını pratikte yürütenler tarafından yapılan kimi ***hatalar*** olmuştur. Sözkonusu bu hatalar ortaya çıktığında ise, en başta Stalin olmak üzere SBKP(B) soruna müdahale etmiş, hataların üzerine yürümüştür. Bizzat Stalin ve SBKP(B)'nin ortaya koyduğu bu hatalar, SBKP(B)'nin politikası imiş gibi gösterilerek, Stalin ve Stalin döneminin Sovyetler Birliği'ne saldırılmaktadır. KAWA da aynı sahtekarlığa ortak olmuştur. Kollektifleştirme döneminde ortaya çıkan hatalara karşı en azından Stalin'in tavrını merak edenler, İnter Yayınları tarafından yayınlanan "Stalin, Eserler, Cilt 12", sayfa 177'de başlayan yazıya bakabilirler. KAWA'ya da bakmasını öneriyoruz!... Beetelheim gibi burjuva yazarlarından Lenin-Stalin okunacağına, onların kendilerinden okunması bilimselliğin ilk şartı olması gerekir. Bunu belirtmemezin sebebi ise, KAWA, Lenin'den alıntı yaparken, Lenin'in kendi belgelerine değil de, adı geçenlerin Lenin'den yaptığı "aktarmalara" dayanmasıdır.

"III. ENTERNASYONAL DÖNEMİNDE SOSYALİST HAREKETİN DURUMU"

Bu bölümün girişinde şu tespit yapılmaktadır:

"Başlığa bakıldığında ilk akla gelecek şey, sosyalist hareketin bu önemli dönemini böyle bir yazıda anlatabilmek mümkün mü? sorusu olacaktır. Kuşkusuz bu hem mümkün olmadığı gibi, hem de böyle bir çalışmada özetlemesi de bir dizi sakıncalar doğuracaktır." (agb, sayfa 81)

Gerçekten de başlığa bakıldığında, 1919'da kurulmuş, 1943'de dağıtılmış olan Komünist Enternasyonal döneminde komünist (sosyalist değil) hareketin durumunun –KAWA'nın sorduğu gibi *"bir yazıda anlatabilmek mümkün mü?"* sorusu değil–, ama böyle bir yazıda ***nasıl*** ortaya konacağı sorusu ilk akla gelen soru olacaktır. KAWA soruyu da yanlış sormaktadır. Çünkü önemli olan, bir yazıda bütün dönemin ortaya konup konmayacağı –yazının genişliği açısından– değil, sorunun ***nasıl*** ortaya konduğu ve yaklaşımın

ne olduğu sorunudur.

Alıntının ikinci bölümünde sorulan soruya verilen cevapta, sorunu, böyle bir yazıda ortaya koymanın ***mümkün olmadığını*** ve bu dönemin ***özetlenmesinin de "bir dizi sakıncalar"***ı doğuracağı yönlü cevap verilmektedir. Verilen bu cevaba göre varılması gereken sonuç, *"böyle bir yazıda"* bu konuya değinmemek gerektiği sonucudur. Ama, KAWA kendi söylediğini anlayamadığı için şu sonuca varmaktadır:

"Yalnız sosyalizmin sorunlarının irdelendiği bir yazıda Enternasyonal-Sosyalist Hareketi geçmişine değinilmeden sorunların irdelendiği söylenemez. Eksiklikleri ve bir takım yanlış anlaşılmaları baştan kabul ederek değinmek istiyorum." *(abç)(aynı yerde)*

Bu sefer de, sosyalizmin sorunlarının irdelendiği havasını vermek için "Enternasyonal Sosyalist Hareketi"nin ***geçmişine***, hem de ***kısaca*** (girişteki soru ve cevabı hatırlatalım!) değinileceği söylenmektedir. Aynı paragraf içinde bu kadar birbiri ile çelişen tespitleri yapabilme yeteneği herkeste bulunamaz?!!

Kendi içinde çelişkili olan bu tavrı bir yana bırakırsak, varılan sonuç *"eksiklikler ve bir takım yanlış anlaşılmalar"*a rağmen *"Enternasyonal Sosyalist Hareket"* in geçmişine değinileceğidir.

Nasıl değinildiğine bakmadan önce, KAWA'nın Komünist Enternasyonal dönemi için kullandığı *"Enternasyonal Sosyalist Hareket"* tespitine biraz değinmekte yarar vardır. KAWA'nın bu dönemi böyle değerlendirmesi Dünya Komünist Hareketi'ne yapılan bir saldırıdır. Çünkü, bu dönem, ***sosyalist*** değil, ***Komünist*** Hareket dönemidir. Geçmişte Komünistler, kendilerine sosyal-demokrat da demişlerdir. Fakat, Birinci Dünya Savaşı sırasında sosyal-demokratların çoğunluğunun dönekliğinden sonra, Marksistler kendilerini bu döneklerden ayırdetmek için de, kendilerini artık açıkça ***komünist*** diye tanımlamışlardır. Bu dönemden sonra, Komünist Enternasyonal'de de uluslararası hareket ***Dünya Komünist Hareketi*** olarak ortaya konmuş ve savunulmuştur. KAWA, kendi "Kongre Belgeleri"nde, sosyalizmin sorunlarını "ortaya" koyduğu yerde ***Komünist*** tanımından bile vazgeçmiştir. Zorunlu kalmadıkça, sürekli olarak ***sosyalist*** tanımını kullanmaktadır. Bunun sonucu da, komünistlerin değil, *"sosyalistlerin"* birliğini savunmaktadır.

Sorunun kendisine gelince, 24 yıllık (1919-1943) bir dönemi ortaya koymanın zorluğundan olsa gerek, KAWA hemen işe, 1943'deki Komünist Enternasyonal'in dağıtılması ile ilgili karara geçmekle başlamaktadır. Yani 24 yıllık bir ***geçmişi***, dağıtılma kararı ile değerlendirmektedir. Böylece Dünya Komünist Hareketi'nin bu dönemini *"kısaca değine"*rek, *"halletmektedir"*. Bu kararın değerlendirilmesinden çıkarılan sonuçlar ise şöyledir:

"1) İlk neden olarak, Stalin'in de işaret ettiği gibi 'Komünist Enternasyonal'in kapatılması özgürlüğü seven bütün ulusların ortak düşmanı –Hitlerizme karşı ortak saldırısının örgütlenmesini kolaylaştırmak' içindi. Bundan çıkan sonuç şudur ki, kapatma kararı ABD ve İngiltere ile pazarlık konusu olmuştur. Yani Emperyalist Devletlerin dayatması sonucu bu karar alınmıştır.

2) Komünist Enternasyonal'in kuruluş ilkeleriyle ilintilidir. Üyelik için öne sürülen 21 koşul ülkelerin somut özelliklerini hesaba katmayan aşırı merkeziyetçi ve dolayısıyla komünist partilerin kendi ülkelerinin somut koşullarından hareketle örgütlenebilmele-

ri yığınlarla kucaklaşabilmeleri, politika yapabilmelerini sınırlandırmıştır. Bu da zaman içinde çatlamalara neden olmuştur.

3) Lenin'in işaret ettiği gibi Enternasyonal programı Rusça yazılmıştır. Komünist partiler isteselerde Rusya'daki koşular dikkate alınarak hazırlanmış böyle bir programı kendi ülkelerinde hayata geçirmeleri mümkün değildir. Ayrıca Lenin'in ölümünden sonra SBKP, diğer üye partileri önemsemez bir tutum içine girmiştir.

4) Komünist Enternasyonal'i çöküntüye götüren önemli nedenlerden biri de tek ülkede komünizmin sağlanabileceği düşüncesidir. Tek ülkede komünizme ulaşılabileceğine göre bir enternasyonale artık ihtiyaç kalmayacaktır.

5) Faşizme karşı mücadele ve savaş konusunda izlenen politika, İspanya ve Yunanistan iç savaşlarındaki politik tutumlarda yapılan büyük hatalar zinciri bu sonu hazırlamaya yetmiştir." (agb, sayfa 82)

Toplam 1,5 sayfa içinde Dünya Komünist Hareketi'nin sözkonusu edilen döneminin böyle bir değerlendirilmesi, sadece *"bir dizi sakınca"* doğurmuyor. Bu, Dünya Komünist Hareketi'ne açıkça saldırmak, küfür etmektir. Açıkça bütün tarih revize edilmekte, okuyucuların bilinci karartılmaya çalışılmaktadır. KAWA'nın çıkardığı bu *"sonuçlar"*, esas olarak Troçkizm ve benzeri anti-komünist tüm akımların ideolojik hazinesinden alınmıştır.

Çıkarılan "sonuçlar"a tek tek ve kısaca değinirsek, durum şöyledir:

1. noktada Komünist Enternasyonal'in kapatılması kararının *"emperyalist devletlerin dayatması sonucu"* alındığı tespiti, bütünüyle "dedikodu" ve "spekülasyon" alanına aittir. Böyle bir "pazarlığın" yapıldığı iddia ediliyorsa, o zaman bunlar belgeleriyle ortaya konmak zorundadır. Bunu yapmadığı sürece de KAWA ile tartışmanın temeli yoktur.

2. noktada Komünist Enternasyonal'in "Kuruluş ilkeleri"ni eleştirirken, bu kuruluş ilkeleri sanki, Komünist Enternasyonal'e üye olmanın 21 koşulu imiş gibi gösterilmektedir. Ardından ise bu 21 koşulun, değişik ülkelerin somutunu gözönüne almadığı ve Komünist Enternasyonal'e üye partilerin *"kendi ülkelerinin somut koşullarından hareketle örgütlenebilmeleri yığınlarla kucaklaşabilmeleri, politika yapabilmelerini sınırlandırmıştır"* sonucunu çıkarmaktadır. Şayet sözkonusu 21 koşul içinde bu sonuca götürecek koşul ya da koşullar var ise, neden ortaya konmuyor? Konmuyor çünkü, bu koşulların ortaya konması KAWA'nın sahtekarlığını ortaya çıkaracaktır. Örneğin birinci koşulda esas talep *"günlük propaganda ve ajitasyon gerçekten komünist içerikli olmak zorundadır"*. İkinci koşulun esas talebi, Komünist Enternasyonal'e üye almak isteyen her örgütün reformistlerden ve "merkezcilerden" (bunlar Kautsky ve takımıdır) planlı ve sistemli bir biçimde arınması ve reformistlerle "merkezcilerin" uzaklaştırılması talebidir. Üçüncü koşul illegal ve legal çalışmanın birleştirilmesi; dördüncü koşul ordu içinde sistemli bir biçimde ajitasyon ve propagandanın yürütülmesi ve komünist hücrelerin kurulması; beşinci koşul, kırsal alanda yani köylülük içinde sistemli ve planlı ajitasyonun gerekliliği, zorunluluğudur; altıncı koşul, Komünist Enternasyonal'e üye olmak isteyen her partinin, sadece açık sosyal yurtseverliği değil aynı zamanda sosyal pasifizmin de ikiyüzlülüğünü ve yanlışlığını ortaya koyma yükümlülüğüdür vb., vb.. Şimdi KAWA, bunların nasıl oluyor da diğer KP'lerin kendi ülkesinin koşullarını temel alarak örgütlenmesini ve politika yapabilmesini engellediğini açıklasın.

3. noktada, 2. noktada yapılan çarpıtma devam ettirilmektedir. Bu sefer de, Komünist Enternasyonal'e alınmanın 21 koşulu Komünist Enternasyonal'in programı olarak ele alınıyor. Yine Lenin'e atıfta bulunularak *"programın Rusça yazıldığı"* tespit ediliyor ama Lenin'in neyi tartıştığı, nasıl tartıştığı bağıntısından koparılıp yorum yapılıyor. Lenin'in ölümünden sonra SBKP(B)'nin diğer üye partileri önemsemediğini KAWA, neye dayanarak söylüyor? Biz bunun iftira olduğunu tespit edip geçiyoruz.

4. noktada ise büyük bir siyasi yetenek ve uzak görüşlülükle karşılaşıyoruz!!! Tek ülkede komünizmin sağlanabileceği görüşünün, Komünist Enternasyonal'in çökmesinin *"önemli"* bir sebebi ve enternasyonali gereksiz kıldığı sonucuna nasıl götürüldüğünü gerçekten çok merak ediyoruz. *"Tek ülkede sosyalizm gerçekleşemez tezi yanlıştır" (agb, sayfa 21)* diyen KAWA'nın, tek ülkede komünizm düşüncesine bu kadar karşı çıkmasının nedeni nedir? Sosyalizm, diğer bir deyimle komünizmin alt evresi, bir ülkede mümkünse, üst evresinin mümkünlüğünü ortadan kaldıran nedenler nelerdir?

5. noktada bahsedilen *"büyük hatalar"* ın neler olduğu somut olarak ortaya konmadığı yerde tartışmanın hiçbir temeli yoktur. Fakat bu noktada öne sürülen iddia ve yapılan suçlamalar yeni değildir. Bu iddia ve iddia temelindeki suçlamalar, anarşistlerden Troçkistlere kadar değişik anti-komünist akımların, Dünya Komünist Hareketi'ne saldırılarından devralınmıştır. Onlar da burjuvazinin doğrudan kalemşörlerinden almıştır bu saldırıları.

Sözkonusu bu noktalardan sonra KAWA'nın yaptığı tespit de, burada öne sürülenlerin iddia olduğunu onaylamaktadır. Sözkonusu tespit şöyledir: *"Kuşku yok ki, maddeler halinde sıraladığım bu* ***iddialar*** *(abç) bu haliyle kanıtlanmış sayılamayacaktır." (agb. sayfa 82)* Kendisine Marksist-Leninist diyenler, ne zamandan beri kanıtlanmamış iddialar temelinde politika yapıyor? Hem de Dünya Komünist Hareketi'nin tarihe damgasını vuran önemli bir dönemin değerlendirilmesi gibi önemli bir konuda. KAWA *"sosyalizm sorunları"* konusunda yaptığı ön açıklamada, *"materyalist tarih felsefesine bağlı kalmak gerekir" (agb, sayfa 64)* diye yaptığı yemine, iddialar temelinde yaptığı politika ile çoook bilimsel bir yaklaşımla bağlılığını gösteriyor. KAWA'nın bu yaklaşımı, şimdiye kadar ortaya koyduğumuz bölümlerin tümünde hakim olan yaklaşımdır. Böylesi bir yaklaşımın ise, Marksizm-Leninizm ile bilimsel yaklaşımla uzaktan-yakından hiçbir ilişkisi yoktur, olamaz da.

* * *

Kısaca özetleyecek olursak, KAWA Arnavutluk'un açık çöküşünden sonra farkına vardığı *"teorik araştırma, bilimsel çalışma"* görevine uygun bir tavır içinde değildir. Bilimsel çalışma, ele alınan konuda ilkönce Marksizm-Leninizmin soruna nasıl yaklaştığını öğrenmek, kavramak ve Marksizm-Leninizm'den yola çıkarak sözkonusu ele alınan konuda somut durumun nasıl olduğunu, olgu ve belgeleriyle ortaya koymak; içinde bulunulan tarihsel koşulları gözönüne alarak değerlendirmek ve sonuçlar çıkarmaktır. Kendisine Marksist-Leninist diyenlerin araştırma, incelemede en azından burada ortaya koyduğumuz yaklaşımı uygulaması gerekir. KAWA'ya baktığımızda ise bu yaklaşımdan hiçbir iz yoktur. KAWA, bazı burjuva, Troçkist eğilimli yazarların getirdikleri suçlamaları yarım yamalak okumuş ve bunların getirdikleri suçlamalar temelinde de *"sosyalizmin sorunları"* nda *"sonuçlar"* çıkarmaktadır. Bu konuda yazının tümü içinde ege-

en olan yaklaşım, iddia etme, çarpıtma ve bunların sonucunda da siyasi sahtekarlıktır. Lenin-Stalin döneminin Sovyetler Birliği hakkında ileri sürdüğü tez ve tespitlerin ***hiçbirini*** ispatlama, belgeleme durumu yoktur. Böylece, bir yandan gerçekleri çarpıtmakta, diğer yandan ise Sovyetler Birliği'nde yaşananlar bağlamında bilinç karartmaktadırlar. Sonuçta KAWA, SSCB'ni kuruluşundan itibaren soru işareti haline getirmiştir. Ve bu da, sosyalizmi savunma maskesi ardında yapılmaktadır.

KAWA, geçmişteki oportünist çizgisini derinleştirmeye devam ediyor. Gidişi açık revizyonizme doğrudur. Bu bağlamda KAWA'da, kongreleri öncesi ile sonrası arasındaki farklılıkta bir *"yenilik"* ten bahsedilecekse eğer, sosyalizm sorunlarına yaklaşımda daha açık bir sağcılaşmadan bahsetmek gerekiyor. Bu kadarı yeter...

–SİYASİ SAHTEKARLIĞIN HER TÜRÜ, GERÇEKLER KARŞISINDA YENİLMEYE MAHKUMDUR!

–TEK BİLİMSEL VE DOĞRU ÖĞRETİ OLDUĞU İÇİN, MARKSİZM-LENİNİZM YENECEKTİR!!!

Eylül 1993

TKP/ML(BOLŞEVİK) Kuzey Kürdistan Seksiyonu/Örgütleme Komitesi a.

(BOLŞEVİK PARTİZAN no: 85, 15 Kasım/Gelêrezan 1993)

roja bolşewîk

Karkerên hemû welatan yekbin!
Karkerên hemû welatan û gelên bindest yekbin!
Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz! Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz!

BOLŞEVİK PARTİ (KUZEY KÜRDİSTAN) YAYIN ORGANIDIR

Proletarya enternasyonalizmi mi, şovenizm ve milliyetçilik mi?

HEJMAR/SAYI. 2 ▸ NÎSAN/NİSAN'94 ▸ BIHA/FİYATI: 10000 TL, 5 DM

roja bolşewîk

Karkerên hemû welatan yekbin!
Karkerên hemû welatan û gelên bindest yekbin!
Bütün ülkelerin işçileri birleşiniz! Bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar birleşiniz!

HEJMAR/SAYI: 1 ▸ REŞEME/ARALIK'93 ▸ BIHA/FİYATI: 10000 TL, 5 DM

NİVÎSÊN BİJARTE Lİ SER KURDİSTANA BAKUR

Kirmanci-Tirki